

مقدمه

حمد مخصوص خداوند حکیم است و صلوات و سلام بر محمد و اهل بیتش باد.

مسائل مربوط به ازدواج و طلاق از مهم ترین مسائل درگیر و مبتلا به مردم مسلمان ایران است. باتوجه به اینکه گاهی این مسائل بصورت مساله و استفتائات در یک کتاب فراهم نشده است ما تصمیم گرفتیم در این زمینه به مردم خوب کشورمان کمک کرده و مسائل مورد نیاز در زمینه ازدواج و طلاق را در یک کتاب فراهم بیاوریم با این توضیح که این قسمی از مسائل است و آوردن همه مسائل و استفتائات امام امت و مراجع تقلید در یک کتاب فعلا میسر نیست.

مسائل شرعی از رساله امام امت رض بر گرفته شده و استفتائات مربوط به ایه الله العظمی مکارم شیرازی می باشد.

امیدواریم که این کتاب برای خوانندگان مفید قرار گرفته و باعث آگاهی و حل مشکل آنها گردد.

بهار ۹۱- دفتر امام جمعه نورآباد لرستان

مسائل ازدواج

۲۴۴۳ کسی که به واسطه نداشتن زن به حرام میافتد، واجب است زن بگیرد.

۲۴۴۴ اگر شوهر در عقد شرط کند که زن باکره باشد و بعد از عقد معلوم شود که باکره نبوده، می تواند عقد را به هم بزند.

۲۴۴۵ اگر مرد و زن نامحرم در محل خلوتی باشند که کسی در آنجا نباشد و دیگری هم نمی تواند وارد شود چنانچه بترسند که به حرام بیفتند باید از آنجا بیرون بروند.

۲۴۴۶ اگر مرد مهر زن را در عقد معین کند و قصدش این باشد که آن را ندهد عقد صحیح است ولی مهر را باید بدهد.

۲۴۵۱ اگر زن در عقد با مرد شرط کند که او را از شهری بیرون نبرد و مرد هم قبول کند نباید زن را از آن شهر بیرون ببرد.

۲۴۵۲ اگر زن انسان از شوهر دیگرش دختری داشته باشد انسان می تواند آن دختر را برای پسر خود که از آن زن نیست عقد کند و نیز اگر دختری را برای پسر خود عقد کند می تواند با مادر آن دختر ازدواج نماید.

۲۴۵۳ اگر زنی از زنا آبستن شود، جایز نیست بچه اش را سقط کند.

۲۴۵۴ اگر کسی با زنی که شوهر ندارد و در عده کسی هم نیست زنا کند چنانچه بعد او را عقد کند و بچه ای از آنان پیدا شود، در صورتی که ندانند از نطفه حلال است یا حرام آن بچه حلال زاده است.

۲۴۵۵ اگر مرد نداند که زن در عده است و با او ازدواج کند، چنانچه زن هم نداند و بچه‌ای از آنان به دنیا آید، حلال زاده است و شرعا فرزند هر دومی باشد ولی اگر زن می‌دانسته که در عده است، شرعا بچه فرزند پدر است و در هر دو صورت عقد آنان باطل است و به یکدیگر حرام می‌باشند.

۲۴۵۶ اگر زن بگوید یا نسه‌ام نباید حرف او را قبول کرد ولی اگر بگوید شوهر ندارم حرف او قبول می‌شود.

۲۴۵۷ اگر بعد از آنکه انسان با زنی ازدواج کرد کسی بگوید آن زن شوهر داشته و زن بگوید نداشتم، چنانچه شرعا ثابت نشود که زن شوهر داشته، باید حرف زن را قبول کرد.

۲۴۶۱ کسی که از زنا به دنیا آمده، اگر زن بگیرد و بچه‌ای پیدا کند آن بچه حلال زاده است.

۲۴۶۲ هر گاه مرد در روزه ماه رمضان یا در حال حیض زن، با او نزدیکی کند معصیت کرده ولی اگر بچه‌ای از آنان به دنیا آید، حلال زاده است.

۲۴۶۳ زنی که یقین دارد شوهرش در سفر مرده، اگر بعد از عده وفات که مقدار آن در احکام طلاق گفته خواهد شد، شوهر کند و شوهر اول از سفر برگردد باید از شوهر دوم جدا شود و به شوهر اول حلال است ولی اگر شوهر دوم با او نزدیکی کرده باشد، زن باید عده نگه دارد و شوهر دوم باید مهر او را مطابق زنهایی که مثل او هستند بدهد، ولی خرج عده ندارد.

احکام عقد

به واسطه عقد ازدواج، زن به مرد حلال می‌شود و آن بر دو قسم است: دائم و غیر دائم. عقد دائم آن است که مدت زناشویی در آن معین نشود، و زنی را که به این قسم عقد می‌کنند دائمه گویند. و عقد غیر دائم آن است که مدت زناشویی در آن معین شود، مثلاً زن را به مدت یک ساعت یا یک روز یا یک ماه یا یک سال یا بیشتر عقد نمایند، و زنی را که به این قسم عقد کنند متعه و صیغه می‌نامند.

۲۳۶۳ در زناشویی چه دائم چه غیر دائم باید صیغه خوانده شود و تنها راضی بودن زن و مرد کافی نیست و صیغه عقد را یا خود زن و مرد می‌خوانند یا دیگری را وکیل می‌کنند که از طرف آنان بخواند.

۲۳۶۴ وکیل لازم نیست مرد باشد، زن هم می‌تواند برای خواندن صیغه عقد از طرف دیگری وکیل شود.

۲۳۶۷ یک نفر می‌تواند برای خواندن صیغه عقد دائم یا غیر دائم از طرف دو نفر وکیل شود و نیز انسان می‌تواند از طرف زن وکیل شود و او را برای خود به طور دائم یا غیر دائم عقد کند

دستور خواندن عقد دائم

۲۳۶۸ اگر صیغه عقد دائم را خود زن و مرد بخوانند و اول زن بگوید: "زوجتك نفسی علی الصداق المعلوم" یعنی خود را زن تو نمودم به مهری که معین شده، پس از آن بدون فاصله مرد بگوید: "قبلت التزویج" یعنی قبول کردم ازدواج را عقد صحیح است. و اگر دیگری را وکیل کنند که از طرف آنها صیغه عقد را بخواند، چنانچه مثلاً اسم مرد احمد و اسم زن فاطمه باشد و وکیل بگوید: "زوجت موکلتی فاطمه موکلک احمد علی الصداق المعلوم" پس بدون فاصله وکیل مرد بگوید: "قبلت لموکلک احمد علی الصداق"، صحیح می‌باشد.

دستور خواندن عقد غیر دائم (صیغه)

۲۳۶۹ اگر خود زن و مرد بخواهند صیغه عقد غیر دائم را بخوانند، بعد از آن که مدت و مهر را معین کردند، چنانچه زن بگوید: "زوجتك نفسی فی المدة المعلومه علی المهر المعلوم" بعد بدون فاصله مرد بگوید: "قبلت" صحیح است. و اگر دیگری را وکیل کنند و اول وکیل زن به وکیل مرد بگوید: "متع موکلتی موکلک فی المدة المعلومه علی المهر المعلوم" پس بدون فاصله وکیل مرد بگوید: "قبلت لموکلک هکذا"، صحیح می‌باشد.

۲۳۷۱ اگر در عقد یک حرف غلط خوانده شود که معنی آن را عوض کند عقد باطل است.

۲۳۷۳ اگر زنی را برای مردی بدون اجازه آنان عقد کنند و بعداً زن و مرد بگویند به آن عقد راضی هستیم عقد صحیح است.

۲۳۷۴ اگر زن و مرد یا یکی از آن دو را به ازدواج مجبور نمایند و بعد از خواندن عقد راضی شوند و بگویند به آن عقد راضی هستیم، عقد صحیح است.

۲۳۷۵ پدر و جد پدری می توانند برای فرزند نابالغ یا دیوانه خود که به حال دیوانگی بالغ شده است ازدواج کنند و بعد از آن که طفل بالغ شد یا دیوانه عاقل گردید، اگر ازدواجی که برای او کرده اند مفسده ای نداشته، نمی تواند آن را به هم بزنند و اگر مفسده ای داشته، می تواند آن را به هم بزنند.

۲۳۷۶ دختری که به حد بلوغ رسیده و رشیده است یعنی مصلحت خود را تشخیص می دهد اگر بخواهد شوهر کند، چنانچه باکره باشد، باید از پدر یا جد پدری خود اجازه بگیرد، و اجازه مادر و برادر لازم نیست.

۲۳۷۷ اگر پدر و جد پدری غایب باشند، به طوری که نشود از آنان اذن گرفت و دختر هم احتیاج به شوهر کردن داشته باشد لازم نیست از پدر و جد پدری اجازه بگیرند

عیبیهایی که بواسطه آنها می شود عقد را به هم زد

۲۳۸۰ اگر مرد بعد از عقد بفهمد که زن یکی از هفت عیب را دارد می تواند عقد را به هم بزند: اول: دیوانگی. دوم: مرض خوره. سوم: مرض برص. چهارم: کوری. پنجم: شل بودن به طوری که معلوم باشد. ششم: آنکه افضا شده، یعنی راه بول و حیض و یا راه حیض و غائط او یکی شده باشد، ولی اگر راه حیض و غائط او یکی شده باشد، به هم زدن عقد اشکال دارد و باید احتیاط شود. هفتم: آنکه گوشت یا استخوانی یا غده ای در فرج او باشد که مانع از نزدیکی شود.

۲۳۸۱ اگر زن بعد از عقد بفهمد که شوهر او دیوانه است یا آلت مردی ندارد یا عنین است و نمی تواند وطی و نزدیکی نماید یا تخمهای او را کشیده اند می تواند عقد را به هم بزند. و تفصیل این مساله و مساله سابق در کتاب تحریر الوسيله ضبط شده است.

۲۳۸۲ اگر مرد یا زن، به واسطه یکی از عیبهایی که در دو مساله پیش گفته شد عقد را به هم بزنند، باید بدون طلاق از هم جدا شوند.

۲۳۸۳ اگر به واسطه آن که مرد عین است و نمی تواند وطی و نزدیکی کند، زن عقد را به هم بزند شوهر باید نصف مهر را بدهد. ولی اگر به واسطه یکی از عیبهای دیگری که گفته شد، مرد یا زن عقد را به هم بزنند، چنانچه مرد با زن نزدیکی نکرده باشد چیزی بر او نیست و اگر نزدیکی کرده، باید تمام مهر را بدهد.

۲۳۹۰ اگر زنی را برای خود عقد کند، دائمه باشد، یا صیغه تا وقتی که آن زن در عقد او است نمی تواند با خواهر آن زن ازدواج نماید.

۲۳۹۱ اگر زن خود را به ترتیبی که در کتاب طلاق گفته می شود طلاق رجعی دهد، در بین عده نمی تواند خواهر او را عقد نماید

۲۳۹۲ انسان نمی تواند بدون اجازه زن خود با خواهر زاده و برادر زاده او ازدواج کند ولی اگر بدون اجازه زنش آنان را عقد نماید و بعدا زن بگوید به آن عقد راضی هستم اشکال ندارد.

۲۳۹۶ اگر با زنی غیر از عمه و خاله خود زنا کند، احتیاط واجب آن است که با دختر او ازدواج نکند، ولی اگر زنی را عقد نماید و با او نزدیکی کند بعد با مادر او زنا کند، آن زن بر او حرام نمی شود

۲۳۹۷ زن مسلمان نمی تواند به عقد کافر در آید، مرد مسلمان هم نمی تواند با زنهای کافره غیر کتابیه بطور دائم ازدواج کند و به احتیاط واجب ازدواج دائم با زنهای کافره اهل کتاب نیز جایز نیست، ولی صیغه کردن زنهای اهل کتاب مانند یهود و نصاری مانعی ندارد.

۲۳۹۸ اگر با زنی که در عده طلاق رجعی است زنا کند آن زن بر او حرام می شود و اگر با زنی که در عده متعه، یا طلاق بائن، یا عده وفات است زنا کند، بعدا می تواند او را عقد نماید

۲۳۹۹ اگر با زن بی شوهری که در عده نیست زنا کند، بعدا می تواند آن زن را برای خود عقد نماید

۲۴۰۰ اگر زنی را که در عده دیگری است برای خود عقد کند، چنانچه مرد و زن یا یکی از آنان بدانند که عده زن تمام نشده و بدانند عقد کردن زن در عده حرام است، آن زن بر او حرام ابدی می‌شود، اگر چه مرد بعد از عقد با آن زن نزدیکی نکرده باشد.

۲۴۰۱ اگر زنی را برای خود عقد کند و بعد معلوم شود که در عده بوده، چنانچه هیچکدام نمی‌دانسته‌اند زن در عده است و نمی‌دانسته‌اند که عقد کردن زن در عده حرام است، در صورتی که مرد با او نزدیکی کرده باشد آن زن بر او حرام می‌شود.

۲۴۰۲ اگر انسان بداند زنی شوهر دارد و با او ازدواج کند باید از او جدا شود و بعدا هم نمی‌تواند او را برای خود عقد کند.

۲۴۰۳ زن شوهردار اگر زنا بدهد بر شوهر خود حرام نمی‌شود و چنانچه توبه نکند و بر عمل خود باقی باشد، بهتر است که شوهر او را طلاق دهد ولی باید مهریه‌اش را بدهد.

۲۴۰۴ زنی را که طلاق داده‌اند و زنی که صیغه بوده و شوهرش مدت او را بخشیده یا مدتش تمام شده، چنانچه بعد از مدتی شوهر کند و بعد شک کند که موقع عقد شوهر دوم عده شوهر اول تمام بوده یا نه باید به شک خود اعتنا نکند.

۲۴۰۵ مادر و خواهر و دختر پسری که لواط داده بر لواط کننده حرام است اگر چه لواط کننده و لواط دهنده بالغ نباشند، ولی اگر گمان کند که دخول شده، یا شک کند که دخول شده یا نه، بر او حرام نمی‌شوند.

۲۴۰۶ اگر با مادر یا خواهر یا دختر کسی ازدواج نماید و بعد از ازدواج با آن کس لواط کند، آنها بر او حرام نمی‌شوند.

۲۴۰۹ اگر مرد طواف نساء را که یکی از کارهای حج است بجا نیاورد، زنش که به واسطه محرم شدن بر او حرام شده بود حلال نمی‌شود. و نیز اگر زن طواف نساء نکند، شوهرش بر او حلال نمی‌شود، ولی اگر بعدا طواف نساء را انجام دهند به یکدیگر حلال می‌شوند.

۲۴۱۰ اگر کسی دختر نابالغی را برای خود عقد کند و پیش از آنکه نه سال دختر تمام شود، با او نزدیکی و دخول کند، چنانچه او را افضا نماید (مخرج حیض با بول یکی شود) هیچ وقت نباید با او نزدیکی کند.

۲۴۱۱ زنی را که سه مرتبه طلاق داده‌اند بر شوهرش حرام می‌شود، ولی اگر با مردی ازدواج کند و بعد طلاق بگیرد. بعد از عده، شوهر اول می‌تواند دوباره او را برای خود عقد نماید.

احکام عقد دائم

۲۴۱۲ زنی که عقد دائمی شده نباید بدون اجازه شوهر از خانه بیرون رود و باید خود را برای هر لذتی که او می‌خواهد، تسلیم نماید و بدون عذر شرعی از نزدیکی کردن او جلوگیری نکند و اگر در اینها از شوهر اطاعت، کند تهیه غذا و لباس و منزل او و لوازم دیگری که در کتب ذکر شده بر شوهر واجب است و اگر تهیه نکند چه توانایی داشته باشد یا نداشته باشد مدیون زن است.

۲۴۱۳ اگر زن در کارهایی که در مساله پیش گفته شد اطاعت شوهر را نکند گناهکار است و حق غذا و لباس و هم‌خوابی ندارد ولی مهر او از بین نمی‌رود.

۲۴۱۴ مرد حق ندارد زن خود را به خدمت‌خانه مجبور کند.

۲۴۱۶ زنی که از شوهر اطاعت می‌کند اگر مطالبه خرجی کند و شوهر ندهد می‌تواند جهت الزام شوهر بر پرداخت نفقه به حاکم شرع و اگر ممکن نباشد به عدول مؤمنین و اگر آن هم ممکن نباشد به فساق مؤمنین مراجعه نماید. و چنانچه الزام شوهر بر دادن نفقه ممکن نباشد، می‌تواند در هر روز باندازه خرجی آن روز بدون اجازه از مال او بردارد و اگر ممکن نیست چنانچه ناچار باشد که معاش خود را تهیه کند، در موقعی که مشغول تهیه معاش است اطاعت شوهر بر او واجب نیست.

۲۴۱۸ شوهر نمی‌تواند بیش از چهار ماه نزدیکی با عیال دائمی خود را ترک کند.

۲۴۱۹ اگر در عقد دائمی مهر را معین نکنند عقد صحیح است، و چنانچه مرد با زن نزدیکی کند باید مهر او را مطابق مهر زنهایی که مثل او هستند بدهد.

۲۴۲۰ اگر موقع خواندن عقد دائمی برای دادن مهر مدتی را معین نکرده باشند، زن می‌تواند پیش از گرفتن مهر از نزدیکی کردن شوهر جلوگیری کند، چه شوهر توانایی دادن مهر را داشته باشد چه نداشته باشد. ولی اگر پیش از گرفتن مهر به نزدیکی راضی شود و شوهر با او نزدیکی کند دیگر نمی‌تواند بدون عذر شرعی از نزدیکی شوهر جلوگیری نماید.

متعّه یا صیغه

۲۴۲۱ صیغه کردن زن اگر چه برای لذت بردن هم نباشد صحیح است.

۲۴۲۳ زنی که صیغه می شود اگر در عقد شرط کند که شوهر با او نزدیکی نکند، عقد و شرط او صحیح است و شوهر فقط می تواند لذت های دیگر از او ببرد ولی اگر بعداً به نزدیکی راضی شود، شوهر می تواند با او نزدیکی نماید.

۲۴۲۴ زنی که صیغه شده اگر چه آبستن شود حق خرجی ندارد.

۲۴۲۵ زنی که صیغه شده حق هم خوابی ندارد و از شوهر ارث نمی برد و شوهر هم از او ارث نمی برد.

۲۴۲۶ زنی که صیغه شده اگر نداند که حق خرجی و هم خوابی ندارد عقد او صحیح است و برای آن که نمی دانسته، حقی به شوهر پیدا نمی کند.

۲۴۲۷ زنی که صیغه شده، می تواند بدون اجازه شوهر از خانه بیرون برود، ولی اگر به واسطه بیرون رفتن، حق شوهر از بین می رود بیرون رفتن او حرام است.

۲۴۲۸ اگر زنی مردی را وکیل کند که به مدت و مبلغ معین او را برای خود صیغه نماید، چنانچه مرد او را به عقد دائم خود در آورد یا به غیر از مدت یا مبلغی که معین شده او را صیغه کند، وقتی آن زن فهمید اگر بگوید راضی هستم عقد صحیح و گرنه باطل است.

۲۴۲۹ پدر و جد پدری می توانند برای محرم شدن، یک ساعت یا دو ساعت زنی را به عقد پسر نابالغ خود در آورند و نیز می توانند دختر نابالغ خود را برای محرم شدن، به عقد کسی در آورند ولی باید آن عقد برای دختر مفسده نداشته باشد.

۲۴۳۲ مرد می تواند زنی را که صیغه او بوده و هنوز عده اش تمام نشده به عقد دائم خود در آورد.

۲۵۰۹ زنی که صیغه شده، مثلاً یک ماهه یا یک ساله او را عقد کرده اند طلاق ندارد، و رها شدن او به این است که مدتش تمام شود یا مرد مدت را به او ببخشد، به این ترتیب که بگوید: "مدت را به تو بخشیدم"، و شاهد گرفتن و پاک بودن زن از حیض لازم نیست.

استفتائات آیه الله العظمی مکارم شیرازی درباره ازدواج و ارتباط دختر و پسر

ارتباط تلفنی دختر و پسر نامحرم -1

ارتباط تلفنی با یک پسر نامحرم در صورتی که به خاطر علاقه زیاد باشد و دختر بخواهد که آن پسر را هدایت کند چه حکمی دارد

.جایز نیست

روابط دختر و پسر از طریق اینترنت -2

آیا روابط دختر و پسر از طریق چت ایراد دارد؟ -1

.خواهشمند است در مورد روابط دختر و پسر در هر شرایطی توضیح دهید -2

.جایز نیست -1

در مجالس عمومی یا در کلاس درس یا مانند آن و صحبت های عادی و معمولی مانعی ندارد اضافه بر آن جایز -2

.نیست مگر این که واقعاً بخواهند مقدمات ازدواج با یکدیگر را فراهم کنند

روابط زن و مرد نامحرم از طریق پست الکترونیکی -3

لطفاً بفرمایید ارتباط از طریق پست الکترونیکی (ایمیل) در مورد شعر و شاعری و ادبیات و مذهب و سیاست و خانواده و موضوعاتی از این قبیل بین زن و مرد و غیره چه صورتی دارد

بین نامحرم ها جایز نیست

گوش دادن به خنده زن نامحرم -4

گوش دادن به خنده زن نامحرم اگر موجب مفسده خاصی نباشد چه حکمی دارد و در صورتی که مفسده داشته باشد چه حکمی دارد؟

در مواردی که مفساد خاصی بر آن مترتب نشود مانعی ندارد

تماس با اجنبیه در وسائل نقلیه عمومی -5

آیا اگر در وسائل نقلیه عمومی زنی بغل دست انسان بنشیند و بر اثر تنگی جابا بدن اجنبیه تماس بگیرد آیا لازم است برخاسته یا از تاکسی خارج شویم؟

می توانید کیف یا ساک خود را به عنوان حائل بین خودتان بگذارید و لازم نیست از ماشین پیاده شوید

اشتغال خارج از منزل بانوان -6

نظر ایشان را در مورد اشتغال خارج از منزل بانوان می خواستم؟ اگر از لحاظ شرعی اشکالی ندارد چه شرایطی باید داشته باشد؟ و اگر همراه با مراوده در مسائل کاری و همکاری با نامحرم باشد چه حکمی دارد؟

در صورتی که جهات شرعی آن رعایت بشود و خوف انحرافی در کار نباشد و با اجازه همسر باشد مانعی ندارد

صحبت کردن برای ازدواج از طریق اینترنت -7

جوان ۲۵ ساله ای هستم که در مقطع کارشناسی ارشد مشغول تحصیل می‌باشم. در محیط مرکز آموزشی با دختر ۲۴ ساله ای آشنا شدم. با ایشان در مورد ازدواج صحبت کردم. ایشان گفتند تا یکسال قصد ازدواج ندارند و کسانی هستند که او بخواهد با آنها ازدواج کند. ایشان حجاب را خیلی رعایت نمی‌کنند. من الان دیگر به آن مرکز نمی‌روم ولی در این فکر هستم که از طریق اینترنت برای ایشان نوشته‌ها و عکس‌هایی بفرستم. در صورت توافق اگر ایشان پذیرفت شرط ازدواج را رعایت حجاب و نماز خواندن و غیره قرار می‌دهم البته با توجیح دقیق ایشان نه به زور. آیا ارتباط اینترنتی با ایشان در چارچوب اسلام و ذکر خوبی‌هایی که در من وجود دارد خلاف موازین اسلامی است (برای متقاعد کردن ایشان) لطفاً مرا راهنمایی نمایید. (من علاقه زیادی به اخلاق ایشان و برخی تفکراتشان پیدا کرده‌ام)

به مقدار ضرورت و نیاز برای ازدواج می‌توانید با او صحبت کنید

بازی و تفریح به صورت مختلط -8

دانشجویان در اردوهای تفریحی بصورت مختلط (ذکور و اناث) به بازی و تفریحاتی (مثل برف بازی و غیره) می‌پردازند و این کار را صحیح می‌دانند. آیا این عمل آنان خالی از اشکال است؟

این کارها جائز نیست

روابط دختر و پسر -9

داشتن رابطه پسر و دختر اگر بدون لمس‌های حرام و یا نزدیکی باشد و فقط برای مشورت در کارهای یکدیگر و ... باشد چه حکمی دارد

در مورد مقدمات ازدواج جائز است و در غیر آن اشکال دارد

دست زدن به نامحرم -10

آیا دست زدن به دختر در صورتی که هیچ غرض و منظوری در میان نباشد مشکل دارد یا خیر؟ و یا اینکه اگر بخواهیم با او ازدواج کنیم چطور؟
جائز نیست.

شنیدن صدای روضه خوانی بانوان -11

شغل بعضی از خانمها ذکر توسّل به اهل بیت (علیهم السلام) در مجالس زنانه است، گاهی از اوقات در زمانی که مشغول روضه خوانی هستند مرد و یا بچه هایی که خوب و بد را می فهمند وارد حیاط آن خانه می شوند و صدای این خانم را می شنوند، حکم این قبیل روضه خوانیها چیست؟
در این مورد که نوشته اید، صدای خود را آهسته تر کند و یا بدون تکیه به صوت بخواند.

اشتغال بانوان در ادارات -12

آیا اشتغال زنان در اداراتی که محلّ مراجعه مردان است جایز است؟
با رعایت شئون اسلامی اشکالی ندارد.

شوخی اساتید زن در کلاس -13

خنده و شوخی استاد خانم در کلاس درس دانشجویان دختر و پسر به منظور رفع کسالت و خستگی و تجدید روحیه دانشجویان چه حکمی دارد؟

رعایت آداب عفت در کلاس درس واجب است

معاینه توسط غیر همجنس برای استخدام -14

آیا معاینه و لمس افراد غیر بیمار در مقام آموزش پزشکی جهت کنترل سلامتی و استخدام و سربازی و... در صورتی که همجنس نباشند جایز است؟

در اموری که برای جامعه ضرورت دارد جایز است

سلام کردن مرد به زن نامحرم -15

آیا سلام کردن مرد بر زن نامحرم کراهت دارد؟

کراهت ندارد ولی از بعضی از اخبار استفاده می شود که سلام کردن به زن جوان مکروه است

گفتگو با نامحرم -16

آیا گفتگو با زن نامحرم به طور کلی جایز است؟

در صورتی که به طور عادی باشد، مانعی ندارد

ارائه کنفرانس توسط دانشجویان دختر -17

آیا خواهران دانشجو می توانند در مورد امور کلاس یا مسائل علمی در میان برادران دانشجو کنفرانس ارائه نمایند؟

هرگاه موازین شرعی در آن رعایت گردد و مفسده خاصی نداشته باشد مانعی ندارد

مشاغلی که مستلزم لمس نامحرم است -18

افعال و مشاغلی برای زن و مرد هست که مستلزم نظر لمس بدن دیگری است مثل دندان پزشکی، زایمان، جراحی و... در این گونه موارد تکلیف چیست؟ و آیا فرقی بین حال ضرورت و غیر آن هست و ملاک ضرورت چیست؟ این گونه امور فقط در صورت ضرورت جایز است و معیار ضرورت تشخیص عرف عام و صالح است

درس خواندن نزد نامحرم -19

خانمی می خواهد به تحصیل خود ادامه دهد که بعدها شغل حلالی انتخاب کند ولی فعلا ادامه تحصیل ملازم با این است که با نامحرم رو به رو شود مثلا نزد مرد نامحرم درس بخواند یا این که با مردها در یک کلاس باشند، آیا تحصیل با چنین شرایطی جایز است؟ هرگاه توأم با امر حرامی نگردد مانعی ندارد، مانند خلوت با اجنبی و مفسد دیگر

گوش دادن به خنده زن نامحرم -20

گوش دادن به خنده زن نامحرم اگر موجب مفسده نباشد چه حکمی دارد و در صورتی که مفسده داشته باشد چه حکمی دارد؟

در مواردی که مفسد خاصی بر آن مترتب نشود مانعی ندارد

شرائط مجلس عروسی اسلامی -1

یک مجلس عروسی اسلامی چگونه باید برگزار شود؟

مجلس عروسی اسلامی آن است که جشن و شادی و شادمانی، بدون ارتکاب گناه و کارهای حرام و خلاف شئونات انسان انجام می شود.

غنا در مراسم عروسی و غیر آن -2

بنابر قول بعضی از فقها غنا در مجالس عروسی استثنا شده است، نظر مبارک حضرت عالی چیست؟

فرقی میان مجالس عروسی و غیر عروسی (بنابر احتیاط) نیست.

دایره زدن در مراسم عروسی -3

دایره زدن در مجالس عروسی و غیر عروسی چه حکمی دارد؟

حکم دایره زدن حکم سایر آلات موسیقی است و فرقی میان مجالس عروسی و غیر آن نمی باشد (بنابر احتیاط واجب).

عکس گرفتن در مجالس عروسی -4

آیا خواهران مذهبی می توانند در عروسی ها و عقدها که نوعاً بدحجاب و آرایش کرده هستند، جلو دوربین قرار بگیرند توسط خواهران عکاس عکس آنها گرفته بشود؟ ناگفته نماند ظاهر کردن چنین عکسهایی به دست مردان نامحرم می باشد.

عکس گرفتن از زنان به وسیله زنان اشکالی ندارد، مگر این که به دست مردان بیگانه بیفتد و آنها را بشناسند و یا منشأ فساد شود.

کاروانهای عروسی -5

حکم کاروانهای عروسی که عروس را با بوق زدن و دست زدن در خیابانها می برند چیست؟

این کارها مناسب اهل دین نیست

دعوت از مطرب برای مجالس عروسی -6

متأسفانه در یکی دو سال اخیر، عده ای برای عروسی فرزندان خود از افرادی به نام «مُطرب» که دارای ابزار و آلات موسیقی بوده، و در عروسی ها ضمن آواز خواندن به رقص و پایکوبی نیز می پردازند، دعوت به عمل می آورند! با توجه به آثار منفی حضور مطربان، دعوت از چنین افرادی و پول دادن به آنها شرعاً چه حکمی دارد؟

دعوت کردن از مطرب حرام است، و پول دادن به آنها گناه دیگری است. علاقه مندان به اسلام و شیعیان اهل بیت اطهار(علیهم السلام) بایستی از این اعمال پرهیز کنند

حکم غنا در مراسم مختلف عروسی -7

آیا حکم جواز غنا در مجلس زفاف و عروسی، در مجلس شب عقد نیز جاری است؟

تفاوتی بین شب عقد و عروسی و سایر شبها نیست، و آهنگها و موسیقی های مناسب مجالس لهو و فساد، در هر حال حرام است

ایجاد کاروان های عروسی -8

گل کاری کردن ماشین، و بوق زدن در سطح شهر، اگر موجب جلب نظر نامحرم به داخل ماشین، یا باعث اذیت و مزاحمت مردم شود، چه حکمی دارد؟

اگر برای مردم تولید مزاحمت کند، اشکال دارد.

ورود کاروان های عروسی به اماکن مقدسه -9

مدتی است که کاروانهای عروسی به آستان مقدس حضرت محمد بن موسی الکاظم (علیه السلام) - سبز قبا - می آیند. ولی متأسفانه به دلیل عدم رعایت حجاب و پوشش اسلامی کامل توسط عروس و دامادها، و این که بعضی از آنها تنها به فیلمبرداری و عکاسی و نماد قرار دادن ضریح متبرک قناعت می کنند، موجبات توهین و بی حرمتی نسبت به حریم مقدس آن حضرت را فراهم آورده اند. ممانعت از ورود کاروانهای عروسی به داخل اماکن مذهبی چه حکمی دارد؟ لازم است این کاروانها جهات شرعی و شؤون آن اماکن متبرکه را رعایت کنند، و مسؤولین این اماکن مقدسه باید از طرق صحیح، از جمله نصب پلاکاردهایی هشدار دهنده، و توزیع اوراق چاپی، و تذکرات پی در پی، به گونه ای که به درگیری و خشونت منتهی نشود، مسأله را دنبال کنند.

غنا در مراسم عروسی و غیر آن -10

بنابر قول بعضی از فقها غنا در مجالس عروسی استثنا شده است، نظر مبارک حضرت عالی چیست؟

فرقی میان مجالس عروسی و غیر عروسی (بنابر احتیاط) نیست

کاروان های عروسی -11

حکم کاروانهای عروسی که عروس را با بوق زدن و دست زدن در خیابانها می برند چیست؟

این کارها مناسب اهل دین نیست

حکم شرعی ازدواج موقت -

عقد موقت از نظر اسلام چه حکمی دارد؟

ازدواج موقت یکی از احکام مسلم فقهی است، شرح بیشتر را در کتاب ما به نام «این است آیین ما» و همچنین در جلد ۳. تفسیر نمونه ذیل آیه ۲۴ سوره نساء مطالعه کنید

ازدواج موقت برای مرد متأهل - 2

آیا برای مردی که همسر دائم دارد ازدواج موقت جایز است؟ (حکم مسأله را در صورتی که همسر دوم در همان محل (زندگی همسر دائم یا در محل دیگری زندگی کند بیان فرمایید).

اشکالی ندارد، لکن فقط در صورت ضرورت این کار را بکند

حضور در مکانهای خاص به منظور ازدواج موقت - 3

شخصی در جستجوی ازدواج موقت است و می داند که در فلان مکان با عده ای از زنانی که برای این امر آماده اند رو به رو می شود، آیا جایز است که به آن مکان رفته و به آنها نگاه کند و یکی از آنها را انتخاب کند؟

در صورتی که به قصد ازدواج باشد مانعی ندارد

حق هم خوابی در ازدواج موقت - 4

سلام ببخشید من یک ازدواج موقت کرده ام ی شود به من توضیح دهید که در ازدواج موقت حق هم خوابی ندارند یعنی چه

منظور این است که مرد مجبور نیست که هر چهار شب یک شب نزد او بخواند بلکه از این نظر آزاد است

ترویج ازدواج موقت -5

لطفاً پیرامون ازدواج موقت به پرسشهای زیر پاسخ دهید

- آیا جواز متعه مربوط به دوره و شرایط خاصی از تاریخ اسلام بوده است؟ 1

- آیا حکومت اسلامی در قبال قانونمندی، یا جلوگیری از گسترش آن در جامعه، وظیفه ای دارد؟ 2

- در شرایط کنونی وظیفه روحانیت در ارتباط با ازدواج موقت چیست؟ آیا همچون سایر احکام مکلف به ترویج آن 3 هستند؟

- در فتوای مشهور آمده است: «زن یائسه عده ندارد.» آیا کسانی که لوله های رحم خود را بسته اند، در حکم زنان 4 یائسه هستند؟

مسأله متعه اختصاص به زمان معینی نداشته، و ندارد، ولی گاهی (مثل زمان ما) شرایط ایجاب می کند قیود و شرایطی برای آن قائل شوند، که افراد هوسباز از آن سوء استفاده نکنند. و تبلیغ از آن بدون فراهم شدن آن شرایط خالی از مشکلات نیست؛ و اما زنانی که لوله های خود را ببندند، مشمول یائسه بودن نیستند؛ بلکه در حکم «من لا تحيض فی سنّ من تحيض» می باشند

ازدواج مجدد زنی که متعه بوده -6

خانمی که صیغه شده، چه مدت و به چه طریق می تواند دوباره ازدواج کند؟

بعد از اتمام صیغه (و یا بخشش بقیه مدت توسط شوهر) باید دو دوره ایام عده نگه دارد و سپس ازدواج نماید.

تفاوت ازدواج موقت با زنا -7

فرق ازدواج موقت با زنا چیست که یکی حلال و دیگری حرام است؟ چون در زنا نزدیکی انجام می شود و پولی هم رد و بدل می شود و در ازدواج موقت نیز همینطور است، فقط در ازدواج موقت یک جمله به عنوان صیغه ادا می شود.

ازدواج موقت تمام احکام ازدواج را دارد به جز نفقه و بعضی از جزئیات دیگر، اما فرزند از آنها ارث می برد و مسئولیت عده نگه داشتن بعد از پایان مدت بر دوش زن می باشد و زن هرگز نمی تواند در این مدت همسر مرد. دیگری شود و امثال آن.

حکم صیغه نود و نه ساله -8

آیا صیغه ۹۹ ساله اشکال دلرد؟

اشکالی ندارد ولی به حکم عقد دایم است.

خواندن صیغه عقد موقت -1

این جانب جوانی هستم ۲۱ ساله که در حال حاضر با شرایطی که دارم نمیتوانم ازدواج کنم و با شرایطی هم که در جامعه امروز است کنترل کردن شهوات برای این جانب سخت شده است البته با توجه به اینکه گفته شده برای جلوگیری از این مسئله شرایطی که گفته شده است مانند گرفتن روزه و غیره را هم انجام داده ام ولی با شرایطی که دارم این مسئله خیلی سخت شده بعضی از دوستان مذهبی مسئله صیغه را برای من مطرح کرده اند می خواستم سؤال

کنم که من می توانم با توجه به مسائل اسلام این کار را انجام دهم و آیا خواندن صیغه عقد موقت به توسط خودم درست است البته به زبان فارسی و صحیح آن

عقد موقت برای شما اشکالی ندارد و می توانید صیغه را از روی رساله بخوانید (ولی ازدواج موقت دختر باکره بدون (اذن پدر جایز نیست).

نحوه متعه زنان اهل کتاب -2

در صورت جایز بودن متعه اهل کتاب در کشورهای غربی آیا باید صیغه عقد به زبان عربی خوانده شود یا همان توافق بین ۲ نفر بر سر زمان و مهریه (در قالب هدیه) کفایت می کند؟

در صورتی که آشنا به عربی نباشد به هر زبانی جایز است ولی باید به آنها تفهیم گردد که عقد ازدواج در اسلام دو نوع است که یک نوع آن عقد موقت است که در برابر آن هدیه ای پرداخت می شود

عدم لزوم تقدم ايجاب بر قبول در عقد -3

آیا در عقد نکاح، تقدم ايجاب بر قبول لازم است؟

لازم نیست؛ ولی بهتر است ايجاب مقدم شود

اجرای صیغه عقد نکاح توسط روحانی سنی -4

اگر روحانی سنی عقد نکاح پسر یا دختر شیعه را بخواند، حکمش چیست؟

در صورتی که شرایط معتبره نزد شیعه در آن رعایت شود اشکالی ندارد

تقدم زوج یا زوجه در اجرای صیغه عقد -5

در اجرای صیغه عقد دائم، زوج باید مقدّم شود، یا زوجه؟

.تفاوتی نمی کند؛ ولی تقدّم زوجه بهتر است

نحوه متعه زنان اهل کتاب -6

در صورت جایز بودن متعه اهل کتاب در کشورهای غربی آیا باید صیغه عقد به زبان عربی خوانده شود یا همان توافق

بین ۲ نفر بر سر زمان و مهریه (در قالب هدیه) کفایت می کند؟

در صورتی که آشنا به عربی نباشد به هر زبانی جایز است ولی باید به آنها تفهیم گردد که عقد ازدواج در اسلام دو

نوع است که یک نوع آن عقد موقت است که در برابر آن هدیه ای پرداخت می شود

عدم تصریح به نام واقعی در زمان اجرای صیغه -7

آیا در هنگام خواندن صیغه اگر فامیلی واقعی را نگوییم، این امر صیغه را باطل می کند؟

باید فامیلی واقعی گفته شود یا اگر کسی به نام دیگری مشهور است آن نام ذکر شود و یا به صورتی اشاره شود که

.طرفین مشخص گردند

رضایت همسر اول در ازدواج موقت -

از نظر شرعی آیا مرد متاهل برای ازدواج موقت نیاز به اجازه همسرش دارد؟

از نظر شرعی برای ازدواج دوم چطور؟

.نیازی به اجازه همسر اول نیست

کسی که از شیر زن دایی خود خورده است -1

من از شیر زن دایی ام نوشیده ام آیا من به دختر دایی هایم محرم هستم؟

از شیر ایشان مطابق مسأله ۲۱۱۶ رساله ما خورده باشید به دختران آن دایی از همان خانم محرم می باشید

دلیل محرمیت دایی -2

چه مدرکی برای محرمیت دایی جز شهرت فتوایی وجود دارد؟

این مسأله صریحاً در آیه ۲۳ سوره نساء آمده است، آن جا که می فرماید: (وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ) مسلماً هنگامی که دختر خواهر به شخصی محرم باشد دایی هم با او محرم می شود زیرا از یک طرف دختر خواهر است و از یک طرف دایی.

محرمیت عروس زوجه -3

آیا عروس زوجه انسان (یعنی زوجه فرزندی که آن زن از شوهر دیگر دارد) بر او محرم است؟

تنها عروس خود انسان یعنی همسر پسرش بر او محرم است نه عروس همسرش

دختران زن از شوهر اول -4

اگر زنی که شوهر او مرده است و از او پسران و دخترانی دارد با مرد دوم ازدواج کند آیا شوهر دوم به پسران و

دختران این خانم محرم است؟

شوهر دوّم پس از عروسی با آن زن نسبت به دختران آن زن از شوهر اوّل محرم است و اما نسبت به پسران محرمیت مفهومی ندارد.

محرمیت دختر زن از شوهر اول به پدر شوهر دوم -5

شخصی با همسر شهیدی که دارای یک دختر است، ازدواج کرده، آیا این دختر بر پدر این آقا (پدر بزرگ) محرم است، اگر نیست راه محرم شدن چیست؟

نامحرم است، ولی هرگاه آن پدر فرزند دیگری داشته باشد و صیغه شرعی این دختر را با آن فرزند بخوانند، حکم عروس او را پیدا می کند و بر او محرم می شود.

نوه های همسران یک مرد نسبت به همدیگر -6

مردی دارای دو زن است و از هر دو دارای اولاد است و می دانیم که اولاد پسر و اولاد اولاد پسر این زن با آن زن محرمند، اینک سؤال این است که آیا اولاد دختر آن زن (نوه دختری زن اوّل) نیز به زن دیگر محرم می باشند؟

نوه های پسری و دختری همه با آن زن محرمند، زیرا زن پدر و زن جد جزء محارمند.

(نحوه محرمیت فرزند خوانده (دختر -7

گاهی افرادی که صاحب فرزند نمی شوند، دختری از پرورشگاه می گیرند، آیا راهی برای محرم شدن او بر پدر خوانده وجود دارد؟

هرگاه آن مرد پدری داشته باشد و این دختر به ازدواج موقت او درآید بر این مرد و فرزندان او محرم می شود و اگر پسری از همسر دیگر دارد صیغه موقت دختر را برای خودش بخواند تا برای پسرانش محرم شود ولی در این صورت نسبت به خودش بعد از پایان مدت عقد موقت، محرم نخواهد بود.

مادر زن و پدر شوهر -8

شخصی پس از فوت همسرش دوباره ازدواج کرده و مادرزن اوّل او نیز دوباره ازدواج کرده است، آیا هنوز با مادر زن اوّل محرم است؟ در صورت طلاق چطور؟ اگر پسر کسی بمیرد و عروس او شوهر دیگری کند یا عروسی طلاق بگیرد و با دیگری ازدواج کند، آیا باز هم به پدر شوهر اوّل محرم است؟

مادر زن در هر حال محرم است و عروس هم در هر حال به پدر شوهر محرم است.

محرمیت داماد زن اول به زن دوم -9

مردی دارای دو زن است و از هر زنی چند دختر دارد همه دخترها را شوهر داده، آیا شوهران این دختران به زن دیگر آن مرد محرمند؟ و آیا فرزندان و نوه ها چه از این دختران و چه از آن دختران، نسبت به زنهای دیگر آن مرد محرمند؟
بچه ها و نوه ها به مرد و زن محرمند ولی داماد یک زن به زن دیگر محرم نیست

محرمیت ماد زن دوم به پسر زن اول -10

آیا مادر زن دوّم به پسر زن اوّل محرم است؟

محرم نیست

محرمیت پسر زن به زن دوم شوهر -11

در صورتی که زن اوّل از شوهر اوّل خود (غیر از شوهر فعلی) پسری داشته باشد، تکلیف این پسری که از شوهر قبل بوده است با زن و مادر زن شوهر دوّم چیست؟

محرم نیستند

نحوه محرمیت پرستانر نسبت به جانبازان -12

این جانب یکی از جانبازان انقلاب اسلامی هستم که از گردن به پایین فلج هستم و به هیچ وجه قادر به انجام کارهایم نیستم با توجه به این که یکی از خواهران راضی است که جهت رضای خدا همه کارهایم غیر از مسائل جنسی را انجام دهد آیا راهی برای محرمیت ما وجود دارد؟

هرگاه صیغه عقد موقت آن دختر (هر چند برای مدت کوتاهی) برای پدر شما خوانده شود شما برای همیشه به او محرم خواهید شد، البته مانند محرمیت مادر و خواهر نه محرمیت همسر

دست دادن از روی لباس -13

آیا دست دادن از روی لباس با نامحرم اشکال دارد؟

تماس از روی لباس بدون قصد ربه و تلذذ اشکالی ندارد

سلام کردن مرد به زن نامحرم -14

آیا سلام کردن مرد بر زن نامحرم کراهت دارد؟

کراهت ندارد ولی از بعضی از اخبار استفاده می شود که سلام کردن به زن جوان مکروه است

انجام تزریقات توسط نامحرم -15

آپول زدن زن توسط مرد نامحرم چگونه است؟

در غیر صورت ضرورت جایز نیست

گفتگو با نامحرم -16

آیا گفتگو با زن نامحرم به طور کلی جایز است؟

در صورتی که به طور عادی باشد، مانعی ندارد

گوش دادن به خنده زن نامحرم -17

گوش دادن به خنده زن نامحرم اگر موجب مفسده نباشد چه حکمی دارد و در صورتی که مفسده داشته باشد چه حکمی دارد؟

در مواردی که مفاصد خاصی بر آن مترتب نشود مانعی ندارد

کتک زدن بخاطر عدم رعایت حجاب -18

اگر یکی از محارم مردی ملتزم به حجاب شرعی نباشد، آیا مرد حق دارد به خاطر این کار او را بزند، البته بعد از این که راههای مختلف زیادی را برای قانع ساختن او پیموده و نتیجه ای نگرفته است؟

زدن به منظور امر به معروف و نهی از منکر بدون اجازه حاکم شرع جایز نیست

محرمیت مادر جانشین -19

بعضی از مؤمنین و مؤمنات که برای اولاددار شدن به مراکز ناباروری مراجعه می کنند و از حیث نطفه نقایصی دارند، آیا می توانند از نطفه هایی که در بانک نطفه نگهداری می شود در لقاح مصنوعی با منی خود آنها ممزوج و شرایط

لقاح را فراهم و با دستگاه در رحم همسران آنها قرار دهند یا خیر؟ در صورتی که به طور کلی در منی آنها اسپرم و تخمک وجود نداشته باشد آیا می توانند از اسپرمها و تخمکهای مجهول الهویه موجود در بانک نطفه استفاده نمایند و چنانچه در دو فرض فوق فرزندی به وجود آید ولد متعلق به چه کسی خواهد بود؟

استفاده از نطفه بیگانه برای صاحب فرزند شدن جایز نیست و تولد فرزند باید مستند به ازدواج صحیح شرعی باشد ولی اگر چنین عملی انجام شود، فرزند متعلق به صاحبان نطفه است و نسبت به مادری که در رحم او کشت شده نیز محرم می باشد، بی آن که از او ارث ببرد.

محرمیت فرزند رضاعی برادر -20

اگر زن برادرم به فرزندی به غیر از فرزند برادرم شیر بدهد آیا من با آن فرزند محرم میشوم؟

در صورتی که از شیر برادر تان باشد به شما هم محرم می باشد.

نگاه به تصاویر بازیگران ایرانی بی حجاب -1

در یک سری سایت ها در اینترنت عکس یک سری از بازیگرهای ایرانی زن بی حجاب وجود دارد آیا دیدن آنها اشکال دارد یا خیر

در صورتی که آنها را بشناسید اشکال دارد همچنین در صورتی که نگاه به آنها به قصد لذت باشد یا مفسده ای بر آن مترتب گردد.

نگاه به عکس و فیلم زن نامحرم بدون قصد ریه -2

نگاه کردن به عکس و فیلم (اگر پخش مستقیم و زنده باشد) زنان نامحرم (بدون رعایت حجاب کامل) بدون قصد ریه چه حکمی دارد

در صورتی که بدون قصد لذت باشد و خوف وقوع در گناه نرود اشکالی ندارد

حکم نگاه با لذت به صورت انسان دیگر -3

اگر انسان همان طور که از دیدن یک باغ و گلستان لذت میبرد از نگاه کردن به صورت انسان دیگر (مرد یا زن) لذت ببرد حرام است و مصداق قصد ریه و لذت به حساب می آید؟

غالباً این گونه نگاهها جنبه لذت جنسی دارد لذا اشکال دارد

نگاه کردن به زنان چادر نشین -4

نگاه کردن به صورت زنان چادر نشین که معمولاً قسمتی از موی سر آنها نیز دیده می شود برای مرد نامحرم چه حکمی دارد؟ توضیح اینکه آنها به این نوع پوشش عادت کرده اند و اگر تذکر داده شود نمی پذیرند

اگر قصد لذت و ریه نباشد اشکالی ندارد

نگاه کردن به تصاویر مستهجن -5

نگاه کردن به تصاویر مستهجن در صورتی که هیچ اثر سوئی روی فرد نداشته باشد چه حکمی دارد البته از نظر فقهی مراد است نه از لحاظ اخلاقی؟

جایز نیست زیرا تصاویر مستهجن منشأ فساد است

نگاه با لذت به محارم -6

اگر کسی به قصد لذت به مادرزن خود نگاه کندياوی رابوسد چه حکمی دارد؟-1

به یقین حرام است -1

حکم دیدن پا یا شکم برهنه زنانی که مقید به پوشش آن نیستند -7

دیدن پا یا شکم برهنه ی زنانی که مقید به پوشش آن نیستند چه حکمی دارد؟

در صورتی که به نهی از منکر دیگران توجهی نمی کنند و بدون قصد لذت نگاه شود و خوف وقوع در گناه نرود اشکال ندارد. البته این مسئله در مورد شکم صدق نمی کند

نگاه عمدی به دستان مردان -8

سلام علیکم. من شنیدم که نگاه کردن به دستان آقایانی که بلوز آستین کوتاه می پوشند حرام است حتی اگر سهوا و بدون غرض باشد آیا این درست است؟

احتیاط آن است که نگاه عمدی نکنید ولی نگاه بدون اختیار اشکالی ندارد

نگاه کردن به موی سر خانمی که قصد ازدواج با او را دارد -9

سلام با آرزوی سلامت. اینجانب میخوامستم بدانم آیا دیدن موی خانمی که قصد ازدواج با او را دارم و با این ازدواج موافقت کرده است حرام میباشد؟

این کار قبل از عقد جایز نیست مگر این که واقعاً بخواهد آشنایی بیشتری به صفات و خصوصیات همسر آینده داشته باشد آن هم فقط به مقدار ضرورت جایز است

نگاه به بدن محارم -10

نگاه به بدن محارم تا چه حد امکان دارد

نگاه به بدن محارم به آن مقداری که در میان محارم معمول است مانعی ندارد و به بیشتر از آن نگاه نکنید

و معمولاً سر و گردن و کمی از سینه و کمی از دستها و پاها را در برابر محارم نمی پوشانند

نگاه کردن به عکس قبل از ازدواج همسر -11

من در سن ۲۰ سالگی با زنی که ۱۸ سال سن داشت ازدواج کردم، نگاه من به عکس ۱۶ سالگی همسرم که بی حجاب

است و آن هم با قصد ریه چه حکمی دارد؟

اشکال ندارد

نگاه زن به مرد نامحرم -12

چه مقدار از بدن مرد را زن نامحرم می تواند به طور مستقیم و غیر مستقیم ببیند؟

آن مقدار که بطور معمول آنرا نمی پوشانند مانند سر، گردن و کمی از سینه و دستها تا کمی بالاتر از آرنج و پاها تا

نصف ساق

نگاه کردن به ترانه های تصویری غیر مجاز -13

نگاه کردن به ترانه های تصویری غیر مجاز که در آنها زنها و دخترها با هم یا با پسرها می رقصند بدون اینکه

کوچکترین شهوتی به انسان دست دهد چه حکمی دارد؟

.جایز نیست

نگاه کردن به عکس و فیلم سکسی خارجی -14

نگاه کردن به عکس سکسی یا فیلم سکسی خارجی (غیر مسلمان) چه حکمی دارد؟

.جائز نیست

نگاه کردن به عکسهای مبتذل -15

آیا دیدن عکسهای مبتذل برای ما گناهی دارد یا نه و آیا کبیره است یا صغیره و من در این باره توبه کرده ام و می خواهم کمی به من دلداری دهید

دیدن عکس های مبتذل جائز نیست. حال که موفق به توبه شده اید سعی کنید که با اعمال نیک آینده گذشته را جبران کنید تا ان شاء الله خداوند شما را مشمول عفو خود قرار دهد

تماشای فیلمهایی که حجاب را رعایت نمی کنند -16

نگاه کردن به فیلم های ایرانی که تازه ساخته می شوند و حجاب را رعایت نمی کنند درست است یا نه
در صورتی که هنرپیشه زن را شناسید و منشأ فسادی نشود اشکالی ندارد

نگاه کردن به چهره زیبای همجنس -17

نگاه به صورت زیباروی همجنس و لذت از آن چه صورتی دارد ؟ آیا این لذت حتما جنسی است ؟

هر گاه لذت جنسی باشد جائز نیست اما اگر مشکوک است مانعی ندارد و در هر حال بهتر است احتیاط کند در دام شیطان نیفتد.

منظور از ریه و لذت در نگاه به نامحرم -18

آیا نگاه کردن به وجه و کفین زن نامحرم بدون قصد لذت اشکال دارد؟ و منظور از قصد ریه و لذت چیست؟
اشکال ندارد و منظور از ریه آن است که بترسد به گناه بیفتد و منظور از لذت هم لذت جنسی است.

تماشای زنان بدون حجاب از تلویزیون -19

نگاه کردن به فیلمهایی که زنهای بی حجاب و آرایش کرده در آن بازی می کنند و بعضاً از تلویزیون پخش می شود چه حکمی دارد؟
در صورتی که منشأ مفاسد خاصی بشود حرام است.

تماشای فیلمهای ایرانی و خارجی از تلویزیون -20

مشاهده فیلمهای ایرانی در خارج و خارجی از سیمای جمهوری اسلامی ایران چه حکمی دارد؟
مشاهده فیلمهای ایرانی در صورتی که صحنه و آهنگهای نامشروعی در آن نباشد جایز است چه برای کسانی که در داخل هستند یا در خارج و در غیر این صورت جایز نیست و در مورد فیلمهای خارجی چنانچه صحنه های نامشروع
سانسور می شود مانعی ندارد.

استفاده از غذای حلال برای داشتن فرزند صالح نگاه کردن به ترانه های تصویری غیر مجاز که در آنها زنها و 1- دخترها با هم یا با پسرها می رقصند بدون اینکه کوچکترین شهوتی به انسان دست دهد چه حکمی دارد؟
جایز نیست

نگاه کردن به عکس و فیلم سکسی خارجی -14

نگاه کردن به عکس سکسی یا فیلم سکسی خارجی (غیر مسلمان) چه حکمی دارد؟
جائز نیست

نگاه کردن به عکسهای مبتذل -15

آیا دیدن عکسهای مبتذل برای ما گناهی دارد یا نه و آیا کبیره است یا صغیره و من در این باره توبه کرده ام و می خواهم کمی به من دلداری دهید

دیدن عکس های مبتذل جائز نیست. حال که موفق به توبه شده اید سعی کنید که با اعمال نیک آینده گذشته را جبران کنید تا ان شاء الله خداوند شما را مشمول عفو خود قرار دهد

علت درد زایمان -2

من یک زن هستم و می خواستم فلسفه دردی که زنان هنگام زایمان متحمل می شوند را بدانم و در این زمینه اگر آیه و . یا آیاتی موجود می باشد و یا حدیثی از فلسفه این درد ناشی از زایمان می باشد را بیان بفرمایید

لازم به ذکر است که خود از این درد وحشت دارم و با راهنماییهای مذهبی حضرتعالی تسکین می یابم

این درد علاوه بر این که آزمایشی برای زنان است به گفته دانشمندان سبب تکامل فرزند آنها می شود و طبق روایات با تولد فرزند گناهان آنها پاک می شود.

استفاده از خوردنی های خانه پدری بدون إذن -3

آیا طبق آیه ... سوره نور فرزند در خانه پدر و مادر خود میتواند از هر چه بخواهد بخورد؟ آیا همسر آن فرزند هم که در آن خانه زندگی می کند چنین اجازه ای دارد؟

فرزند می تواند از آن چه در خانه پدر است بخورد مشروط به این که علم یا گمان بعدم رضایت او نداشته باشد، ولی همسرش بدون اجازه یا علم به رضایت نمی تواند چنین کند.

قیم شدن مادر صغیر -4

اگر صغیر، جد پدری نداشته باشد آیا مادر می تواند با اجازه حاکم شرع قیم او بشود؟

با اجازه حاکم شرع مانعی ندارد.

زن نامحرمی که بدون دخول باردار شده -5

اگر مردی با زن نامحرمی تفخیز کند و انزال شود و فرزندی منعقد گردد بی آن که دخول صورت گرفته باشد حکم فرزند و زوال بکارت که بر اثر تولد فرزند حاصل می شود چیست؟

هرگاه یقین داشته باشد که انزال نمی شود، بعید نیست فرزند آنها همچون فرزند شبهه باشد و اگر احتمال می داده است، خالی از اشکال نیست و در مورد مهرالمثل اگر زن با میل و رضایت خود حاضر شده و احتمال این امر را می داده مهرالمثل ندارد و اگر احتمال نمی داده و رضایت به غیر تفخیز نداشته، احتیاط واجب دادن مهرالمثل است.

ولد الزنا -6

آیا طفل متولد از زنا، حکم فرزند شرعی را دارد؟

طفل متولد از زنا، از نظر حضانت و وجوب انفاق و مانند آنها (جز در مواردی که دلیل قائم بر استثنا آن شده است مانند مسأله ارث) حکم فرزند شرعی را دارد، بنابراین ولد الزنا تمام احکام محرمیت و وجوب نگهداری و تربیت را دارد فقط ارث نمی برد.

کتک زدن پدر به فرزند -7

آیا پدر می تواند فرزند خود را به خاطر سرپیچی در یادگیری قرآن، تأدیب نماید؟
بهتر است از طریق تشویق این کار را انجام دهد.

بیرون کردن فرزند از خانه توسط پدر -8

با سلام و خسته نباشید

آیا پدر می تواند فرزند مجرد و بیکار خود را که از سن بلوغ گذشته باشد از خانه طرد کند به دلیل وجود نامادری در آن منزل که به عقیده خودش به هم نامحرم هستند یا بنا به دلایل دیگر؟
در صورت امر پدر به ترک منزل چه وظیفه ای بر عهده فرزند است؟

پسر به زن پدر خود نامحرم نیست و پدر بدون دلیل شرعی نمی تواند فرزندش را از خانه اش بیرون کند.

فروختن فرزندان بی سرپرست -9

آیا می توان به خانواده هایی که فرزند ندارند، فرزندی بدون سرپرست (مانند کودکان سر راهی) تحویل داد، و در مقابل پولی از آنها گرفت؟ اگر مبلغ اخذ شده بر اساس جنس طفل، یا ویژگیهای ظاهری او، متفاوت باشد، چه حکمی دارد؟

فروختن فرزند به هیچ عنوان جایز نیست.

ضرب و جرح کودکان توسط والدین -10

بعضی از کودکان توسط پدر و مادر شدیداً مورد ضرب و جرح قرار می گیرند، و گاه آثار این شکنجه ها در بیمارستان دیده می شود، و متأسفانه قانونی جهت منع آن موارد وجود ندارد. حکم آن چیست؟
این گونه شکنجه ها محکوم به دیه و ارش است؛ و فرقی با جنایات دیگران ندارد.

تهیه جهیزیه دختر توسط پدر -11

آیا تهیه جهیزیه بر عهده پدر می باشد و جزو رزق و کسوت واجبی محسوب می شود که بر عهده او نسبت به فرزند است؟ و در صورتی که این گونه است اگر دختر، خود کار کند و تمام یا بخشی از جهیزیه خود را تامین نماید آیا این جزو امور تبرعی محسوب می شود که تکلیف را از پدر ساقط می کند یا مثل مورد استقلال و غنی بودن زن محسوب می شود که تکلیف نفقه را از شوهر ساقط نمی کند؟ اگر صورت دوم صحیح است در صورتی که بعداً دختر، پولی را از پدر خود قرض نماید و پدر هم از دنیا برود آیا می تواند عوض آنکه جهیزیه را خودش تامین نموده است آن پول را تقاص نماید؟

تهیه جهیزیه بر عهده پدر نیست ولی سزاوار است در این راه به فرزند خود کمک نماید.

وظیفه والدین در قبال فرزندی که پایبند احکام شرعی نیست -12

پسرم پایبند به احکام شرع نیست، به گونه ای که تمام اعضای خانواده از کارهای او به ستوه آمده اند! عربده کشی های او باعث ناراحتی خانواده، و حتی همسایه هاست! در خانه نوارها و فیلم های مبتذل نگاه می کند، و سایر فرزندانم نیز گاهی به آن فیلمها نگاه می کنند! از هر طریقی با او برخورد کردم، به شکست انجامید. وظیفه من نسبت به ایشان چیست؟ آیا می توانم او را از خانه بیرون نموده، و از زمره فرزندانم خارج نمایم؟

باز هم از تأثیر سخن مأیوس نشوید. سعی کنید از طریق تشویق و محبت و وعده و مانند آن در او نفوذ نمایید. یا بعضی افراد را سفارش کنید با او دوست شوند، و ببینند درد اصلی او کجاست؟ ای بسا مشکلی دارد که صریحاً نمی گوید، و از این طریق حل می شود. اگر همه این امور را انجام دادید، و به نتیجه نرسیدید، و پیوسته منشأ فساد بود، اخراج او از خانه مانعی ندارد.

تأدیب فرزند به خاطر سرپیچی در یادگیری قرآن -13

آیا پدر می تواند فرزند خود را به خاطر سرپیچی در یادگیری قرآن، تأدیب نماید؟
بهتر است از طریق تشویق این کار را انجام دهد.

تنبيه بدنی کودک -14

اگر پدر یا مادری فرزند خود را برای تربیت یا از روی غضب بزند و جای آن سیاه یا کبود و یا قرمز بشود، آیا دیه دارد؟
دیه دارد.

مصرف اموال کودک در هزینه های او -15

آیا می توان هدیه کودک را صرف مخارج خود او نمود؟

اشکالی ندارد

انتقال جنین از یک رحم به رحم دیگر - 1

اطبا می توانند جنین را از شکم زنی که نمی تواند آن را در رحم معیوب خود پرورش دهد و سقط می کند خارج نموده و در رحم سالم زن دیگری قرار داده که در آن جا به رشد خود ادامه داده تا به طور طبیعی متولد شود، بفرمایید

الف) آیا اگر زن دوم هم همسر شوهر زن اول باشد (که نطفه متعلق به یک شوهر می شود) این کار جایز است؟

ب) در صورتی که زن دوم با شوهر زن اول بیگانه و اجنبی باشد، آیا این کار جایز می باشد؟

ج) اگر انجام این کار قبل از ولوج روح یا بعد از ولوج روح فرق دارد، آن را بیان فرمایید؟

در هر سه صورت، انتقال جنین (بعد از انعقاد نطفه) مانعی ندارد، ولی چون معمولاً مستلزم نظر و لمس حرام است، تنها در مواردی مجاز می باشد که ضرورتی وجود داشته باشد

سقط جنین برای حفظ جان مادر - 2

اگر طبیب تشخیص قطعی دهد که ماندن جنین در شکم مادر موجب مرگ مادر می گردد، بفرمایید

الف) آیا جایز است جنین را در شکم مادر از بین ببرد تا مادر سالم بماند؟

ب) آیا می توان مادر را به همان حال باقی نهاد تا بچه سالم بماند و مادر بمیرد؟

ج) اگر در باقی گذاردن مادر به همان حال، احتمال مرگ، هم برای مادر و هم برای بچه در کار باشد تکلیف چیست

(یعنی احتمال مرگ و سلامت برای هر دو مساوی باشد)؟

د) اگر حکم فوق نسبت به جنین قبل از ولوج روح فرق پیدا می کند حکم هردو حال را توضیح فرمایید؟

الف) چنانچه خلقت جنین کامل نشده مانعی ندارد

ب) هرگاه بچه به صورت انسان کامل در نیامده باشد، سقط جنین برای نجات مادر اشکال ندارد

ج) اگر بدانیم یکی از آن دو قطعاً نجات پیدا می کند باید آنها را به حال خود گذاشت تا یکی از آن دو بدون دخالت انسان دیگری نجات یابد و اگر امر دایر میان این است که هر دو بمیرند یا فقط جنین بمیرد می توان جنین را سقط کرد تا مادر زنده بماند

د) از جوابهای بالا معلوم شد

سقط جنین برای عمل جراحی مهم مادر -3

خانمی دچار بیماری چشمی گردیده که اطبا نظر به عمل جراحی به طور اورژانسی داده اند، اما متأسفانه این خانم دارای حمل سه ماهه می باشد که باید سقط جنین انجام دهد و بعد عمل جراحی چشم را به انجام برساند و اگر چشم خود را عمل نکند کور می شود و همچنین ضررهای زیادی نسبت به جنین وارد می گردد در این صورت آیا سقط جنین جایز است؟

در فرض مسأله پایان دادن به بارداری ظاهراً مانعی ندارد

زمان ولوج روح -4

ولوج روح چه زمانی می باشد؟

هنگامی که بچه در شکم مادر به حرکت در می آید که معمولاً در حدود چهار ماهگی است

مراقبت از جنین توسط مادر -5

آیا محافظت از بچه در رحم واجب است یعنی مادر باید تمام شرایط لازم جهت حفظ و سلامتی بچه را فراهم کند؟
تا آن جا که مایه عسر و حرج نشود لازم است

استفاده از مسکن های قوی توسط زنان باردار -6

چنانچه به بیمارانی که از درد شدیداً رنج می برند مسکن های قوی داده شود، دردشان تسکین خواهد یافت، لیکن به احتمال قوی به این خاطر بعداً دچار عوارض جنین و ناراحتیهایی خواهند شد، تکلیف طبیب نسبت به این گونه بیماران چیست؟

هرگاه ضرری باشد که در برابر تسکین درد شدید در میان عقلاً قابل پذیرش باشد اشکالی ندارد. و اگر ضرر مهمی است که او را به خطر می اندازد، جایز نیست. و اگر برای خودش ضرر نداشته باشد، بلکه برای جنین ضرر داشته باشد. نیز حکم مسأله همین است.

اطلاع پزشک از ناقص الخلقه بودن فرزندان بعدی زوجین -7

:اگر پزشک به طور قطع تشخیص دهد که فرزندان بعدی زن و شوهری، ناقص العضو خواهند شد، بفرماید

- آیا بر طبیب واجب است، در صورت سؤال والدین، واقعیت را به آنان اطلاع دهد؟ 1.
- آیا در صورت عدم سؤال، بر طبیب واجب است به آنان بگوید، تا از پیدا کردن چنین فرزندانی جلوگیری نمایند؟ 2.
- اگر واجب نیست، آیا گفتنش حرام است؟
- اگر طبیب احتمال دهد که در صورت اطلاع والدین از این مطلب، هر بار که فرزندی پیدا کنند، اقدام به سقط وی 3.
- خواهند نمود، در اینجا وظیفه طبیب چیست؟

واجب نیست، مگر اینکه در سرنوشت آنان اثر مهمی داشته باشد. 1.

در این گونه موارد اگر مسأله مهمی است طبیب کتمان نکند. 2.

3. طبیب باید به وظیفه خود عمل کند، و اگر بیمار عمل خلافی انجام دهد او مسئول نیست؛ منتها طبیب وظیفه خود را در امر به معروف و نهی از منکر انجام دهد.

تجویز مسکن های قوی برای شخص باردار -8

بیمارانی که از درد، شدیداً رنج می برند چنانچه به آنان مسکن های قوی داده شود، دردشان تسکین خواهد یافت، لیکن به احتمال قوی به این خاطر بعداً دچار عوارض جنین و ناراحتیهایی خواهند شد، بفرمایید تکلیف طبیب نسبت به این گونه بیماران چیست؟

هرگاه ضرری باشد که در برابر تسکین درد شدید در میان عقلاً قابل پذیرش باشد اشکالی ندارد و اگر ضرر مهمی است که او را به خطر می اندازد، جایز نیست و اگر برای خودش ضرر نداشته باشد بلکه برای جنین ضرر داشته باشد نیز مسأله همین است.

تهیه نطفه از بانک نطفه -1

بعضی از مؤمنین و مؤمنات که برای اولاددار شدن به مراکز ناباروری مراجعه می کنند و از حیث نطفه نقایصی دارند، آیا می توانند از نطفه هایی که در بانک نطفه نگهداری می شود در لقاح مصنوعی با منی خود آنها ممزوج و شرایط لقاح را فراهم و با دستگاه در رحم همسران آنها قرار دهند یا خیر؟ در صورتی که به طور کلی در منی آنها اسپرم و تخمک وجود نداشته باشد آیا می توانند از اسپرمها و تخمکهای مجهول الهویه موجود در بانک نطفه استفاده نمایند و چنانچه در دو فرض فوق فرزندی به وجود آید ولد متعلق به چه کسی خواهد بود؟

استفاده از نطفه بیگانه برای صاحب فرزند شدن جایز نیست و توکد فرزند باید مستند به ازدواج صحیح شرعی باشد ولی اگر چنین عملی انجام شود، فرزند متعلق به صاحبان نطفه است و نسبت به مادری که در رحم او کشت شده نیز محرم می باشد، بی آن که از او ارث ببرد.

نظر پزشکی قانونی در مورد الحاق فرزند -2

اگر از طرف قاضی، زنی را جهت معاینه و تشخیص نطفه ای که وی در رحم دارد به نزد پزشک قانونی بفرستند، در صورتی که طیب به طور قطع بتواند تشخیص دهد که نطفه متعلق به شوهر این زن نبوده بلکه از مرد اجنبی می باشد، در این حال اگر طیب واقعیت را گزارش دهد یقین دارد این زن را بناحق اقوام وی خواهند کشت و اگر خلاف گزارش کند بچه ملحق به شوهر این زن می گردد و مسائل حقوقی و ارث و محرمیت و سایر مشکلات پیش خواهد آمد، بفرمایید وظیفه طیب چیست؟

مهم این است که قول طیب و یقین او برای قاضی در این گونه موارد حجت نیست و حتی یقین خود قاضی هم که از این طریق حاصل شود حجیت آن محل اشکال است بنابراین لزومی ندارد طیب یقین خود را در این گونه موارد بازگو نماید و در نتیجه به حسب حکم ظاهری بچه ملحق به آن شوهر است و این گونه احکام ظاهری مشکلی ایجاد نمی کند.

اماره فراش بودن مطلق نزدیکی -3

درباره اماره فراش و نفی ولد به سؤال زیر پاسخ دهید

آیا برای اجرای اماره فراش، احراز وقوع مطلق نزدیکی کافی است، یا نزدیکی باید به گونه ای باشد که احتمال حاملگی، هر چند به صورت ضعیف، وجود داشته باشد؟ مثلاً برخی از فقهای عظام وطی در دبر را، به ویژه در صورت عزل، یا عدم انزال، برای جریان اماره فراش کافی نمی دانند. نظر حضرتعالی چیست؟

در تمام این موارد احتمال انعقاد فرزند هست، و اماره فراش محسوب می شود

وطی به شبهه در مورد جریان اماره فراش -4

همان طور که مستحضرید برای اماره فراش، احراز و اثبات وقوع نزدیکی در مورد زوجین لازم نیست. آیا احراز و طی برای جریان اماره فراش در و طی به شبهه در مورد جریان اماره فراش نسبت به و طی به شبهه نیز نیازی به احراز و اثبات نزدیکی نیست، یا از آن جا که نزدیکی به شبهه خلاف اصل است، باید احراز شود؟ یعنی آیا اجرای اماره فراش در و طی به شبهه (مثلاً) متوقف بر اقرار و اعتراف واطی به نزدیکی است؟

در مورد و طی به شبهه احراز و طی لازم است

تعیین شرایط اماره فراش -5

با توجه به این که از شرایط تحقق اماره فراش، این است که از زمان وقوع نزدیکی تا هنگام تولد، کمتر از شش ماه، و بیش از حداکثر مدت حمل نگذشته باشد، لطفاً بفرمایید

الف) اگر زمان وضع حمل به طور معمول نرسیده باشد، ولی با عمل جراحی طفل را زودتر متولد کنند، تا از حداکثر حمل (۱۰ ماهه) تجاوز نکند، آیا اماره فراش جاری، و طفل ملحق به شوهر است؟

ب) تاریخ نزدیکی و فاصله میان آمیزش و تولد به چه وسیله ای تعیین می شود؟ اگر چندین نزدیکی در طهر واحد انجام شود، مبدأ حمل کدام است؟ اگر زوجین با یکدیگر توافق کنند که از تاریخ نزدیکی تا زمان تولد، بیشتر از ده ماه یا کمتر از شش ماه گذشته، آیا چنین توافقی پذیرفته می شود، و نسب طفل نفی می گردد؟

الف) در این صورت ملحق به فراش نیست

ب) منظور از فراش نزدیکی نیست که تاریخ آن را تعیین کنند، بلکه همین اندازه که زن در خانه شوهر باشد، که امکان نزدیکی درباره او می رود، اماره فراش حاصل است

شرط حداقل شش ماه در اماره فراش برای اطفال غیر سالم -6

آیا شرط حداقل ۶ ماه، فقط مربوط به طفلی است که صحیح و سالم و زنده به دنیا بیاید، یا شامل طفل مریض، ناقص، یا طفلی که مرده به دنیا آمده نیز می شود؟

اطفال مریض و ناقص و مانند آن را نیز شامل می شود، مشروط بر این که انسان محسوب شود

حضانت ولد الزنا -7

طبق ماده ۱۱۶۷ قانون مدنی، ولد زنا ملحق به زانی نیست، آیا می توان با در نظر گرفتن وضعیّت این اطفال و آینده آنان، ولایت قهری پدرشان را بر آنان مقرر نموده، و از این باب آنان را ملزم به حضانت طفل و پرداخت نفقه و نگهداری از آنان نمود؟ و در صورت نبودن پدر، جد پدری، و در صورت فقدان وی، دیگر اقوام پدری را، با رعایت قاعده الأقرب فالأقرب، ملزم به این کار کرد؟

عدم الحاق ولد الزنا به زانی در مورد ارث است؛ ولی در نفقه و حضانت، زانی موظف است آن را بر عهده بگیرد. به تعبیر دیگر، ولد الزنا احکام ولد را دارد، الا ما خرج بالدلیل

سقط جنین نامشروع به خاطر خوف از کشته شدن -8

دختری از زنا حامله شده است. در صورت پی بردن خانواده، احتمال کشتن وی می باشد. آیا می تواند سقط جنین کند؟ حکم دیه آن چیست؟

در صورتی که واقعاً جان او در خطر باشد، و جنین به چهار ماهگی نرسیده باشد، مجاز است سقط جنین کند، و دیه آن را به بیت المال پردازد

حکم فرزندی که نطفه اش در زمان عده منعقد شده -9

اگر مردی با یک زنی که تازه شوهرش را از دست داده و هنوز در عده است ازدواج کند و در اثر نزدیکی فرزندی از آن دو نفر به وجود آید فرزند متعلق به چه کسی خواهد شد و تکلیف شرعی چیست؟

در صورتیکه یقین دارند که فرزند از این ازدواج حاصل شده فرزند متعلق به همین دو نفر است و تفاوتی با بقیه فرزندان نمی کند.

ازدواج دختر صغیر توسط ولی -1

پدری دختر نابالغش را به عقد نکاح یک پسر بچه در آورده است، الآن دختر ۱۷ ساله است در حالی که پسر ۱۳ ساله است و از نظر جسمانی خیلی کوچک به نظر می رسد، دختر پدر را از دست داده و یتیم شده و حاضر نیست با آن بچه ازدواج کند، زیرا نمی تواند منتظر بزرگ شدن او باشد. با توجه به مطالب فوق از حضرت عالی تفضا داریم اگر شرع مقدس اسلام اجازه دهد حکم فرمایید دختر مذکور با برادر بزرگ آن پسر بچه ازدواج کند که خود دختر هم راضی است.

هرگاه اجرای عقد مذکور از اول به مصلحت دختر صغیر نبوده، اصل عقد باطل است و اگر فرضاً مصلحت بوده ولی الآن در انتظار ماندن آن دختر بیش از این موجب عسر و حرج شدید است ولی پسر می تواند صیغه طلاق آن دختر را اجرا کند و بعد با هر کس خواست ازدواج کند.

راه اثبات زوجیت پس از فوت شوهر -2

شخصی به نام ابراهیم با اینجانبه، که دوشیزه بودم، ازدواج دائم نمود. سعی داشت این ازدواج به جهت داشتن همسر و فرزندان، که در خارج بودند کاملاً مخفی باشد. به همین دلیل به خاطر سنّ بالایش مانع فرزنددار شدن من می شد.

نامبرده خانه ای برای زندگی مشترک در تهران خریداری، و تا زمان فوت وی با یکدیگر زندگی می کردیم، و سالی

دو سه بار به خارج رفت و آمد می کرد. در سال ۱۳۷۵ به منظور معالجه به خارج رفت، و در همان جا مرحوم شد. اکنون همسر و فرزندان او منکر زوجیت اینجانبه شده اند، در حالی که زوجیت ما بر کسی پوشیده نیست. متأسفانه عقدنامه عادی نیز مفقود شده، اما فتوایی آن موجود می باشد. یکی از شهود عقد، و همچنین پدر و مادرم که شاهد عقد بودند، نیز در قید حیات هستند. لطفاً حکم مسأله را بیان فرمایید.

شما باید از طریق شهادت شهود، این مطلب را ثابت کنید. و شهادت پدر برای دختر، چنانچه ظاهر الصلاح باشد، مانعی ندارد. و چنانچه همسایگان نیز تأیید کنند که شما و ایشان سالها ظاهراً به صورت زن و شوهر زندگی می کرده اید، آن هم می تواند از قرائنی باشد که به علم قاضی کمک می کند.

خواندن صیغه عقد بصورت غیر حضوری -1

با توجه به پیشرفت علوم و ضرورت پاسخگوئی به برخی ابهامات، استفتای زیر نیاز به تفکر و بررسی کامل دارد و استدعا دارم با در نظر گرفتن همه شرایط پاسخ داده شود: همانطور که می دانیم می توان خطبه عقد دائم را غیر حضوری خواند یعنی مثلاً پسر در خارج است تلفنی دختری را برایش عقد می کنند. (۱) آیا شرایط فوق برای صیغه یا خواندن صیغه محرمیت هم جایز است؟ (تلفنی یا اینترنتی (چت)) (۲) همانگونه که می دانیم در صیغه خواندن خطبه به زبان فارسی هم جایز است. آیا دو نفر میتوانند تلفنی یا اینترنتی صیغه شوند؟ (۳) با توجه به اینکه عرف جامعه صیغه را نمی پذیرد آیا ضرورت دارد برای صیغه نفر سومی هم شاهد باشد؟ (۴) آیا می توانند پسر و دختری تلفنی یا اینترنتی فقط برای صحبت کردن محرم یکدیگر شوند و تضمین کنند یکدیگر را ندیده یا تماس بدنی نداشته باشند؟ آیا در اینصورت هم رضایت پدر شرط است؟ با تشکر

صیغهء عقد ازدواج (دائم یا موقت) را می توانند طرفین عقد اجرا کنند و نیاز به شاهد ندارد، خواه حضوری باشد یا تلفنی؛ و اگر نتوانند به زبان عربی صیغه را بخوانند به زبان فارسی هم جائز است؛ و در هر حال، برای ازدواج با دختر اذن پدر لازم است.

تبدیل عقد دائم به موقت -2

آیا کسی که صیغه عقد دائم خوانده، می تواند با اجرای صیغه مجدد آنرا به عقد موقت تبدیل کند؟

.جائز نیست مگر بعد از انجام طلاق

خواندن مجدد عقد دائم -3

آیا تکرار صیغه عقد دائم به فاصله چند روز توسط دو وکیل مختلف اشکال دارد؟

.عقد اول کافی و مؤثر است ولی خواندن عقد دوم ضرری نمی زند

اجرای عقد دائم قبل از انقضای مدت عقد موقت -4

کسی که بدون انقضای عقد موقت، عقد دائم اجرا کند و بعداً متوجه شود، آیا عقد دائم او باطل است؟

.احتیاط واجب آن است که مجدداً عقد را بخواند ولی اگر قبلاً فرزندان به وجود آمده باشند، حلال زاده اند

ازدواج با اهل تسنن -5

آیا ازدواج مردان سنی با دختران شیعه جایز است؟ ازدواج مرد شیعه با دختر سنی چگونه؟

.در صورتی که خوف انحراف نباشد مانعی ندارد ولی در صورتی که احتمال انحراف عقیدتی باشد جایز نیست

ازدواج پدر با مادر زن پسر -6

اخيراً از چند تن از علما پرسیده اند که آیا ازدواج پدر، با مادر زن فرزند خویش شرعاً جایز است؟ ایشان گویا فرموده اند: جایز نیست، نظر حضرت عالی چیست؟

.جایز است و کسی قائل به حرمت نیست

شرط انجام امور منزل -7

آیا این شرط که همسر آینده کارهای معمولی منزل را انجام دهد صحیح است و در صورتی که به شرط عمل نکرد حکم آن چیست؟

.هرگاه شرط کنند، این شرط لازم الاجراست و در صورت تخلف احتیاط این است که زن هزینه آن را بپردازد

شرط عدم نزدیکی -8

آیا در عقد نکاح دائم می توان شرط کرد که نزدیکی زن و مرد صورت نگیرد؟

.در عقد دائم خالی از اشکال نیست

تحقیق در مورد عده زن متعه -9

مردی زنی را به عقد موقت خود در می آورد در بین مباشرت با آن زن شک می کند که آیا او از زنانی است که زیاد صیغه می شود وعده نگه نمی دارد یا نه، آیا تحقیق واجب است؟

.سؤال و تحقیق از زن واجب نیست

حکم زوجیت در صورت زنده شدن همسر پس از فوت -10

زنی که در اثنای وضع حمل بمیرد و بعد به برکت توسّل به ذات پاک خدا و اولیاء الله زنده شود، آیا زوجیت او باقی است؟

در فرض مسأله زوجیت باقی است.

ازدواج دختر به عنوان وجه المصالحه -11

بین دو طایفه، در محلی درگیری واقع می شود و چشم پسر بچه ای نابینا می شود، به عنوان وجه المصالحه دختر ده ساله ای را با اجازه ولیّش برای برادر بچه ۸ ساله ای که چشمش از بین رفته بود عقد می کنند. خود دختر ادّعا می کند من راضی نبوده و نیستم. در قانون سنّ پسر و دختری که بتوانند مستقلاً در کارهای خود مداخله کنند ۱۸ سال است و کمتر از ۱۸ سال باید به دادگاه مراجعه و دادگاه به پزشک متخصص ارجاع می دهد که بالغ و رشیده باشند، چنانچه پزشک متخصص قانونی بر بلوغ و رشد گواهی کند، دادگاه قبل از سن ۱۸ سالگی حکم رشد صادر می کند. در این مورد چنین اقدامی نشده لیکن در سن ۱۶ سالگی صورت جلسه ای بین زوجین به این کیفیت که تا پایان تحصیلات متوسطه زوجین به تحصیل خود ادامه دهند، تنظیم شده است. در همین صورت جلسه نیز دختر ادعا می کند پدر و مادرم تهدیدم کردند من امضا کردم. این ازدواج در بعضی از روستاها مرسوم بوده و هست. در ضمن در مسأله ۴ تحریر الوسيله در فصل اولیای عقد آمده است که «یشترط فی صحه تزویج الاب و الجد و نفوذ عدم المفسده» و در آخر مسأله ذکر شده «بل الاحوط مراعات المصلحه» آیا این عدم مفسده و رعایت مصلحت مربوط به دختر می باشد یا به پدر و فامیل دختر؟ آیا چنین عملی اصلاً درست است یا نه؟

رعایت مصلحت و مفسده مربوط به دختر است یعنی مصالح دختر باید در نظر گرفته شود ارتباطی به پدر و مادر ندارد و ملاحظات فامیلی و جبران خسارتها، نمی تواند مجوز باشد که صغیر مال المصالحه شود و اما در مورد کبیر شرعی واضح است که بدون رضای او عقد صحیح نیست.

ازدواج معاطاتی -12

حکم ازدواج معاطاتی چیست و چه شرایطی دارد؟ اگر یکی از مقلدین شما در این مسأله (به فرض عدم صحّت ازدواج معاطاتی به نظر شما) به مرجع دیگری رجوع نماید حکم چیست؟ اگر فردی به علّت عدم آشنایی به حکم (در صورت عدم صحّت ازدواج معاطاتی) با فردی به این طریق ازدواج کند و بعد حکم را بفهمد وظیفه اش چیست؟ چیزی به نام ازدواج معاطاتی نداریم چنین ازدواجی باطل است.

جاری شدن عقد در عده طلاق -13

دوشیزه ای به عقد دائم جوانی درمی آید؛ نظر به این که از خانواده مذهبی بوده و به خاطر این که در رفت و آمد مشکلی نداشته باشند، صیغه عقد خوانده می شود و بعد از عقد در مواقعی که خلوت می کرده اند نامزد و دوشیزه از راه دبر آمیزش می کرده اند، پس از مدّتی کار آنان منجر به اختلاف و جدایی می گردد، دختر چون مسائل شرعی را نمی دانسته فکر می کرده این نوع آمیزش عده ندارد به همین جهت متأسفانه در حال عده به عقد دائم دیگری در می آید و بعد از چند سال زندگی و بچه دار شدن متوجّه مسأله می شوند حکم شرعی را بیان فرمایید.

احتیاط واجب آن است که در فرض مسأله بعد از عده مجدّداً صیغه عقد بخوانند و حرام ابدی نیست.

عقد دائم در عده عقد موقت -14

زن مطلقه ای بعد از انقضای عده، متعه می شود و بعد از چندی با وساطت بزرگان فامیل بنا می شود با شوهر اوّل ازدواج کند، به همسر دوّم مراجعه و چاره جویی می نماید او بقیّه مدّت را می بخشد و دوباره زن را صیغه می کند و قبل از دخول فسخ می نماید و زن بلافاصله به عقد شوهر اوّل درمی آید با این استدلال که این فسخ دوّم قبل از دخول است و غیر مدخوله عده ندارد، آیا این مطلب صحیح است؟

عده عقد سابق با این امور از بین نمی رود و تا عده پایان نیابد ازدواج مجدّد او صحیح نمی باشد و نمی تواند بدون عده به عقد نکاح کسی درآید.

شرط عدم نزدیکی در عقد دائم -15

در صورتی که در ضمن عقد نکاح شرط عدم نزدیکی شود آیا این شرط باطل است یا خیر؟ در صورت باطل بودن آیا مبطل نیز میباشد؟

در نکاح دائم این شرط اشکال دارد ولی در نکاح موقت اشکال ندارد و در هر حال مبطل نیست.

شروط ضمن عقد مخالف عقل و شرع -16

بنده از اینترنت شرایطی را در مورد ازدواج دیدم که خلی خوب و عادلانه هم بود و من از آنها پرینت گرفتم و به دوستانم هم نشان دادم و آنها هم تایید کردند که شرایط بسیار خوبی است و می تواند برای دختری که قصد ازدواج دارد بسیار مفید باشد برای همین با خواستگارم مطرح کردم و آن هم پذیرفت ولی وقتی رفتیم محضر، محضر دار که یک روحانی هم بود گفت اکثر این ها شرایط خلاف شرع هستند و بدرد نمی خورند و حتی به تمسخر گفتند که شاید هر کس این ها را نوشته قصد دست انداختن خانمها را داشته است و من خیلی ناراحت شدم واقعاً همین مسایل است که باعث می شود ما جوانها دین گریز باشیم

چرا نباید به شرایط مورد توافق طرفین احترام قایل شد؟

من شرایط را هم برایتان ارسال می کنم و از شما خواهش دارم که مرا راهنمایی فرمایید

از لطف شما هم ممنونم

فکر می کنیم آنچه نوشته اید، منظورتان مزاح و شوخی بوده. هیچ برده ای هم در دوران بردگی دارای چنین محدودیتی نبوده و اگر زوجی را پیدا کنید که زیر بار این شرایط برود حتما باید او را به طیب روانی معرفی کنید.

اختلاف زن و مرد در وقوع عقد نکاح -17

در صورت اختلاف بین زن و مرد در وقوع عقد نکاح، قول کدام یک مقدم است؟

در صورت نبودن بینه شرعی یا قرائن قطعیه، قول منکر نکاح مقدم است.

اختلاف زوجین بر دائم یا منقطع بودن عقد -18

در صورت اختلاف بین زوجین در دائم یا منقطع بودن عقد نکاح، قول کدام یک مقدم است؟

قول مدعی عقد موقت مقدم است؛ ولی احتیاط آن است که در پایان مدت، صیغه طلاق نیز جاری گردد.

اختلاف زوجین در بقاء زوجیت -19

در صورت اختلاف بین زن و مرد در مورد این که عقد نکاح سابق به قوت خود باقی است، یا به علل شرعی مانند

طلاق و فسخ، زوجیت خاتمه یافته، قول کدام یک مقدم است؟

قول مدعی بقای زوجیت، مقدم است.

تعیین مهریه سنگین -20

آیا تعیین مهریه ی سنگین حرام است؟

حرام نیست ولی کار بسیار بدی است.

عدم محرمیت داماد به زن پدر -1

آیا زن پدر به داماد محرم می باشد در حالی که فرزند را بعد از شیر خوارگی مادری کرده است ؟

داماد به زن پدر محرم نیست

ازدواج با خواهر همسر در زمان حیات همسر -2

در چه صورت انسان میتواند با حفظ همسر دائم خود خواهر او را که از شوهرش طلاق گرفته را به عقد موقت خود در آورد؟

در هیچ صورت نمی توان با حفظ همسر، با خواهر وی ازدواج کرد

حرمت ازدواج خواهر مفعول بر شخص لواط کننده -3

آیا ازدواج با خواهر دو شخص لواط کننده برای یکدیگر در سن نوجوانی در هر صورت حرام است یا اینکه شرایطی دارد؟

تنها خواهر مفعول بر شخص فاعل حرام است. آن هم در صورتی که فاعل بالغ باشد و دخول حاصل شده باشد

حرمت ابدی مادر و مادر بزرگ زن -4

آیا اگر مرد زن دیگری بگیرد باز هم مادر و مادر بزرگ زن فوت شده قبلی اش، تا ابد با او محرمند ؟

آری محرم هستند

ازدواج همزمان با دو خواهر -5

حکم ازدواج همزمان با دو خواهر چیست؟

حرام است.

آگاهی از مسلمان نبودن همسر بعد از عقد -6

اگر زن بعد از ازدواج بفهمد شوهرش مسلمان نیست، حکمش چیست؟

نمی تواند با او زندگی کند و ازدواجش باطل است

ازدواج غیر سید با زن سیده -7

آیا ازدواج غیر سید با زن سیده جایز است؟ چون بعضی معتقدند که در ازدواج کفو بودن شرط است و سیده با غیر

سید کفو نیست و ثانیاً اگر احتمال درگیری باشد حکم مسأله چیست؟

جایز می باشد و در زمان ائمه معصومین (علیهم السلام) فراوان بوده است ولی اگر خطر درگیری باشد از آن صرف نظر

کنید.

شک در بلوغ لواط کننده -8

شخصی با پسری لواط کرده است ولی شک دارد که در زمان این عمل بالغ بوده یا نه، آیا ازدواج او با خواهر یا دختر

یا مادر آن پسر جایز است؟

در صورتی که فاعل، مشکوک البلوغ باشد، خواهر و مادر و دختر آن پسر بر او حرام نمی شود

زنا با زن شوهردار -9

دختری در ایام عقد با یک نفر زنا کرده است، شوهرش که فعلاً صورت عقدش معلوم نیست، او را طلاق داده و بعد از طلاق، زانی این دختر را عقد کرده است آیا این عقد شرعاً درست است؟

در صورتی که عقد قبلی با رضایت انجام شده و صحیح بوده و زنا با زن شوهردار واقع شده، آن دختر بر زانی حرام (ابدی است) بنا بر احتیاط واجب.

ازدواج با دختری که مقید به مسائل شرعی نیست -10

آیا ازدواج با دختری که به ظاهر مسلمان است ولی اهل نماز نیست، مثل ازدواج با کافر است؟

این ازدواج جایز است ولی باید تدریجاً او را دعوت به انجام واجبات نمود.

ازدواج با زنی که در عده است -11

اگر مردی با زنی که در عده است از روی جهل به مسأله، عقد دائم یا موقت بخواند، آیا این زن بر او حرام ابدی می شود؟ حکم صورت عمد را نیز بیان فرمایید؟

در دو صورت حرام ابدی می شود یکی آن که ازدواج و دخول کند هر چند از روی جهل باشد دوم آن که آگاهانه ازدواج کند، هر چند دخول ننماید.

ازدواج با خواهرزاده زن مطلقه -12

آیا جایز است خواهرزاده زن مطلقه ای را که در عده طلاق رجعی است بدون اجازه خاله مطلقه اش صیغه کرد؟ بدون اذن او جایز نیست، مگر بعد از گذشتن عده.

دختر زن مطلقه فرد از شوهر دیگر -13

اگر زید زنش را طلاق دهد و آن زن بعد از طلاق و عده، با فردی دیگر ازدواج کند و از این ازدواج دختری متولد شود، آیا زید می تواند بعد از رسیدن آن دختر به سن ازدواج با او ازدواج کند؟

دختر زن انسان از شوهر دیگر با او محرم است (به شرط دخول با آن زن) و فرقی میان دخترانی که قبل از نکاح و بعد از طلاق متولد شده اند نیست.

دختران زنی که فرد با او نزدیکی کرده است -14

مردی زنی را برای مدت کوتاهی صیغه کرده، بعد از انقضای مدت، محرمیت بین مرد با دختر زنی که صیغه شده باقی است - چه زن زنده باشد یا فوت کرده باشد - آیا نسبت به دختر دختر این زن و همچنین هر چه پایین رود، نیز محرمیت باقی است؟

چنانچه با آن زن نزدیکی کرده باشد دختران آن زن مطلقاً براو حرامند.

عروس و داماد -15

شخصی پس از فوت همسرش دوباره ازدواج کرده و مادرزن اوّل او نیز دوباره ازدواج کرده است، آیا هنوز با مادر زن اوّل محرم است؟ در صورت طلاق چطور؟ اگر پسر کسی بمیرد و عروس او شوهر دیگری کند یا عروسش طلاق بگیرد و با دیگری ازدواج کند، آیا باز هم به پدر شوهر اوّل محرم است؟

مادر زن در هر حال محرم است و عروس هم در هر حال به پدر شوهر محرم است.

زنا در عده عقد موقت -16

زنا در عده عقد موقت چه حکمی دارد؟ آیا موجب حرمت ابدی می شود؟ فتوای امام (قدس سره) در این مورد چیست؟

زنا در عده متعه مسلماً حرام است، ولی موجب حرمت ابدی آن زن نمی شود بنابراین اجرای صیغه عقد پس از گذشت عده اشکال ندارد و فتوای امام (رحمه الله) در تحریر الوسیله و توضیح المسائل نیز همین است

دلیل عدم جواز ازدواج دختر مسلمان با مرد مسیحی -17

یک فرد مسیحی از من پرسید چگونه است که در شرایطی فرد مسلمان میتواند زن مسیحی را صیغه کند ولی برعکس آن حرام است؟ لطفاً دلیل آن را بفرمایید؟

با توجه به این که مسلمانان حضرت مسیح را به عنوان یک پیامبر بزرگ می شناسند مشکلی در ازدواج آنها با زن مسیحی پیدا نمی شود ولی در صورت عکس چون مرد مسیحی احترامی برای پیامبر (ص) قائل نیست ممکن است مشکلاتی پیش آید

ازدواج همزمان با دو خواهر ناتنی و رضاعی -18

خواهشمند است بفرمایید حکم قرآنی: (و لا تجمعوا بین الاختین) ناظر بر خواهران تنی است و یا عام بوده و شامل خواهران ناتنی و رضاعی نیز میشود؟ تفاوتی نمی کند

ازدواج مرد با زنی که قبلاً با او زنا محصنه کرده است -19

لطفاً به سؤالات زیر پاسخ دهید

- اگر کسی با زن شوهردار زنا کند، ازدواج با آن زن بعد از طلاق یا فوت شوهرش چه صورت دارد؟ 1

- آیا فرقی بین دخول در قُبَل و دُبَر هست؟ 2

- آیا صورت علم به مسأله و جهل به آن تفاوتی دارد؟ 3

- اگر ازدواج صورت بگیرد و صاحب اولاد شوند، حکم چیست؟ 4

جواب ۱ تا ۴: ما دلیلی بر حرمت نیافته ایم؛ لذا در صورتی که ازدواج کرده باشند ازدواج آنها را بر هم نمی زنیم. ولی اگر ازدواج نکرده باشند، می گوئیم احتیاط کنند. و فرقی بین علم و جهل، و دخول از طرفین نیست

ازدواج با خواهر خنثی مشکله ای که با او نزدیکی کرده -20

چنانچه شخصی با خنثای مشکل عمل شنیع از قُبَل یا دُبَر انجام دهد، یا خنثای مشکل با شخصی این کار را بکند، وضعیّت حرمت نزدیکان آنها بر دیگری چگونه خواهد بود؟

در مواردی که حرمت مشکوک شود؛ بنا بر حلیّت می گذارند

بچه دار نشدن مرد -1

زن و مردی پس از چند سال ازدواج بچه دار نشدند، دکتر تشخیص داده است که عیب از جانب مرد بوده است و اکنون زن می گوید شوهرش فاقد بیضه است و بچه دار نشدن آنها بدین جهت است، در این صورت آیا زن می تواند عقد را فسخ کند؟

در صورتی که آگاهی بر این امر نداشته، می تواند فسخ کند مگر این که بعد از آگاهی راضی شده و با او زندگی کرده باشد.

بیماری ایدز -2

آیا بیماری ایدز را در هر یک از زن و مرد، از عیوبی که بتوان عقد نکاح را بدون طلاق فسخ کرد می دانید؟ اگر به گواهی اهل اطلاع این بیماری در مرحله ای باشد که موجب سرایت و خطر گردد و شوهر حاضر به طلاق دادن زن نباشد، زن می تواند طلاق خود را به وسیله حاکم شرع بگیرد و مرد نیز در این گونه موارد می تواند زن را طلاق بدهد.

جنون -3

شوهرم پزشک محترم و مطلعی بوده که بعد از چند سال زندگانی مشترک زناشویی متأسفانه مبتلا به جنون شد. من اختلال حواس او را به دادگاه اعلام و پزشک قانونی هم مراتب را تأیید کرده است، در صورتی که حاکم شرع حجر را ثابت و او را محجور علیه بداند، آیا با صرف صدور حکم حجر، عقد نکاح فسخ می شود؟ یا جهت وقوع فسخ ازدواج باز باید به محکمه مراجعه شود؟

زن می تواند صیغه فسخ را جاری کند و احتیاط آن است که آن را به اطلاع حاکم شرع برساند.

آگاهی از بیماری صرع بعد از عقد و ازدواج -4

دختری را به ازدواج دائمی پسر در آورده ام و عروسی هم نموده اند، حال معلوم شده که دختر مدتهاست به بیماری صرع مبتلاست، خود دختر و دکترش هم تصدیق نموده اند ولی پدر و مادرش این مطلب را نگفته و پنهان نموده اند، حتی دختر می گوید: می خواستم بگویم، ولی پدر و مادرم مانع شدند، تکلیف عقد و مهریه چیست؟

بیماری صرع موجب خیار فسخ در عقد نکاح نیست و اگر بخواهد دختر را طلاق دهد، چنانچه عروسی نموده باید تمام مهر را بپردازد.

فسخ نکاح در صورت عدم بکارت -5

آیا نبودن بکارت در دختر، باعث جواز فسخ عقد می شود؟ و معنای فسخ چیست؟

در صورتی که شرط بکارت کرده باشد حق فسخ دارد و معمولاً در محیطهای ما، شرط بکارت به عنوان یک شرط ضمنی و از پیش توافق شده می باشد و معنای فسخ این است که بگوید من عقد را فسخ کردم یا به هم زدم و به هر زبانی باشد کافی است.

عجز مرد از نزدیکی -6

اگر مردی قبل از ازدواج از نزدیکی عاجز باشد و زن بعد از مراسم عروسی بفهمد و فوراً عقد و نکاح را به هم نزنند و از شوهر جدا نشود، آیا در این صورت زن می تواند بدون طلاق شوهر کند؟

در این موارد، زن باید به حاکم شرع مراجعه کند و حاکم یک سال به مرد مهلت می دهد اگر درمان شد ازدواج باقی است، در غیر این صورت زن می تواند نکاح را فسخ کند و احتیاج به طلاق نیست و به فرض که مرد بعد از آن هم خوب شود قابل بازگشت نیست مگر به صورت ازدواج جدید.

عدم سلامت جسمی و روانی همسر -7

اگر تدلیس کننده خود زن باشد و شوهر پس از آگاهی از وجود عیب، نکاح را فسخ کند، موردی که دارای بیماری روانی، سرگیجه، استفراغ، تشنج، پرخاشگری و حالت‌های غیر عادی که ناشی از بیماری روانی غیر قابل علاج باشد و پزشکان متخصص و شهود عینی تصدیق کرده اند آیا این فسخ صحیح است؟

هرگاه زوجه و کسان او طوری وانمود کنند که زن سالم است و در واقع سلامت زن به صورت شرط در ضمن عقد در آید و بعداً کشف خلاف شود شوهر می تواند عقد را فسخ کند و اگر دخول نکرده، مهری برای زن نیست و اگر قبل از آگاهی بر عیب دخول کرده است تمام مهر بر او لازم است و می تواند آن را از تدلیس کننده بگیرد و اگر تدلیس کننده زن باشد مهر او ساقط است.

آگاهی از اعتیاد شوهر -8

اگر زن بعد از عقد بفهمد همسرش معتاد است آیا می تواند عقد را فسخ کند، تکلیف مهریه چه خواهد شد؟ اگر زن در موقع عقد شرط کند که هرگاه شوهر مثلاً مسافرت نماید یا معتاد به مواد مخدر گردد یا خرجی او را ندهد اختیار طلاق با او باشد این شرط باطل است ولی هرگاه شرط کند که او از طرف شوهرش وکیل باشد که هرگاه این کارها را انجام دهد خود را مطلقه کند این وکالت صحیح است و در چنین صورتی حق دارد خود را طلاق دهد.

آگاهی به عدم توانایی بارداری همسر پس از دخول -9

پسری با دختری ازدواج می کند. در شب زفاف (یعنی بعد از دخول) پسر متوجه می شود که همسرش رحم ندارد. یعنی این دختر تا آخر عمر نه می تواند حامله شود نه تا بحال خون قاعدگی دیده است. پسر هم از طریق دادگاه اقدام کرده و دادگاه گفته باید تمام مهریه را بپردازد. در حالی که دختر و پدرش فقط به قصد اخاذی از پسر این حقه را زده اند و همچنین دختر خودش از این ماجرا آگاه بود کاملاً. حال می خواستم بدانم پسر باید باز هم تمام مهریه را بدهد؟؟؟

در فرض سؤال که عرفاً مصداق تدلیس محسوب می شود حق فسخ دارد و چنانچه بلافاصله بعد از اطلاع فسخ کند دختر حق مهریه ندارد.

مردی که به علت زود انزالی امکان مجامعت ندارد -10

مردی مبتلا به زود انزالی است و عملاً امکان مجامعت ندارد، در حالی که منی از وی خارج می شود اما نمی تواند مقاربت نماید. آیا اگر پس از عقد شرعی حتی یکبار مقاربت نکرده باشد این امر عنن تلقی می شود و یا سبب فسخ نکاح می باشد؟

این امر عنن محسوب نمی شود ولی اگر منجر به عسر و حرج شدید زوجه شود حاکم شرع می تواند او را طلاق دهد (این گونه بیماری ها معمولاً درمان دارد)

کسی که در مواقع خاص قادر به نزدیکی است -11

اگر فردی در بعضی مواقع، به علت وضعیّت خاصّ جسمانی اش، قادر بر نزدیکی نباشد، ولی در بعضی مواقع، که کلیّه شرایط فردی و محیطی مهیا باشد، و طرف مقابل نیز همکاری لازم را بنماید، موقتاً به این عمل شود، آیا این مشکل عنن محسوب شده، و موجب فسخ نکاح می شود؟

در صورتی که فراهم شدن این شرایط میسر نباشد، عنن محسوب نمی شود.

کسی که با کمک دارو قادر به نزدیکی است -12

اگر فردی از لحاظ جنسی در حالت عادی موقتاً به عمل نزدیکی نباشد، ولی با استفاده از داروهای موجود، که توسط پزشکان مورد تأیید و تجویز است، قادر به این کار باشد. آیا بیماری مذکور عنن محسوب، و موجب فسخ نکاح می شود؟

بیماری مزبور عنن محسوب نمی شود

آگاهی به جنون همسر بعد از ازدواج -13

دختر خانمی ازدواج نموده، و پس از آن طبق نظر متخصصان و اقرار خانواده و خود دختر، معلوم شده که قبل از ازدواج دارای مرتبه ای از جنون بوده، و اکنون ادامه زندگی با ایشان غیر ممکن است. آیا شوهر حق فسخ دارد؟ و در صورت فسخ، آیا زوجه مستحق مهر المثل است، یا مهر المسمی؟

شوهر حق فسخ دارد؛ ولی اگر دخول واقع شده باید مهر المسمی را بپردازد.

آگاهی به سابقه بیماری روانی همسر بعد از ازدواج -14

زنی به صورت مزمن مبتلا به جنون دائم یا ادواری بوده، و سوابق جنون و بستری شدن در بیمارستان روانی را از شوهر مخفی نگاه داشته، و حتی پس از طرح دعوا از طرف مرد، نیز موضوع را انکار نموده است. مرد پس از ازدواج و دخول و گذشت چند سال، از نوع بیماری و سوابق بستری شدن قبلی زوجه در بیمارستان آگاهی نسبی یافته، و بلافاصله پس از اطلاع، ضمن مشورت با حقوقدانها، اقدام به فسخ نکاح می نماید. حال اگر بیماری فوق توسط کمیسیون پزشکی قانونی به صورت زیر تأیید گردد: «زوجه دارای سابقه اختلال روانی و واجد علائم جنون حداقل از سال ۱۳۶۷ (شش سال قبل از ازدواج) بوده، و در حال حاضر نیز دچار عوارض مزمن بیماری است.» در فرض مسأله آیا مرد حق فسخ دارد، و به زن مهریه ای تعلق می گیرد؟

سابقه بیماری روانی به تنهایی برای فسخ کافی نیست. و با توجه به این که چند سال با او زندگی کرده، و آثار محسوسی در این مدت نبوده، نشان می دهد که بهبودی نسبی یافته است. و وجود عوارض غیر محسوس، یا ضعیف گذشته، به تنهایی برای فسخ نکاح کافی نیست.

ادعای عدم بکارت زوجه از طرف زوج -15

پسرم از دختری با تأکید بر باکره بودن وی خواستگاری کرده، و صیغه

عقد شرعی و دائمی زوجیت با شرط باکره بودن زوجه جاری گردیده است. پس از گذشت ده ماه از اجرای صیغه دائمی عقد، و قبل از برگزاری مراسم ازدواج، زوجه اعلام می دارد که پرده بکارت وی ازاله گردیده، (و این امر قطعی و اثبات شده است.) ولی خود زوج اقدام به ازاله بکارت کرده، اما زوج با اتیان سوگند شرعی منکر ادعای زوجه می باشد. لطفاً در این مورد به سؤالات زیر پاسخ فرمایید

- آیا پسرم، حق فسخ نکاح را دارد؟ 1

- آیا زوج باید اثبات کند که اقدامی نکرده است؟ 2

- در صورت فسخ نکاح، آیا زوجه حق دریافت مهر المسمی، یا مهر المثل دارد؟ 3

در صورتی که زوج و زوجه قبل از عروسی با هم رفت و آمد داشته و خلوت می کرده اند، ادعای پسر پذیرفته -1 نیست.

آری تا ثابت نکند، در فرضی که در بالا گفتیم، ادعای او پذیرفته نیست -2

در فرض بالا زوج حق فسخ ندارد -3

عدم لزوم تصریح به عدم بکارت در خواستگاری -16

یک سال پیش با دختری آشنا شدم، که توسط فرد دیگری به طور نامشروع بکارت خود را از دست داده بود. با پرسش از دفتر بعضی مراجع، و رؤیت استفتائات ایشان، مبنی بر این که این جانب می توانم بدون اذن پدر، دختر را به صیغه

موقت خود در آورم، با ایشان ازدواج موقت کردم. حال پس از گذشت یک سال، خواستگاری برای او آمده است. آیا این خانم، که به عنوان دختر باکره می خواهد با آن مرد ازدواج کند، لازم است بگوید باکره نیست؟ بر دختر لازم نیست وضع خود را به شوهر بگوید؛ اما اگر بعداً بر شوهر ثابت شد که دختر باکره نیست، حق فسخ نکاح را دارد.

تدلیس و پنهان نمودن عیوب در ازدواج -17

خواهشمند است نظر خود را راجع به تدلیس ازدواج به طور مشروح بیان فرمایید. آیا پنهان نمودن نقص، مانند کچلی کلی، یا موضعی، کم پشت، یا خالی بودن قسمتی از موهای سر، در زن موجب حق فسخ برای مرد می شود؟ هرگاه در موقع خواستگاری معایب خود را عمداً پنهان کنند، و خود را غیر از آنچه هست نشان دهد، مصداق تدلیس است، و شوهر پس از اطلاع حق فسخ دارد.

بیماری ایدز همسر -18

:با توجه به این که یکی از راههای سرایت بیماری ایدز تماس جنسی است، لطفاً به سؤالات زیر پاسخ دهید

- همبستر شدن با همسر مبتلا به ایدز چه حکمی دارد؟1

- آیا ازدواج با کسی که ایدز دارد جایز است؟2

- آیا بیماری ایدز مبطل عقد است، یا مجوزی برای طلاق می باشد؟3

جواب ۱ تا ۳: ازدواج با مبتلایان به ایدز باطل نیست؛ ولی چنانچه اطلاع نداشته قابل فسخ است. اما احتیاط آن است که زن با اجازه حاکم شرع خود را مطلقه کند. و در هر صورت، اگر نزدیکی کردن خطر ابتلا به ایدز داشته باشد جایز نیست.

غیر طبیعی بودن اعضای بدن همسر -19

جوانی دختر باکره ای را، مشروط بر صحت کامل طرفین، به عقد ازدواج دائمی خود در آورده است. در اولین فرصت بعد از ازدواج، که زوجین با هم تنها شده اند، زوجه متوجه می شود که ناحیه ی فوقانی بدن شوهر دچار ناراحتی: مادرزادی، قیفی شکل، ناموزون و غیر طبیعی است. بدین جهت واقعه ای صورت نگرفت. در این صورت

- آیا زوجه اختیار فسخ نکاح را دارد؟ 1

- در فرض جواز فسخ نکاح، و با توجه به این که زوجه مدخول بها نیست، آیا می تواند نصف مهریه و دیگر خسارات، از قبیل هزینه میهمانی و مانند آن، را از زوج مطالبه کند؟

این عیب از عیوب فسخ نکاح نیست؛ مگر این که قبلاً شرط صحت کامل کرده باشند. در این صورت زن حق فسخ از باب خیار تدلیس دارد، ولی در فرض مسأله که واقعه صورت نگرفته مهر به او تعلق نمی گیرد. اما اگر خساراتی متحمل شده، می تواند آن را از زوج بگیرد.

خنثی بودن یکی از زوجین -20

چنانچه پزشکی قانونی بر اساس وضعیّت کروموزمی شخص، خنثی را خنثای مذکر یا مؤنث معرفی کند، آیا برای طرفی که با او ازدواج نموده، جزء عیوب محسوب، و حق فسخ دارد؟

اگر در ظاهر علامت خلافی نمایان نیست، موجب فسخ نمی شود

حق حضانت پس از ازدواج زن -1

آیا در سقوط حق حضانت (حق سرپرستی و نگهداری کودک) به وسیله ازدواج مجدد فرقی بین ازدواج موقت و دائم هست؟ و در صورتی که زن از شوهر دوم طلاق بگیرد آیا حق حضانت که به خاطر شوهر کردنش ساقط شده بود دوباره باز می گردد؟

در صورت ازدواج حق حضانت زن ساقط می شود خواه ازدواج دائم باشد یا موقت، مگر این که مدت ازدواج موقت کم و کوتاه باشد که در این صورت ساقط نمی شود و هرگاه از شوهر دوم طلاق بگیرد حق حضانت باز نمی گردد هر چند احتیاط مستحب آن است که زوج و زوجه در این مورد تراضی و مصالح کنند

ساقط شدن حق حضانت پدر -2

اگر عمل به حق الحضانه مستلزم عسر و حرج فوق العاده نسبت به دیگری باشد مثل این که گرفتن فرزند از مادر بعد از دو سال و ردّ به پدر باعث مشقت غیر قابل تحمل برای او باشد که این مشقت اضافه بر اصل مشقت فراق است که معمولاً متوجه مادر می شود - و یا عمل به حق الحضانه باعث فساد و انحراف اخلاقی و تربیتی باشد و کودک در معرض فساد قرار گیرد در این صورت آیا باز هم حق حضانت ثابت است یا به حکم حرج و فساد ساقط می شود؟ در صورتی که به تشخیص حاکم شرع، فرزند با حضانت پدر در معرض انحراف و فساد قرار می گیرد حق حضانت او ساقط می شود

حق حضانت مادر منحرف -3

اگر کسی همسر منحرف خود را که رابطه نامشروع داشته و محکوم به ۷۵ ضربه شلاق شده، طلاق دهد و دختر سه ساله ای داشته باشد آیا از نظر شرع مقدّس، این زن مطلقه منحرف می تواند حضانت او را بر عهده گیرد؟

اگر خوف انحراف بچه باشد، نباید بچه را به چنان مادری سپرد.

حضانت ولد غیر مشروع -4

بچه ای که از زنا متولّد شده آیا به زانی داده می شود یا به زانیه؟

از نظر حق حضانت و نگهداری مانند فرزند حلال زاده است.

سپردن والد الزنا به بهزیستی -5

اگر بچه ولد الزنا به دست زانیه داده شود باعث فساد می شود و موجب لطمه به آبروی یک عدّه مومن آن روستا می شود اما اگر شرع مقدّس یا قانون دولت، این بچه را به اداره بهزیستی تحویل نماید، هم فساد کم می شود و هم آبروی چندین مؤمن حفظ می شود، در این صورت وظیفه چیست؟

باید حاکم شرع در این گونه موارد تصمیم بگیرد و اگر فسادی هست جلوی آن را بگیرد.

حضانت مادر صغیر در صورتی که شوهر کند -6

همسر شهیدی که یک پسر دارد پس از گذشتن چند سالی ازدواج کرده است، پدر شهید می گوید: من به عنوان ولی نمی گذارم نوه ام در خانه بیگانه بماند چون من وظیفه دارم او را پرورش دهم و فعلا این پسر بچه ۵ ساله است، مادرش می گوید: من به عنوان مادر، او را پرورش می دهم، از نظر اسلام کدام یک مقدّم هستند؟

در مورد نگهداری بچه و پرورش او تا زمان بلوغ، مادر بچه بر جدّ او مقدّم است حتّی در صورتی که شوهر کند، ولی در مسأله ولایت بر اموال حق با جدّ است و مادر ولایتی بر اموال کودک ندارد.

طلاق در صورت خودداری از پرداخت نفقه -7

هرگاه زوج بدون عذر شرعی از دادن نفقه خودداری کند آیا طلاق زوجه جایز است؟

حاکم شرع باید از مال زوج نفقه را بپردازد و اگر میسر نشود به او تکلیف طلاق کند و اگر طلاق ندهد شخصاً او را طلاق می دهد.

وکالت حاکم شرع برای اجرای صیغه طلاق -8

من همراه شوهر و فرزندانم در سال ۱۳۶۶ به نروژ آمدم و الآن سه سال است که شوهرم من و بچه هایم را رها کرده و رفته و مرا بلامتکلیف گذاشته است ولی طلاق دولتی را در نروژ انجام داده ایم در نروژ مرکز توحید اسلامی برای شیعیان و مسلمین وجود دارد، از جنابعالی درخواست می کنیم که به روحانی این مرکز وکالت و اجازه برای جاری کردن صیغه طلاق شرعی بدهید تا مرا طلاق دهد؟

چنانچه همسر شما نه حاضر است با شما زندگی کند و نه طلاق شرعی می دهد به روحانی محترم محلّ وکالت دادیم که شما را بعد از ثبوت این موضوع مطلقه سازد و همچنین در مورد سایر مسلمانانی که در شرایطی همانند شرایط شما زندگی می کنند

تبدیل ازدواج دائم به موقت -9

آیا برای تبدیل ازدواج دائم به موقت غیر از طلاق و انجام عقد موقت راهی وجود دارد؟ و اگر ندارد آیا عدّه نگهداشتن لازم است یا شوهر سابق در عدّه می تواند زن را متعه کند؟

راه آن فقط طلاق است و در عده می تواند با او ازدواج نماید به شرط این که طلاق رجعی نباشد و اگر طلاق رجعی است باید بعد از تمام شدن عده او را به عقد موقت درآورد.

نفقة در صورت مشکوک بودن طلاق - 10

شخصی به زنش اختیار داد که از سوی او کسی را برای طلاق وکیل کند، مدتی گذشت زنش او را مطلع نکرد که طلاق جاری شده یا نه؟ آیا نفقه در این مدت برشوهر واجب است و آیا شوهر می تواند این زن را به عنوان همسرش بپذیرد؟

مادامی که وقوع طلاق مشکوک است در حکم زوجه اوست.

حکم حضانت فرزندان - 11

لطفاً فتوای خود را با شرایط فعلی زنان در جامعه، و با توجه به مهر و علاقه ای که خداوند در ضمیر آنان نهاده، در مورد اصلاح مدت حضانت فرزندان در نزد مادران بفرمایید، تا با ارائه آن به مجلس و قانون گذاران بتوانیم این ماده قانونی را اصلاح نماییم.

مشهور در میان فقهای ما این است که حضانت دختر تا هفت سال، و پسر تا دو سال، در اختیار مادر است؛ مگر این که عسر و حرج شدیدی برای مادر پیدا شود، که برای پدر نباشد، و بیش از این مقدار را ایجاب کند. ضمناً به این نکته توجه داشته باشید که قوانین اسلام - بلکه هر قانونی - ناظر به حال اکثریت است، و موارد نادر و اتفاقی معیار نیست. بی شک مصلحت فرزندان غالباً ایجاب می کند که زیر نظر پدران باشند، و به خاطر همین بوده که اسلام چنین قانونی وضع کرده است، ولی چون شما تنها به موارد خاصی توجه کرده اید، تعجب نموده اید. البته مسأله صلاحیت پدر، یا مادر در مورد حضانت شرط است، و اگر یکی از آن دو فاقد صلاحیت باشد، حق آنها سلب می شود.

تأثیر شرایط روحی و روانی کودک در مدت حضانت -12

پسر بچه ای دو سال دوران حضانت خود را نزد مادر سپری نموده است. اکنون با انقضای مدّت حضانت مادر، پدر قصد استرداد طفل را دارد. اما طفل و مادر آن چنان به یکدیگر وابسته و علاقه مند هستند، که جدا کردن آنها حتی هفته ای یک روز، با مشقّت صورت می گیرد. با توجّه به این مطلب، در صورتی که متخصصین روانشناسی نظر دهند که جدا کردن طفل از مادر، به سلامت روحی و روانی و جسمانی کودک صدمه وارد می کند، و موجب مشقّت و فشار شدید روحی و روانی به مادر خواهد بود، تکلیف چیست؟ اگر پدر به دلیل اشتغال خارج از منزل، بلکه خارج از شهر محلّ سکونت، بخواهد طفل را به دیگری بسپارد، چه حکمی دارد؟

در صورتی که طبق گواهی کارشناسان خبره و متدین ثابت شود که جدا کردن پسر بچه دو ساله از مادرش خطرات شدیدی برای مادر یا آن بچه به همراه دارد، نباید او را از مادرش جدا کرد.

حضانت طفل خنثای مشکل -13

حضانت طفل خنثای مشکل پس از اتمام مدّت شیرخوارگی با کدام یک از والدین خواهد بود؟ و ملاک آن چیست؟ در صورتی که بتوانند با هم توافق کنند مشکل نیست؛ در غیر این صورت قرعه می زنند.

تأثیر کفر در حضانت -14

آیا کفر مانع حقّ حضانت به شمار می آید؟

در صورتی که خطر مادی و معنوی بچه را تهدید نکند اشکالی ندارد؛ هر چند (بنابر احتیاط) در زمان حیات پدر مسلمان، حضانت آنها در اختیار اوست.

مباشرت یا استنابت در حضانت -15

آیا مباشرت در حضانت ضروری است، و با عدم امکان آن، حق حضانت ساقط می شود، یا استنابت نیز جایز است؟
 استفاده از کمک خادم، یا کمک کار با نظارت خودش مانعی ندارد، ولی سپردن به دیگری به طور کامل اشکال دارد.

16- اجازه دادگاه برای حضانت زن

در حکم دادگاه آمده: «چون برای نگهداری و حضانت طفل از محکمه اذن نگرفته، حق حضانت ندارد» این مسأله چه صورت دارد؟

در مدتی که حضانت وظیفه زن است، اجازه دادگاه شرط نیست.

17- حضانت ولدالزنا

طبق ماده ۱۱۶۷ قانون مدنی، ولد زنا ملحق به زانی نیست، آیا می توان با در نظر گرفتن وضعیت این اطفال و آینده آنان، ولایت قهری پدرشان را بر آنان مقرر نموده، و از این باب آنان را ملزم به حضانت طفل و پرداخت نفقه و نگهداری از آنان نمود؟ و در صورت نبودن پدر، جد پدری، و در صورت فقدان وی، دیگر اقوام پدری را، با رعایت قاعده الأقرب فالأقرب، ملزم به این کار کرد؟

عدم الحاق ولد الزنا به زانی در مورد ارث است؛ ولی در نفقه و حضانت، زانی موظف است آن را بر عهده بگیرد. به تعبیر دیگر، ولد الزنا احکام ولد را دارد، الا ما خرج بالدلیل.

18- علت تقدم حضانت پدر

می دانیم که مادر، ۹ ماه فرزند را در شکم دارد، و بسیاری از قوت و نیروی او به این طریق از دست می رود، و به خاطر زایمان، نیز دچار بیماریهایی می شود. چرا با تمام این مشکلات، که یک زن در بزرگ کردن طفل خود و حتی شیر دادن او دارد، به هنگام جدایی زن و شوهر از یکدیگر، (جز در موارد معدودی) فرزند به پدر سپرده می شود؟

شگی نیست که مرد برای حمایت از فرزند خود قدرت بیشتری دارد، و موارد استثنایی نمی تواند حکم کلی را تغییر دهد.

حقوق شرعیه زن و فرزند پس از اثبات نسب -19

اگر شخصی زنی را صیغه کند، و آن زن بچه ای به دنیا آورد، و مرد منکر شود. در صورت اثبات نسب، هرچند پس از ده سال، آیا تمام حق و حقوق این زن از قبیل حضانت، اجرت شیر دادن، نفقه طفل و مانند آن به او تعلق می گیرد؟
حقوق شرعیه این زن و بچه بعد از اثبات ازدواج و تولد، در هر حال ثابت است

حکم پوشیدن لباسهای مشترک زنان و مردان -1

طبق یکی از فرمایشات حضرت امام محمد باقر (ع) جایز نیست زنان را که شبیه مردان شوند زیرا که رسول خدا لعنت کرد مردانی را که شبیه به زنان شوند و لعنت کرد زنان را که شبیه مردان شوند در پوشیدن لباسها. با توجه به اینکه امروزه تمام شلوارهای زنانه از لحاظ مدل شبیه شلوارهای مردانه می باشد و اکثر پیراهنهای زنانه به صورت یقه مردانه هست پوشیدن چنین لباسهایی از نظر شرعی چه حکمی دارد؟ و آیا شامل لعنت پیامبر می شود؟ پوشیدن بلوز و شلوار برای زنان در منزل بدون دامن (که لباس راحتی محسوب می شود) چه حکمی دارد؟ آیا شامل لعنت پیامبر می شود یا نه؟

منظور آن است که هر یک لباس های مخصوص دیگری را بپوشد یا از نظر قیافه و ظاهر خود را مثل او کند -1
بنابراین پوشیدن لباس هایی که مشترک بین آنهاست با رعایت حجاب اشکالی ندارد

اشکالی ندارد -2

نظر جنابعالی در باره ی فلسفه ی حجاب و نیز چرا زن باید حجاب داشته باشد و همچنین درباره ی تاریخچه ی آن چیست؟

پیرامون فلسفه حجاب در تفسیر نمونه ، جلد ۱۴ ، صفحه ۴۴۲ به بعد ذیل آیه ۳۱ سوره نور به طور مشروح بحث کرده ایم.

رنگ لباس در پوشش ظاهری -3

به نظر شما پوشش ظاهری (رنگ تیره و روشن -و با وجود آمدن رنگهای شاد و متنوع در عرف که بسیار مطرح می باشد) چگونه باید باشد؟

رنگ خاصی در حجاب شرط نیست جز این که جنبه تحریک آمیز نداشته باشد

وجوب حجاب ظاهری -4

آیا حجاب در زمان پیغمبر (ص) اجباری بوده؟ مثل حکومت جمهوری اسلامی

حجاب از واجبات است و انجام همه واجبات حداقل در ظاهر الزامی است

الگوی مناسب برای لباس پوشیدن -5

الگوی مناسب برای لباس پوشیدن چیست؟

حجاب اسلامی پوشش بدن با لباس غیر زینتی و غیر چسبان باستانی گردی صورت و دستها تا میچ می باشد هر چند چادر حجاب برتر است

استفاده از لباسهای تنگ و مهیج -6

پوشیدن لباسهای مبتذل و یا لباسهای تنگ و مهیج و یا مدلهائی که موجب ترویج فرهنگ غرب است، چه برای زن و چه برای مرد، چگونه است؟

این گونه لباسها اشکال دارد و بر پسران و دختران و مردان و زنان مسلمان لازم است رعایت موازین عفت اسلامی را، که مایه سعادت دنیا و آخرت آنهاست، بنمایند.

ضروری بودن مسأله حجاب -7

آیا حجاب ضروری دین است و انکار حجاب باعث کفر می شود؟ آرزوی طول عمر برای معظم له دارم.

آری حجاب از ضروریات دین است و اگر کسی علم به ضروری بودن آن داشته باشد و انکار کند کافر می شود.

ضرورت حجاب -8

از آن جا که مسأله حجاب یک امر ضروری اسلام است و از آن جا که باید حدود و قوانین اسلامی در کشور جمهوری اسلامی خصوصاً در شهرهای مذهبی از جمله شهر مقدّس قم رعایت شود که بحمدالله این قوانین اسلامی تا به امروز در شهر مقدّس قم رعایت شده اما متأسفانه این روزها در این شهر مقدّس اعمال ناشایستی مشاهده می شود که در شأن و مقام و منزلت این شهر مقدّس نیست لذا کراراً مشاهده می شود که اعمال ناشایستی در وسایل نقلیه خصوصاً در کاروانهای عروسی که از مقابل حرم مطهر حضرت معصومه (علیها السلام) عبور می کنند انجام می شود و یا به طور کلی در مکانهای مقدّسی از جمله در مسجد مقدّس جمکران که مورد لطف و مرحمت پروردگار و حضرت بقیه الله الاعظم (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بوده صورت می گیرد که واقعاً جای تأسف و نگرانی است چرا که مقام و منزلت این شهر بالاتر و والاتر از آن است که اجازه بدهد این گونه اعمال در آن صورت گیرد لذا از آن جا که مراجع بزرگوار همیشه و در هر حال به فریاد و کمک انقلاب و اسلام می رسند و با فتاوی دندان شکن خود مشت محکمی

بر دهان استکبار جهانی می زنند بر آن شدیم که فتوای صریح حضرت تعالی را در خصوص این مسأله در شهر مقدس قم بدانیم.

بدون شک حجاب از مسلّمات اسلام است و تمام فقهای اسلام در آن اتفاق نظر دارند و هر گونه بدحجابی و بی حجابی برخلاف شریعت مقدّسه است مخصوصاً در شهرهای مذهبی و از آن بالاتر در اماکن مقدّسه دینی باید مراعات بیشتری شود و گناه بدحجابی و بی حجابی در این اماکن بیشتر است و بدون شک پوشیدن چادر همه جا مخصوصاً در این اماکن اولی است.

حد پوشش زن و مرد -9

حجاب از نظر اسلام چیست و چه نوع پوششی برای زن و مرد حجاب است آیا موهای مصنوعی که بعضی از زنها بر سر می گذارند حجاب موهای طبیعی آنها حساب می شود؟

حجاب شرعی در مورد زنان پوشیدن تمام بدن به جز صورت و دستها تا مچ می باشد، اما بعضی از انواع پوششها که زینت ظاهری محسوب می شود مثل موهای مصنوعی کافی نیست و همچنین لباسهایی که لباس زینت محسوب می شوند نیز کافی نیست و حجاب برای مردان پوشیدن قسمتهایی از بدن است که در بین مردم مسلمان پوشیدن آن مرسوم است بنابراین پوشیدن سر و دستها و مقداری از بازو (در پیراهنهای آستین کوتاه) و مانند آن بر مردان واجب نیست.

پوشش در مقابل بچه ممیز -10

گفته می شود که زن باید خود را از پسر بچه ممیز بپوشاند، بفرمایید ممیز بودن پسر بچه از چه راه و یا راههایی شناخته می شود؟

.مستحب است خود را از چنین پسری بپوشاند و منظور از ممیز این است که راجع به مسائل جنسی آگاه باشد.

پوشش زن مسلمان در مقابل زنان غیر مسلمان -11

مقدار پوشش زن مسلمان در برابر زنان غیر مسلمان را بیان فرمایید.

در مورد زنان غیر مسلمان بهتر آن است که بدن خود را در برابر آنها برهنه نکنند هر چند با پوشاندن عورت، ظاهر کردن بقیه حرام نیست.

عدم التزام مرد به حجاب شرعی همسر -12

اگر مردی همسرش را به حجاب شرعی ملتزم نکند، آیا فاسق محسوب می شود؟

اگر نهی از منکر را ترک کند فاسق است.

جلوگیری از ترویج بی حجابی توسط حکومت اسلامی -13

آیا حکومت می تواند، یا بر او لازم است، از بد حجابی یا بی حجابی بعضی از خانم هایی که در این امر مهم کوتاهی می کنند جلوگیری نماید؟ توضیح این که: بنده دانشجو هستم. چندی قبل استاد در کلاس این شبهه را مطرح کرد، و مدعی شد که هیچ دلیل فقهی وجود ندارد که حکومت را ملزم کند تا مواظب حجاب خانم ها باشد، همان طور که وظیفه ندارد مواظب نماز صبح افراد باشد. علاوه بر این گفتند: حضرت امیر(علیه السلام) دستور دارد که حجاب را از سر کنیزانی که خود را شبیه زنان آزاد کرده بودند، بردارند. نظر شما چیست؟

حکومت اسلامی و مسلمانان نسبت به گناهان پنهانی افراد وظیفه ای ندارند، ولی بدون شک نسبت به گناهانی که به طور علنی و آشکار، در سطح جامعه انجام می شود وظیفه نهی از منکر دارند، و الاً جایی برای انجام این وظیفه مهم باقی نمی ماند. البته با این تفاوت که مردم باید به نهی از منکر زبانی اکتفا کنند، و از هر گونه برخورد فیزیکی اجتناب ورزند، ولی حکومت می تواند وارد این مرحله نیز بشود؛ و در مورد کنیزها اساساً میزان پوشش آنها نسبت به زنان آزاد از نظر اسلام متفاوت بوده است.

استفاده زنان از کلاه گیس -1

کلاه گیس برای زن جایز است؟

حال اگر دختری کلاه گیس بر سر بگذارد و حجاب خود را بردارد اشکال دارد؟

آری استفاده از کلاه گیس جایز است ولی این کار در برابر نامحرم جایز نیست.

نگاه کردن به زنان مسلمانی که حجابشان را رعایت نمی کنند -2

آیا به زنان مسلمانی که خودشان حجابشان را رعایت نمی کنند میتوان نگاه کرد و یا زن مسلمانی که عقیده به حجاب ندارد و حکم ان چیست؟

در صورتی که به نهی از منکر دیگران توجهی نمی کنند با دو شرط می توان به آنها نگاه کرد نخست این که به قصد لذت نباشد دیگر این که خوف وقوع در گناه نرود.

حکم اجبار برای مراعات حجاب همسر -3

من ۷ ماه هست که ازدواج کردم و همسر در یک خانواده ای بزرگ شده که حجاب (بیشتر منظورم روسری گذاشتن هست) برایشان مسئله ای نیست و تمام دختر خاله ها ، دختر دایی ها و جلوی نامحرمان مخصوصا جمع فامیل روسری سر نمی کنند و این مسئله در زندگی من تاثیر میگذارد و نمی توانم به زور به همسر بگویم که باید روسری بپوشی در ضمن در هر رابطه ای که شما فکر کنید برایش از گناهان میگویم از آخرت میگویم و گه گاهی هم همسر نماز میخواند ولی حالا میگویید چکار کنم به زور متوسل شوم یا

با زبان خوش توأم با ادب و احترام ایشان را راهنمایی کنید و فلسفه حجاب که برای حفظ شخصیت زنان (نه محدود کردن آنها) وضع شده را برایشان تبیین نمایید تا با میل و اختیار خود حجاب را مراعات کند.

در این زمینه کتابهای مختلفی نوشته شده از جمله کتاب کوچکی به نام "خواهرم حجاب سعادت است" که مطالعه آن به شما در این راه کمک زیادی خواهد کرد ضمناً اگر بتوانید روابطتان را با اقوامی که به مسائل اسلامی اهمیت نمی دهند کمتر و با بستگانی که مقید به احکام اسلامی هستند بیشتر کنید مؤثر خواهد بود و این راه را ادامه دهید و مأیوس نشوید

استفاده از رنگهای متنوع در لباس -4

گفته می شود که استفاده از چادر مشکی برای خواهران مناسب نیست و مکروه می باشد، و خواهران باید از پوشاک روشن و رنگهای متنوع استفاده نمایند و دلیلی ندارد که توصیه شود خانمها کفش و مانتوی تیره بپوشند، حال سؤال این است که در حال حاضر و با توجه به شرایط فعلی جامعه ما، تکلیف پوشش خواهران چیست و آیا سخنان فوق و امثال آن، با توجه به آثار و تبعات آن برای جامعه، شرعاً صحیح است؟

انتخاب چادر مشکی برای زنان، و عباي مشکی برای مردان، مکروه نیست. و استفاده از رنگهای ساده دیگر مادام که منشأ مفاسدی نشود نیز جایز است؛ البته رنگهای سنگین بهتر است

استفاده از مانتو در صورتی که حفظ حجاب نشود -5

آیا پوشیدن مانتو برای زنان، در صورتی که حفظ حجاب اسلامی نشود و برجستگی های اندام مشخص باشد، اشکال دارد؟

در صورتی که لباس چسبان باشد حرام است؛ ولی اگر لباس گشاد باشد اشکال ندارد

پوشیدن جوراب نازک برای زنان -6

آیا پوشیدن جورابهای نازک، در صورتی که پا در آن پیدا باشد برای زنان جایز است؟

اگر پا در آن پیدا باشد جایز نیست؛ ولی معلوم بودن حجم پاها ضرری ندارد.

مقدار پوشش زن در برابر نامحرم -7

باسلام پوشش زن در چه حدی باید باشد. نامزد من در مقابل میهمانان نامحرم پوشش را در حد پوشیدن پیراهن آستین

بلند و شلوار (نه زیاد تنگ و نه زیاد گشاد) کافی میداند. البته به هیچ وجه جایی از بدن ایشان بدون پوشش نیست

در صورتیکه لباس او چسبان نباشد و تمام بدن را غیر از گردی صورت و دستها تا مچ را بپوشاند مانعی ندارد

پوشیدن مانتو -8

پوشیدن مانتو چه حکمی دارد؟ آیا جزء لباسهای زینتی است؟

پوشیدن لباسهای زینتی اشکال دارد ولی مانتوهای معمولی زینتی نیست و لباسی که تمام بدن جز صورت و کفین را

بپوشاند کافی است هر چند چادر محفوظ تر و بهتر است

انتخاب نوع حجاب -9

آیا در مورد انتخاب نوع حجاب زن خود او اختیار دارد که مثلاً چادر یا مانتو را انتخاب کند یا باید آنچه را که

شوهرش انتخاب کرده انجام دهد؟

انتخاب نوع حجاب مشروط بر اینکه جنبه شرعی داشته باشد به دست زن است و اما رعایت حجاب از سوی غیر

مسلمانان احترامی دست به مقدسات اکثریت جامعه ای که در آن زندگی می کنند

لزوم پوشاندن وجه و کفین برای بانوان -10

چنان که نپوشاندن وجه و کفین (صورت و دستها تا میچ) فسادى را برای زن در جامعه به بار آورد آیا پوشاندن وجه و کفین واجب می شود؟

اگر موجب فساد باشد لازم است.

لزوم رعایت حجاب در کلاس درس -11

حکم مشاهده دستها و موهای سر و صورت زن، بیش از مقدار شرعی که در هنگام نوشتن روی تخته سیاه ظاهر می گردد چگونه است؟ (البته به منظور تفهیم استاد و دریافت و درک دانشجویان).

باید حجاب را طوری مراعات کنند که زاید بر وجه کفین ظاهر نشود.

پوشاندن زینت -12

چنانچه زن با خود زینت داشته باشد (مانند حلقه ازدواج، یا انگشتری در دست، یا چهره آراسته کرده باشد) آیا واجب است وجه و کفین را بپوشاند؟

در مورد حلقه و انگشتر مانعی ندارد ولی در مورد آرایش مشکل است.

سرمه کشیدن و استفاده از ساعت و عینک زیبا -13

آیا سرمه کشیدن یا ابرو چیدن، انگشتر عقیق، ساعت، عینک طبی زیبا برای زنان زینت به حساب می آید که پوشش آن لازم باشد؟

ظاهراً جزء زینت ممنوع نیست

پوشاندن صورت در محیط درسی -14

آیا پوشاندن صورت واجب است با توجه به این که در محیط درسی کار مشکلی است؟

وجه و کفین از حجاب مستثنا هستند و پوشاندن آنها واجب نیست

علت الزام حجاب برای مسافران خارجی -15

همانطور که می دانیم خداوند متعال در سوره نور، حجاب را مختصّ مؤمنان، زنان پیامبر (صلی الله علیه و آله) و زنان مؤمنین دانسته است. حال سؤال این است که: ۱- آیا حجاب برای غیر مسلمانان در کشورهای اسلامی واجب است؟ ۲- اگر واجب است، همانطور که در فرانسه و ترکیه بر اعتقادات اسلامی ما می تازند، و ما آنها را ظالم و ضدّ اسلام می دانیم، آیا ما هم با پوشاندن زنان خارجی که به ایران می آیند و یا پیروان سایر مذاهب داخل کشور، به آنها اجحاف ننموده ایم؟ ۳- اگر حجاب اختیاری بود، بهتر نبود، و معضلات اجتماعی حلّ نمی شد؟

یک اصل مسلم در اسلام داریم که هر حکمی برای مؤمنین و مسلمانان ثابت است، دیگران نیز مکلف به آن هستند (الکفار مکلفون بالفروع کما أنّهم مکلفون بالأصول)، بنابراین آنها هم موظف به حکم حجاب و ترک شرابخوری (حدّ اقلّ آشکارا) و گناهان دیگر هستند، و نسبت به حجاب که ما می توانیم اعمال کنیم کار صحیح و عادلانه ای است، و ما دوران قبل از انقلاب را فراموش نکرده ایم که وقتی اختیار و آزادی داده شد چه زنانی با چه وضعی بیرون آمدند و اکثر جوانان را به فساد کشیدند؛ و نوشته اید که اگر ما به کشورهای آنها برویم و ما را اجبار به بی حجابی کنند، چه می شود؟ فراموش نکنید که آنها بی حجابی را واجب نمی دانند، در حالی که ما حجاب را واجب می دانیم

اجبار همسر به پوشش خاص -16

اگر مرد راضی نباشد که همسرش با مانتو در جامعه ظاهر شود، و از او بخواهد که با چادر بیرون رود، و زن امتناع نماید، چه حکمی دارد؟

مرد نمی تواند زن را به پوشش خاصی مجبور کند، مگر این که حجاب اسلامی با آن پوشش مراعات نگردد. و مانتو در صورتی که تنگ و چسبان نباشد، و تمام بدن زن به جز گردی صورت و دستها تا میچ را بپوشاند، حجاب اسلامی محسوب می شود؛ هر چند چادر حجاب برتر است

ترک کردن حجاب در مواقع ضرورت -17

:وظیفه خواهران مسلمان دانشجوی ترکیه را نسبت به «رعایت حجاب» در فرضهای ذیل بیان فرمایید

- شرط طی کردن تمام ترمهای دانشجویی در دانشگاههای تحت مدیریت لایکها، رعایت نکردن حجاب شرعی 1 است.

.. شرط اتمام چند ترم باقیمانده از رشته خاصی در دانشگاه رعایت نکردن حجاب است 2

با توجه به این که اگر دختران مسلمان و متدین دروس عالی را نخوانند تنها افراد بی بند و بار و لامذهب پست های مهم را اشغال می کنند، به افراد متدین اجازه داده می شود که مسأله حجاب را در خصوص مواردی که ضرورت دارد رعایت نکنند، ولی در غیر آن موارد حتماً رعایت نمایند

بیرون آوردن دختران نابالغ با بدن نیمه برهنه -18

برخی مادران دختران نابالغ خود را با سر و پای برهنه در خیابانها و مجالس در حضور نامحرمین ظاهر می کنند. این کار از نظر شرعی چه صورت دارد؟

بر پدر و مادر لازم است فرزندان خود را از زمان طفولیت با مسائل اسلامی آشنا کنند

گرفتن عکس بدون حجاب برای اخذ ویزا -19

اگر خانواده ای قصد اخذ ویزای ایالات متحده آمریکا را داشته باشد و طبق پیشنهاد مرتبطن سفارت آمریکا مبنی بر بی حجاب بودن عکس همسر و یا دختر تنها در جهت تسریع در پاسخگویی سفارت یا اطمینان از اخذ ویزا عکس بدون پوشش و حجاب اسلامی تهیه و به سفارت ارائه شود حتی برای یک مورد و یک مرتبه از نظر شرعی مانعی دارد یا خیر؟ لازم به ذکر است که هویت همسر و دختر مسلمان با پوشش اسلامی نیز توسط سفارت پذیرفتنی است و تنها جهت اطمینان از حصول ویزا این عمل قرار است صورت پذیرد. در ضمن اگر دختر یا همسر بدون اذن ولی قصد چنین عملی را نماید تکلیف چیست؟

.. عکس بدون پوشش اسلامی جایز نیست 1

.. در این موارد بر طبق مقررات نظام اسلامی عمل نمایید 2

حضور بدون حجاب در برابر خواستگار -20

آیا در حضور خواستگار برای بار اول آشنایی، من میتوانم همینطور بدون چادر یا روسری با لباس پوشیده وارد شوم؟
آیا این کار گناه دارد یا باید با چادر بروم؟

پوشش مرد در مقابل زن نامحرم و مرد دیگر -1

مرد در مقابل مرد دیگر و زن نامحرم باید کدام قسمت از بدن خود را بپوشاند؟

آن مقدار که معمولاً مردان ظاهر می کنند مانند سرو گردن و کمی از سینه و بازو و پاها تا نصف ساق در برابر زن نامحرم مانعی ندارد و در برابر مرد کافی است شورت پوشیده باشد.

مقررات دانشگاه در قبال پوشش دانشجویان -2

در برخی از مراکز علمی مسائلی به وجود آمده که سبب ایجاد ذهنیت ناخوشایند، و بدبینی به اسلام، و موجبات دوری جوانان از دین و مذهب را فراهم آورده است، مسائلی که هیچ گونه ممانعتی برای انجام آن، نه از سوی دین و نه از سوی مراجع عالیه قدر تقلید، ذکر نشده است.

در دانشگاه پزشکی «ع - ک» پوشیدن لباس های آستین کوتاه برای مردان

ممنوع است، و این مسأله بحث و گفتگوهای را در پی داشته است. از آنجایی که طرح تمام گفتگوهای مطرح شده فی ما بین ما و مسئولین دانشگاه قدری مشکل است. سعی کرده ایم خلاصه آن را در این استفتا بگنجانیم

دانشگاه: پوشیدن لباسهای آستین کوتاه ممنوع است

دانشجویان: در کجای دین پوشیدن لباسهای آستین کوتاه برای مردان حرام شمرده شده است؟

دانشگاه: بعضی از مراجع تقلید حرام دانسته اند

دانشجویان: کدام مرجع تقلید حرام شمرده است؟ شاید ما مقلد ایشان نباشیم

دانشگاه جوابی ندارد و فقط می گوید: شما باید مقلد همان کسی باشید که ما هستیم

چندی بعد یکی از روحانیون سرشناس به دانشگاه ما تشریف آوردند، موضوع را با ایشان در میان گذاشتیم، ایشان

فرمودند: هیچ مرجع تقلیدی آن را حرام نشمرده است

نظر حضرتعالی در این مورد چیست؟

پوشیدن لباس های آستین کوتاه برای مردان شرعاً حرام نیست، ولی مسئولین دانشگاه حق دارند مقرراتی را طبق مصالحی که در نظر دارند برای محدوده دانشگاه ها وضع کنند، مثلاً بگویند شرط ورود به دانشگاه استفاده از فلان نوع و رنگ لباس است. همان گونه که در محیط های نظامی و انتظامی لباس های خاصی را شرط می کنند. بنابراین خوب

است دانشجویان عزیز با مسئولین دانشگاه ها در این گونه مسائل به طور منطقی و بدون جرّ و بحث کنار بیایند، تا مشکل شرعی برای هیچ یک از دو طرف پیدا نشود.

احکام طلاق از رساله حضرت امام رض

۲۴۹۸ مردی که زن خود را طلاق می دهد، باید عاقل و بنابر احتیاط واجب بالغ باشد و به اختیار خود طلاق دهد و اگر او را مجبور کنند که زنش را طلاق دهد طلاق باطل است و نیز باید قصد طلاق داشته باشد، پس اگر صیغه طلاق را به شوخی بگوید صحیح نیست.

۲۴۹۹ زن باید در وقت طلاق از خون حیض و نفاس پاک باشد و شوهرش در آن پاکی یا در حال نفاس یا حیض که پیش از این پاکی بوده با او نزدیکی نکرده باشد، و تفصیل این دو شرط در مسایل آینده گفته می شود.

۲۵۰۰ طلاق دادن زن در حال حیض یا نفاس در سه صورت صحیح است: اول: آنکه شوهرش بعد از ازدواج با او نزدیکی نکرده باشد. دوم: آبستن باشد و اگر معلوم نباشد که آبستن است و شوهر در حال حیض طلاقش بدهد، بعد بفهمد آبستن بوده، اشکال ندارد. سوم: مرد به واسطه غایب بودن نتواند یا برایش مشکل باشد که پاک بودن زن را بفهمد.

۲۵۰۱ اگر زن را از خون حیض پاک بداند و طلاقش دهد، بعد معلوم شود موقع طلاق در حال حیض بوده، طلاق او باطل است، و اگر او را در حیض بداند و طلاقش دهد بعد معلوم شود پاک بوده، طلاق او صحیح است.

۲۵۰۲ کسی که می داند زنش در حال حیض یا نفاس است، اگر غایب شود مثلاً مسافرت کند و بخواهد او را طلاق دهد، باید تا مدتی که معمولاً زننها از حیض یا نفاس پاک می شوند، صبر کند.

۲۵۰۳ اگر مردی که غایب است بخواهد زن خود را طلاق دهد، چنانچه بتواند اطلاع پیدا کند که زن او در حال حیض یا نفاس است یا نه، اگر چه اطلاع او از روی عادت حیض زن یا نشانه های دیگری باشد که در شرع معین شده، باید تا مدتی که معمولاً زننها از حیض یا نفاس پاک می شوند، صبر کند.

۲۵۰۴ اگر با عیالش که از خون حیض و نفاس پاک است، نزدیکی کند و بخواهد طلاقش دهد، باید صبر کند تا دوباره حیض ببیند و پاک شود، ولی زنی را که نه سالش تمام نشده، یا آبستن است، اگر بعد از نزدیکی طلاق دهند، اشکال ندارد، و همچنین است اگر یائسه باشد، یعنی اگر سیده است بیشتر از شصت و اگر سیده نیست بیشتر از پنجاه سال داشته باشد.

۲۵۰۵ هرگاه با زنی که از خون حیض و نفاس پاک است، نزدیکی کند و در همان پاکی طلاقش دهد، اگر بعد معلوم شود که موقع طلاق آبستن بوده، اشکال ندارد.

۲۵۰۶ اگر با زنی که از خون حیض و نفاس پاک است نزدیکی کند و مسافرت نماید، چنانچه بخواهد در سفر طلاقش دهد، باید به قدری که زن معمولاً بعد از آن پاکی، خون می بیند و دوباره پاک می شود، صبر کند.

۲۵۰۷ اگر مرد بخواهد زن خود را که به واسطه مرضی حیض نمی بیند طلاق دهد، باید از وقتی که با او نزدیکی کرده، تا سه ماه از جماع با او خودداری نماید و بعد او را طلاق دهد.

۲۵۰۸ طلاق باید به صیغه عربی صحیح خوانده شود و دو مرد عادل آن را بشنوند و اگر خود شوهر بخواهد صیغه طلاق را بخواند و اسم زن او مثلاً فاطمه باشد، باید بگوید: "زوجتی فاطمه طالق" زن من فاطمه رها است، و اگر دیگری را وکیل کند، آن وکیل باید بگوید: "زوجه فاطمه طالق".

عده طلاق

۲۵۱۰ زنی که نه سالش تمام نشده و زن یائسه عده ندارد، یعنی اگر چه شوهرش با او نزدیکی کرده باشد، بعد از طلاق می تواند فوراً شوهر کند.

۲۵۱۱ زنی که نه سالش تمام شده و یائسه نیست، اگر شوهرش با او نزدیکی کند و طلاقش دهد، بعد از طلاق باید عده نگهدارد یعنی بعد از آن که در پاکی طلاقش داد، به قدری صبر کند که دوبار حیض ببیند و پاک شود و همین که حیض سوم را دید، عده او تمام می شود و می تواند شوهر کند، ولی اگر پیش از نزدیکی کردن با او طلاقش دهد، عده ندارد، یعنی می تواند بعد از طلاق فوراً شوهر کند.

۲۵۱۲ زنی که حیض نمی بیند اگر در سن زنهایی باشد که حیض می بینند، چنانچه شوهرش بعد از نزدیکی کردن او را طلاق دهد، باید بعد از طلاق تا سه ماه عده نگهدارد.

۲۵۱۳ زنی که عده او سه ماه است، اگر اول ماه طلاقش بدهند، باید سه ماه هلالی یعنی از موقعی که ماه دیده می شود تا سه ماه عده نگهدارد، و اگر در بین ماه طلاقش بدهند، باید باقی ماه را با دو ماه بعد از آن و نیز کسری ماه اول را از ماه چهارم عده نگهدارد تا سه ماه تمام شود، مثلاً اگر غروب روز بیستم ماه طلاقش بدهند و آن ماه بیست و نه روز باشد، باید نه روز باقی ماه را با دو ماه بعد از آن و بیست روز از ماه چهارم عده نگهدارد

۲۵۱۴ اگر زن آبستن را طلاق دهند، عده اش تا دنیا آمدن یا سقط شدن بچه او است، بنابر این اگر مثلاً یک ساعت بعد از طلاق بچه او به دنیا آید، عده اش تمام می شود.

۲۵۱۵ زنی که نه سالش تمام شده و یائسه نیست، اگر صیغه شود، مثلاً یک ماهه یا یک ساله، چنانچه شوهرش با او نزدیکی نماید و مدت آن زن تمام شود یا شوهر مدت را به او ببخشد، در صورتی که حیض می بیند، باید به مقدار دو حیض و اگر حیض نمی بیند، چهل و پنج روز باید از شوهر کردن خودداری نماید.

۲۵۱۶ ابتدای عده طلاق از موقعی است که خواندن صیغه طلاق تمام می شود، چه زن بداند طلاقش داده اند یا نداند، پس اگر بعد از تمام شدن عده بفهمد که او را طلاق داده اند، لازم نیست دوباره عده نگهدارد.

عده زنی که شوهرش مرده

۲۵۱۷ زنی که شوهرش مرده، اگر آبستن نباشد، باید تا چهار ماه و ده روز عده نگهدارد یعنی از شوهر کردن خودداری نماید اگر چه یائسه یا صیغه باشد، یا شوهرش با او نزدیکی نکرده باشد، و اگر آبستن باشد باید تا موقع زاییدن عده نگهدارد، ولی اگر پیش از گذشتن چهار ماه و ده روز، بچه اش به دنیا آید، باید تا چهار ماه و ده روز از مرگ شوهرش صبر کند، و این عده را عده وفات می گویند.

۲۵۱۸ زنی که در عده وفات می باشد حرام است لباس الوان بپوشد و سرمه بکشد و همچنین کارهای دیگری که زینت حساب شود بر او حرام می باشد.

۲۵۱۹ اگر زن یقین کند که شوهرش مرده و بعد از تمام شدن عده وفات شوهر کند، چنانچه معلوم شود شوهر او بعداً مرده است، باید از شوهر دوم جدا شود و در صورتی که آبستن باشد، به مقداری که در عده طلاق گفته شد برای شوهر دوم عده طلاق و بعد برای شوهر اول عده وفات نگهدارد، و اگر آبستن نباشد، برای شوهر اول عده وفات و بعد برای شوهر دوم عده طلاق نگهدارد.

۲۵۲۰ ابتدای عده وفات از موقعی است که زن از مرگ شوهر مطلع شود.

۲۵۲۱ اگر زن بگوید عده‌ام تمام شده، با دو شرط از او قبول می‌شود: اول: آنکه مورد تهمت نباشد. دوم: از طلاق یا مردن شوهرش به قدری گذشته باشد که در آن مدت، تمام شدن عده ممکن باشد.

طلاق بائن و طلاق رجعی

۲۵۲۲ طلاق بائن آن است که بعد از طلاق مرد حق ندارد به زن خود رجوع کند یعنی بدون عقد او را به زنی قبول نماید و آن بر پنج قسم است: اول: طلاق زنی که نه سالش تمام نشده باشد. دوم: طلاق زنی که یائسه باشد. یعنی اگر سیده است بیشتر از شصت سال و اگر سیده نیست بیشتر از پنجاه سال داشته باشد. سوم: طلاق زنی که شوهرش بعد از عقد با او نزدیکی نکرده باشد. چهارم: طلاق زنی که او را سه دفعه طلاق داده‌اند. پنجم: طلاق خلع و مبارات، و احکام اینها بعدا گفته خواهد شد. و غیر اینها طلاق رجعی است، که بعد از طلاق تا وقتی زن در عده است مرد می‌تواند به او رجوع نماید.

۲۵۲۳ کسی که زنش را طلاق رجعی داده، حرام است او را از خانه‌ای که موقع طلاق در آن خانه بوده بیرون کند، ولی در بعضی از مواقع در کتابهای مفصل گفته شده، بیرون کردن او اشکال ندارد، و نیز حرام است زن برای کارهای غیر لازم از آن خانه بیرون رود.

احکام رجوع کردن

۲۵۲۴ در طلاق رجعی مرد به دو قسم می‌تواند به زن خود رجوع کند: اول: حرفی بزند که معنایش این باشد که او را دوباره زن خود قرار داده است. دوم: کاری کند که از آن بفهمد رجوع کرده است.

۲۵۲۵ برای رجوع کردن لازم نیست مرد شاهد بگیرد، یا به زن خبر دهد، بلکه اگر بدون این که کسی بفهمد بگوید: به زنم رجوع کردم، صحیح است.

۲۵۲۶ مردی که زن خود را طلاق رجعی داده اگر مالی از او بگیرد و با او صلح کند که دیگر به او رجوع نکند حق رجوع از بین نمی‌رود.

۲۵۲۷ اگر زنی را دوبار طلاق دهد و به او رجوع کند، یا دو بار او را طلاق دهد و بعد از هر طلاق عقدش کند، بعد از طلاق سوم، آن زن بر او حرام است، ولی اگر بعد از طلاق سوم به دیگری شوهر کند، با چهار شرط به شوهر اول حلال می‌شود، یعنی می‌تواند آن زن را دوباره عقد نماید: اول: آنکه عقد شوهر دوم همیشگی باشد و اگر مثلاً یک ماهه یا یک ساله او را صیغه کند، بعد از آن که از او جدا شد، شوهر اول نمی‌تواند او را عقد کند. دوم: شوهر دوم بالغ باشد و با او نزدیکی و دخول کند، و بنابر احتیاط واجب باید انزال شود. سوم: شوهر دوم طلاقش دهد یا بمیرد. چهارم: عده طلاق یا عده وفات شوهر دوم تمام شود.

طلاق خلع

۲۵۲۸ طلاق زنی را که به شوهرش مایل نیست و مهر یا مال دیگر خود را به او می‌بخشد که طلاقش دهد طلاق خلع گویند.

۲۵۲۹ اگر شوهر بخواهد صیغه طلاق خلع را بخواند، چنانچه اسم زن مثلاً فاطمه باشد می‌گوید: "زوجتی فاطمه خالعتها علی ما بذلت هی طالق" یعنی زنم فاطمه را طلاق خلع دادم او رها است.

۲۵۳۰ اگر زنی کسی را وکیل کند که مهر او را به شوهرش ببخشد و شوهر، همان کس را وکیل کند که زن را طلاق دهد، چنانچه اسم شوهر محمد و اسم زن فاطمه باشد وکیل صیغه را این طور می‌خواند: "عن موکلتی فاطمه بذلت مهرها لموکل محمد لیخلعها علیه" پس از آن بدون فاصله می‌گوید: "زوجه موکلی خالعتها علی ما بذلت هی طالق" و اگر زنی کسی را وکیل کند که غیر از مهر چیز دیگری را به شوهر ببخشد که او را طلاق دهد وکیل به جای کلمه "مهرها" آن چیز را بگوید، مثلاً اگر صد تومان داده باید بگوید: "بذلت ماء تومان".

طلاق مبارات

۲۵۳۱ اگر زن و شوهر یکدیگر را نخواستند و زن مالی به مرد بدهد که او را طلاق دهد، آن طلاق را مبارات گویند.

۲۵۳۲ اگر شوهر بخواهد صیغه مبارات را بخواند چنانچه مثلاً اسم زن فاطمه باشد، باید بگوید: "بارات زوجتی فاطمه علی مهرها فهی طالق" یعنی مبارات کردم زنم فاطمه را در مقابل مهر او پس او رها است، و اگر دیگری را وکیل کند، وکیل باید بگوید: "بارات زوجه موکلی فاطمه علی مهرها فهی طالق" و در هر دو صورت اگر بجای کلمه "علی مهرها" "بمهرها" بگوید اشکال ندارد.

۲۵۳۳ صیغه طلاق خلع و مبارات باید به عربی صحیح خوانده شود، ولی اگر زن برای آن که مال خود را به شوهر ببخشد مثلاً به فارسی بگوید: "برای طلاق فلان مال را به تو بخشیدم"، اشکال ندارد.

۲۵۳۴ اگر زن در بین عده طلاق خلع یا مبارات از بخشش خود برگردد شوهر می‌تواند رجوع کند و بدون عقد دوباره او را زن خود قرار دهد.

۲۵۳۵ مالی را که شوهر برای طلاق مبارات می‌گیرد، باید بیشتر از مهر نباشد، ولی در طلاق خلع اگر بیشتر باشد، اشکال ندارد.

احکام متفرقه طلاق

۲۵۳۶ اگر با زن نامحرمی به گمان این که عیال خود او است نزدیکی کند، چه زن بداند که او شوهرش نیست یا گمان کند که شوهرش می‌باشد باید عده نگهدارد.

۲۵۳۷ اگر با زنی که می‌داند عیالش نیست، زنا کند، چنانچه زن نداند که آن مرد شوهر او نیست، بنابر احتیاط واجب باید عده نگهدارد.

۲۵۳۸ اگر مرد، زنی را گول بزند که از شوهر طلاق بگیرد و زن او شود، طلاق و عقد آن صحیح است، ولی هر دو معصیت بزرگی کرده‌اند.

۲۵۳۹ هرگاه زن در ضمن عقد با شوهر شرط کند که اگر شوهر مسافرت نماید، یا مثلاً شش ماه به او خرجی ندهد، اختیار طلاق با او باشد، این شرط باطل است، ولی چنانچه شرط کند که اگر مرد مسافرت کند، یا مثلاً تا شش ماه خرجی ندهد، از طرف او برای طلاق خود وکیل باشد، چنانچه پس از مسافرت مرد یا خرجی ندادن شش ماه، خود را طلاق دهد صحیح است.

۲۵۴۰ زنی که شوهرش گم شده، اگر بخواهد به دیگری شوهر کند باید نزد مجتهد عادل برود و به دستور او عمل نماید.

۲۵۴۱ پدر و جد پدری دیوانه اگر مصلحت باشد، می‌توانند زن او را طلاق بدهند.

۲۵۴۲ اگر پدر و جد پدری برای طفل خود زنی را صیغه کند، اگرچه مقداری از زمان تکلیف بچه جزء مدت صیغه باشد، مثلاً برای پسر چهارده ساله خودش زنی را دو ساله صیغه کند چنانچه صلاح بچه باشد، می تواند مدت آن زن را ببخشد ولی زن دایمی او را نمی تواند طلاق دهد.

۲۵۴۳ اگر از روی علاماتی که در شرع معین شده، مرد دو نفر را عادل بداند و زن خود را پیش آنان طلاق دهد، دیگری که آنان را عادل نمی داند بنابر احتیاط واجب، نباید آن زن را برای خود یا برای کس دیگر عقد کند.

۲۵۴۴ اگر کسی زن خود را بدون این که او بفهمد طلاق دهد، چنانچه مخارج او را مثل وقتی که زنش بوده بدهد و مثلاً بعد از یک سال بگوید: یک سال پیش تو را طلاق دادم و شرعاً هم ثابت کند، می تواند چیزهایی را که در آن مدت برای زن تهیه نموده و او مصرف نکرده است از او پس بگیرد ولی چیزهایی را که مصرف کرده نمی تواند از او مطالبه نماید.

احکام نگاه کردن

۲۴۳۳ نگاه کردن مرد به بدن زن نامحرم چه با قصد لذت و چه بدون آن حرام است و نگاه کردن به صورت و دستها اگر به قصد لذت باشد حرام است ولی اگر بدون قصد لذت باشد مانعی ندارد و نیز نگاه کردن زن به بدن مرد نامحرم حرام می باشد و نگاه کردن به صورت و بدن و موی دختر نابالغ اگر به قصد لذت نباشد و به واسطه نگاه کردن هم انسان نترسد که به حرام بیفتد اشکال ندارد، ولی بنابر احتیاط باید جاهایی را که مثل ران و شکم معمولاً می پوشانند نگاه نکند.

۲۴۳۴ اگر انسان بدون قصد لذت به صورت و دستهای زنهای اهل کتاب مثل زنهای یهود و نصارا نگاه کند در صورتی که نترسد که به حرام بیفتد اشکال ندارد.

۲۴۳۵ زن باید بدن و موی خود را از مرد نامحرم بپوشاند بلکه احتیاط واجب آن است که بدن و موی خود را از پسری هم که بالغ نشده ولی خوب و بد را می‌فهمد و به حدی رسیده که مورد نظر شهوانی است بپوشاند.

۲۴۳۶ نگاه کردن به عورت دیگری حرام است اگر چه از پشت شیشه یا در آئینه یا آب صاف و مانند اینها باشد و احتیاط واجب آن است که به عورت بچه ممیز هم نگاه نکنند. ولی زن و شوهر می‌توانند به تمام بدن یکدیگر نگاه کنند.

۲۴۳۷ مرد و زنی که با یکدیگر محرمند اگر قصد لذت نداشته باشند می‌توانند غیر از عورت به تمام بدن یکدیگر نگاه کنند.

۲۴۳۸ مرد نباید با قصد لذت به بدن مرد دیگر نگاه کند و نگاه کردن زن هم به بدن زن دیگر با قصد لذت حرام است.

۲۴۳۹ عکس برداشتن مرد از زن نامحرم حرام نیست، ولی اگر برای عکس برداشتن مجبور شود که حرام دیگری انجام دهد مثلاً دست به بدن او بزند یا نظرش به صورت زینت شده او یا به سایر بدن او بیافتد، نباید عکس او را بردارد. و اگر زن نامحرمی را بشناسد، در صورتی که آن زن متهتک نباشد نباید به عکس او نگاه کند.

۲۴۴۱ اگر مرد برای معالجه زن نامحرم ناچار باشد که او را نگاه کند و دست به بدن او بزند اشکال ندارد، ولی اگر با نگاه کردن بتواند معالجه کند نباید دست به بدن او بزند و اگر با دست زدن بتواند معالجه کند نباید او را نگاه کند.

۲۴۴۲ اگر انسان برای معالجه کسی ناچار شود که به عورت او نگاه کند، بنابر احتیاط واجب باید آئینه را در مقابل گذاشته و در آن نگاه کند ولی اگر چاره‌ای جز نگاه کردن به عورت نباشد اشکال ندارد.

احکام شیر دادن (محرمیت رضاعی)

۲۴۶۴ اگر زنی بچه‌ای را با شرایطی که در مساله گفته خواهد شد شیر دهد، آن بچه به این عده محرم می‌شود: اول: خود زن و آن را مادر رضاعی می‌گویند. دوم: شوهر زن که شیر مال اوست و او را پدر رضاعی می‌گویند. سوم: پدر و مادر آن زن هر چه بالا روند، اگر چه پدر و مادر رضاعی او باشند. چهارم: بچه‌هایی که از آن زن به دنیا آمده‌اند، یا به دنیا می‌آیند. پنجم: بچه‌های اولاد آن زن هر چه پایین روند، چه از اولاد او به دنیا آمده، یا اولاد او آن بچه‌ها را شیر داده باشند. ششم: خواهر و برادر آن زن اگر چه رضاعی باشند. یعنی به واسطه شیر خوردن، با آن زن خواهر و برادر شده باشند. هفتم: عمو و عمه آن زن اگر چه رضاعی باشند. هشتم: دایی و خاله آن زن اگر چه رضاعی باشند. نهم: اولاد شوهر آن زن که شیر مال آن شوهر است، هر چه پایین روند، اگر چه اولاد رضاعی او باشند. دهم: پدر و مادر شوهر آن زن که شیر مال آن شوهر است، هر چه بالا روند. یازدهم: خواهر و برادر شوهری که شیر مال او است اگر چه خواهر و برادر رضاعی او باشند. دوازدهم: عمو و عمه و دایی و خاله شوهری که شیر مال اوست هر چه بالا روند، اگر چه رضاعی باشند. و نیز عده دیگری هم که در مسایل بعد گفته می‌شود، به واسطه شیر دادن محرم می‌شوند.

۲۴۶۵ اگر زنی بچه‌ای را با شرایطی که در مساله گفته می‌شود شیر دهد پدر آن بچه نمی‌تواند با دخترهایی که از آن زن به دنیا آمده‌اند ازدواج کند و نیز نمی‌تواند دخترهای شوهری را که شیر مال اوست برای خود عقد نماید بلکه احتیاط واجب آن است که دخترهای رضاعی او را هم برای خود عقد ننماید ولی جایز است با دخترهای رضاعی آن زن ازدواج کند اگر چه احتیاط مستحب آن است که با آنان ازدواج نکند و نگاه محرمانه یعنی نگاهی که انسان می‌تواند به محرمهای خود کند به آنان ننماید.

۲۴۶۶ اگر زنی بچه‌ای را با شرایطی که در مساله گفته می‌شود شیر دهد شوهر آن زن که صاحب شیر است به خواهرهای آن بچه محرم نمی‌شود

۲۴۶۷ اگر زنی بچه‌ای را شیر دهد به برادرهای آن بچه محرم نمی‌شود و نیز خویشان آن زن به برادر و خواهر بچه‌ای که شیر خورده محرم نمی‌شوند.

۲۴۶۸ اگر انسان با زنی که دختری را شیر کامل داده ازدواج کند و با آن زن نزدیکی نماید دیگر نمی تواند آن دختر را برای خود عقد کند.

۲۴۶۹ اگر انسان با دختری ازدواج کند دیگر نمی تواند با زنی که آن دختر را شیر کامل داده ازدواج نماید.

۲۴۷۰ انسان نمی تواند با دختری که مادر یا مادر بزرگ انسان او را شیر کامل داده ازدواج کند و نیز اگر زن پدر انسان از شیر پدر او دختری را شیر داده باشد انسان نمی تواند با آن دختر ازدواج نماید و چنانچه دختر شیر خواری را برای خود عقد کند بعد مادر یا مادر بزرگ یا زن پدر او از شیر همان پدر آن دختر را شیر دهد عقد باطل می شود.

۲۴۷۱ با دختری که خواهر یا زن برادر انسان از شیر برادرش او را شیر کامل داده نمی شود ازدواج کرد و همچنین است اگر خواهرزاده یا برادرزاده یا نوه خواهر یا نوه برادر انسان آن دختر را شیر داده باشد.

۲۴۷۲ اگر زنی بچه دختر خود را شیر دهد آن دختر به شوهر خود حرام می شود و همچنین است اگر بچه ای را که شوهر دخترش از زن دیگر دارد شیر دهد ولی اگر بچه پسر خود را شیر دهد زن پسرش که مادر آن طفل شیر خوار است بر شوهر خود حرام نمی شود.

۲۴۷۳ اگر زن پدر دختری، بچه شوهر آن دختر را از شیر آن پدر شیر دهد، آن دختر به شوهر خود حرام می شود چه بچه از همان دختر یا زن دیگر شوهر او باشد.

شرایط شیر دادنی که علت محرم شدن است

۲۴۷۴ شیر دادنی که علت محرم شدن است هشت شرط دارد: اول: بچه شیر زن زنده را بخورد، پس اگر از پستان زنی که مرده است شیر بخورد فایده ندارد. دوم: شیر آن زن از حرام نباشد، پس اگر شیر بچه ای را که از زنا به دنیا آمده به بچه دیگر بدهند، به واسطه آن شیر، بچه به کسی محرم نمی شود. سوم: بچه شیر را از پستان بمکد پس اگر شیر را در گلولی او بریزند نتیجه ندارد. چهارم: شیر خالص و با چیز دیگر مخلوط نباشد. پنجم: شیر از یک شوهر باشد. پس اگر زن شیردهی را طلاق دهند بعد شوهر دیگری کند و از او آبستن شود و تا موقع زاییدن، شیرری که از شوهر اول داشته باقی باشد و مثلاً هشت دفعه پیش از زاییدن از شیر شوهر اول و هفت دفعه بعد از زاییدن از شیر شوهر دوم به بچه ای بدهد، آن بچه به کسی محرم نمی شود. ششم: بچه به واسطه مرض شیر را قی نکند و اگر قی کند بنابر احتیاط واجب کسانی که به واسطه شیر خوردن به آن بچه محرم می شوند باید با او ازدواج نکنند و نگاه محرمانه هم به او نمایند.

هفتم: پانزده مرتبه یا یک شبانه روز به طوری که در مساله بعد گفته می شود شیر سیر بخورد یا مقداری شیر به او بدهند که بگویند از آن شیر استخوانش محکم شده و گوشت در بدنش روییده است، بلکه اگر ده مرتبه هم به او شیر دهند احتیاط مستحب آن است کسانی که به واسطه شیر خوردن او به او محرم می شوند با او ازدواج نکنند و نگاه محرمانه هم به او ننمایند. هشتم: دو سال بچه تمام نشده باشد و اگر بعد از تمام شدن دو سال او را شیر دهند به کسی محرم نمی شود بلکه اگر مثلاً پیش از تمام شدن دو سال چهارده مرتبه و بعد از آن یک مرتبه شیر بخورد به کسی محرم نمی شود، ولی چنانچه از موقع زاییدن زن شیرده بیشتر از دو سال گذشته باشد و شیر او باقی باشد و بچه ای را شیر دهد آن بچه به کسانی که گفته شد محرم می شود.

۲۴۷۵ باید بچه در بین یک شبانه روز غذا یا شیر کس دیگر را نخورد ولی اگر کمی غذا بخورد که نگویند در بین، غذا خورده اشکال ندارد و نیز باید پانزده مرتبه را از شیر یک زن بخورد و در بین پانزده مرتبه شیر کس دیگر را نخورد و در هر دفعه بدون فاصله شیر بخورد ولی اگر در بین شیر خوردن نفس تازه کند یا کمی صبر کند که از اولی که پستان در دهان می گیرد تا وقتی سیر می شود یک دفعه حساب شود اشکال ندارد.

۲۴۷۶ اگر زن از شیر شوهر خود بچه ای را شیر دهد بعد شوهر دیگر کند و از شیر آن شوهر هم بچه دیگر را شیر دهد آن دو بچه به یکدیگر محرم نمی شوند

۲۴۹۳ اگر کسی بخواهد زن برادرش به او محرم شود باید دختر شیرخواری را مثلاً دو روزه برای خود صیغه کند و در آن دو روز با شرایطی که در مساله گفته شد زن برادرش آن دختر را شیر دهد.

۲۴۹۶ شیر دادنی که علت محرم شدن است به دو چیز ثابت می شود: اول: خبر دادن عده ای که انسان از گفته آنان یقین پیدا کند. دوم: شهادت دو مرد عادل یا چهار زن که عادل باشند ولی باید شرایط شیر دادن را هم بگویند مثلاً بگویند ما دیده ایم که فلان بچه بیست و چهار ساعت از پستان فلان زن شیر خورده و چیزی هم در بین نخورده و همچنین سایر شرطها را که در مساله گفته شد شرح دهند ولی اگر معلوم باشد که شرایط را می دانند و در عقیده با هم مخالف نیستند و با مرد و زن هم در عقیده مخالفت ندارند لازم نیست شرایط را شرح دهند.

۲۴۹۷ اگر شک کنند بچه به مقداری که علت محرم شدن است شیر خورده یا نه یا گمان داشته باشند که به آن مقدار شیر خورده، بچه به کسی محرم نمی شود

استقتادات ازدواج و طلاق از آیه الله العظمی مکارم شیرازی

رجوع زوجه در زمان عده طلاق خلع - 1

با سلام در طلاق خلع و در زمان عده در صورتیکه زن به مرد رجوع نموده که این امر قطعی باشد نیازی به بیان شفاهی بذل ما بذل از طرف زن می باشد و یا همان عمل رجوع کافی بوده و فقط شرایط ازدواج (مهریه) به همان شکل سابق خواهد بود؟

زن باید رجوع به بذل کند و تمام آنچه را داده یا لا اقل قسمتی از آنرا باز پس بگیرد تا رجوع شوهر ممکن شود.

اختلاف زن و شوهر در تحقق رجوع - 2

در صورت اختلاف زوجین، در این که رجوع صورت گرفته یا خیر، قول کدام یک مقدم است؟

قول منکر رجوع، مقدم است.

اختلاف زوجین در زمان وقوع رجوع -3

در صورت اختلاف زوجین در این که رجوع در زمان عدّه صورت گرفته یا بعد از آن، قول کدام یک مقدّم است؟
قول زوجه مقدّم است.

مجهول بودن تاریخ طلاق و رجوع -4

زوج و زوجه ای در اصل رجوع و انقضای مدّت عدّه طلاق رجعی اتفاق نظر دارند، ولی در این که کدام زودتر واقع شده، اختلاف دارند. قول کدام یک مقدّم است؟

در صورتی که تاریخ طلاق معلوم باشد، و تاریخ رجوع مجهول؛ رجوع بی اثر خواهد بود. و اگر بالعکس باشد، رجوع مؤثر است. و اگر تاریخ هر دو مجهول باشد، رجوع فایده ای ندارد.

اختلاف زوجین در رجوع -5

مردی زوجه اش را طلاق رجعی داده است. زوج مدّعی رجوع به طلاق، و زوجه منکر آن است. حکم شرعی در دو فرض بالا در اثنای عدّه و پس از آن چیست؟

اگر در اثنای عدّه باشد، این کار خود رجوع محسوب می شود. و اگر بعد از عدّه باشد، بدون دلیل پذیرفته نمی شود.

ازدواج مجدد بعد از رجوع همسر اول -6

زید همسر خود را طلاق رجعی می دهد و از هم جدا می شوند، مرد در یک شهر و زن در شهر دیگر به سر می برد و قبل از انقضای عدّه، مرد رجوع می کند ولی زن مطلع نمی شود و پس از انقضای عدّه، زن ازدواج می کند وظیفه چیست؟ یا مرد رجوع کرده و زن هم تمایل نشان می دهد ولی پدر و برادران زن اجازه نمی دهند برگردد و الآن چند

سالی گذشته و زن ازدواج نکرده آیا زوجیت اوّل برقرار است؟ یا مرد وقتی که دید اصرارش اثر ندارد و اعراض کرد نیاز به طلاق مجدد دارد؟

اگر رجوع مسلم باشد عقد دوّم باطل است و گذشتن زمان طولانی اثری ندارد و نیز عقد زوجیت با اعراض از بین نمی رود و طلاق لازم است تا از یکدیگر جدا شوند.

لزوم طلاق مجدد در صورت پشیمانی از رجوع -7

کسی که در عدّه رجعی به زن رجوع کند و فوراً پشیمان شود و بگوید همان جدایی و طلاق برقرار باشد، آیا صرف پشیمانی از رجوع کافی است و یا این که طلاق مجدد لازم است اگر طلاق لازم است چه زمانی باید انجام گیرد؟ پشیمانی فایده ندارد و با رجوع کردن، آن زن همسر او می باشد و اگر بخواهد جدا شود باید مجدداً طلاق دهد.

پول گرفتن برای رجوع -8

اگر مردی زن خود را طلاق دهد اما ورثه زن به آن مرد بگویند که فلان مقدار پول بگیر و طلاق مده، آیا شوهر می تواند رجوع کند؟

مردی که همسرش را طلاق داده می تواند پولی بگیرد و رجوع کند و اگر غیر طلاق رجعی است احتیاج به عقد مجدد دارد.

لمس و نزدیکی در ایام عدّه طلاق رجعی -9

:احتراماً توضیح بفرمایید

.. آنها با هم محرم اند و می توانند دست بدهند و روبوسی کنند ولی اگر به قصد رجوع باشد طلاقشان باطل می شود 1

.. طلاق گذشته باطل می شود 2

عده و طی به شبهه در ایام عده طلاق - 1

:لطفاً به دو سؤال زیر پیرامون عده پاسخ فرمایید

الف) خانمی در عده طلاق یا وفات بوده، که با او و طی به شبهه می شود. آیا لازم است دو عده نگه دارد، یا تکمیل

همان عده اول کافی است؟ و اگر دو عده لازم باشد، عده دوم (وطی به شبهه) از چه زمانی آغاز می شود؟

ب) در فرض فوق، اگر از زوج اول، یا از واطی به شبهه حامله شود، آیا عده حمل مقدم بر عده دیگری است؟

الف) احتیاط واجب آن است که دو عده نگه دارد. و عده دوم پس از انقضای عده اول شروع می شود

ب) عده حمل مقدم است، و بعد عده دوم را آغاز می کند

اسکان زوج در منزل دیگر در عده طلاق رجعی - 2

هرگاه طبق ادعای زوج، زوجه مرتکب عمل منافی عفت شده، و زوج نسبت به وی ظنین باشد، و نگه داری وی تا پایان عده در منزل مشترک، احتمال تشنج و درگیری ما بین طرفین را به همراه داشته باشد، و زوج برای جلوگیری از این مشکل، متقبل هزینه مسکن جداگانه و اسکان همسرش در آن منزل شود. آیا در صورت صدور حکم طلاق رجعی توسط دادگاه صالحه، و اسکان زوجه در ایام عده در منزل جداگانه به هزینه زوج، اجرای صیغه طلاق و ثبت آن از نظر شرع انور اسلام مانع شرعی دارد؟

در فرض مسأله، چون احتمال خطر، یا ضرر، یا مفسده ای وجود دارد، عمل کردن به ترتیب فوق مانعی ندارد

عده زنی که عادت نمی بیند -3

هرگاه زنی به خاطر شیردادن بچه، عادت ماهانه نبیند، تکلیف او برای طلاق چیست؟

سه ماه بعد از آخرین نزدیکی صبر می کند و بعد اجرای صیغه طلاق می شود، سپس عده سه ماه نگه می دارد.

عده زنی که بعد از یک عادت یائسه شده -4

زن مطلقه ای پس از طلاق، یک یا دو بار عادت ماهانه دیده و سپس یائسه شده است، آیا باقیمانده عده ساقط است؟

اگر یک بار عادت شده است باید دو ماه دیگر عده نگهدارد و اگر دو بار عادت شده است باید یک ماه عده نگهدارد.

احکام عده عقد موقت -1

سوال اول: زمان نگهداشتن عده در ازدواج موقت چقدر است؟

سوال دوم: آیا بدون نزدیکی کردن باز هم باید زن عده نگهدارد؟

سوال سوم: در صورت منفی بودن پاسخ سوال دوم اگر مردی پس از اتمام زمان صیغه

موقت مجدداً با همان زن صیغه بخواند ولی اینبار نزدیکی نکنند آیا زن باید عده نگهدارد؟

عده ازدواج موقت بعد از تمام شدن مدت در صورتی که عادت ماهانه می بیند، به مقدار دو حیض کامل است و -1

اگر عادت نمی بیند چهل و پنج روز تمام است.

در این صورت عده ندارد -2

عده دارد -3

زنا در عده عقد موقت -2

زنا در عده عقد موقت چه حکمی دارد؟ آیا موجب حرمت ابدی می شود؟ فتوای امام (قدس سره) در این مورد چیست؟

زنا در عده متعه مسلماً حرام است، ولی موجب حرمت ابدی آن زن نمی شود بنابراین اجرای صیغه عقد پس از گذشت عده اشکال ندارد و فتوای امام (رحمه الله) در تحریر الوسیله و توضیح المسائل نیز همین است

عده زنی که یقین دارد باردار نیست -3

اگر زنی به عقد موقت مردی در آید و مطمئن باشد که از آمیزش با او حامله نشده است (مثلاً مرد خواهی باشد یا زن رحم خود را خارج کرده باشد) آیا باید پس از پایان مدت عقد موقت، عده نگهدارد؟

اگر دخول حاصل شده است عده لازم است

عده زنی که در ازدواج موقت حامله شده -4

زنی متعه شده، و مدت عقد و عده وی سپری شده است، ولی از همان مرد حامله شده، و فرزندش در شکم دارد. آیا همان شخص تا قبل از وضع حمل، می تواند دوباره او را صیغه نماید؟

شوهر اول می تواند مجدداً او را متعه کند، ولی شخص دیگری حق ندارد با او ازدواج کند تا وضع حمل کند

عده نگهداشتن زنانی که باردار نمی شوند -5

یکی از موانع و مشکلات، و شاید مهمترین آنها در راه ترویج و کاربردی نمودن ازدواج موقت، وجوب عده پس از انقضا یا بذل مدت می باشد. که عملاً استفاده از آن را، در حدی که بتواند پاسخگوی نیازهای موجود باشد، غیر ممکن نموده است. بر علمای دین و زعمای امت اسلامی است که با تحقیق و تدبّر در منابع غنی اسلامی، و به ویژه با تمسّک به فقه پویای تشیع، راهکارهای مناسب و عملی - که کاملاً منطبق بر اراده شارع مقدّس باشد - در این راستا ارائه نمایند، و با ایفای نقش بسیار مهمّ خود از ارتکاب بسیاری از گناهان و مفسد فردی و اجتماعی جلوگیری نمایند. پیشرفتهای علمی، خارج کردن رحم را در برخی بیماریها، یا به دلیل انگیزه های شخصی ممکن ساخته، و شخص می تواند پس از این عمل بدون هیچ گونه مشکلی به زندگی آسوده ادامه دهد. اگر رحم زنی را خارج کرده باشند، وی بی شکّ توان بارداری نداشته، و دچار حالت قاعدگی نخواهد شد. سخن در این است که آیا چنین زنی در صورت طلاق، فسخ نکاح، انقضا، یا بذل مدت در نکاح منقطع، باید عده نگهدارد؟

از مجموع ادله شرعیّه استفاده می شود که نگه داشتن عده تنها به خاطر احتمال بارداری نیست، و این در واقع یکی از علل آن می باشد؛ نه تنها علت. و یکی از علل آن حفظ حریم زوجیت است؛ به همین دلیل اگر شوهر یک سال در مسافرت باشد و زنش را طلاق دهد، همه می گویند باید عده نگه دارد، در حالی که بعد از غیبت یکساله، احتمال انعقاد ولد وجود ندارد. همچنین اگر شوهر در زندان باشد، یا بر اثر بیماری گرفتار عنن گردد، و یقین پیدا کنیم که شوهر برای همیشه عقیم شده، در تمام این فروض، عده بر زن لازم است؛ در حالی که احتمال انعقاد نطفه وجود ندارد.

عده زن مسیحی -6

آیا عده بر زن مسیحی لازم است؟

آنها باید مطابق مذهب خودشان عمل کنند. و اگر آن زن به عقد موقت مسلمانی درآمده باید عده نگه دارد.

چنانچه زنی را در عده وفات عقد نمایند و بعد از حدود پانزده روز که عده تمام شده، عروسی نمایند و زفاف به عمل آید یعنی عقد در عده و دخول در خارج عده بوده و زوجین هم جاهل به مسأله و حرمت ازدواج در عده بوده اند، لطفاً بفرمایید: آیا حرمت ابدی برای آنها ثابت شده یا فقط عقد باطل است؟ و آیا عده وفات را برای همسر اول باید تمام کند یا خیر؟ و به فرض این که عقد باطل شده و بخواهند عقد جدید بخوانند آیا باید برای همسر دوم عده نگه‌دارد؟

عقد ازدواج باطل است ولی حرمت ابدی نمی آورد و عده نسبت به وطی به شبهه در مورد شوهر دوم باید تمام شود و بعد می تواند با شخص دیگری ازدواج کند ولی ازدواج او با همسر دوم نیاز به عده وطی به شبهه ندارد.

اصلاح صورت برای زنی که در ایام عده وفات است -2

با سلام

آیا اصلاح صورت جزء زینتهای ممنوع زن در زمان عده همسر فوت شده اش است؟

احتیاط واجب آن است که از اصلاح صورت پرهیزید

فوت کردن زوج پیش از اتمام عده طلاق -3

مردی زوجه اش را طلاق می دهد، و پیش از تمام شدن مدّت عده فوت می کند. آیا زوجه باید عده وفات نگه دارد، یا همان عده طلاق را تمام کند؟ آیا در این مسأله فرقی میان طلاق رجعی و بائن، یا طلاق حامله و غیر حامله وجود دارد؟

اگر عده رجعی بوده، نگه داشتن عده وفات لازم است. ولی در عده بائن، تکمیل همان عده کافی است.

زمان شروع عده وفات -4

حدود ۱۵ سال پیش از شوهر اوّلم طلاق گرفتم، و پس از حدود یک سال با مرد دیگری مجدداً ازدواج کردم. پنج ماه پس از ازدواج دوّم، شوهر سابقم فوت نمود. اکنون بعد از گذشت حدود ۱۴ سال متوجّه شدم که طلاق اوّلم باطل بوده، و به همین دلیل از شوهر دوّم جدا شدم. آیا بنده، که یائسه نیز می باشم، باید بعد از ۱۴ سال برای شوهر اوّلم عده وفات نگه دارم؟

هرگاه تازه از فوت او آگاه شده باشید باید عده نگه دارید، ولی اگر قبلاً از فوت او با خبر شده اید، و مدّت چهار ماه و ده روز گذشته باشد، عده منقضی شده است.

استفاده از گردنبند در زمان عده وفات -5

اگر خانمی در عده شوهر قرار گیرد و از قبل از مرگ شوهر گردنبندی به طور معمول به گردن داشته باشد آیا بعد از مرگ همسر می بایست که گردنبند رو باز کند یا خیر؟

احتیاط آن است که آن را باز کند.

عهد به عدم ازدواج بعد از فوت همسر -6

زنی که شوهرش مرده و خودش هم جوان است (مثلاً ۳۰ ساله است) به خاطر فوت شوهرش بیشتر از متعارف ترک زینت می کند، حتّی نظافت هم به اندازه عرف نمی کند و ازدواج را نیز ترک کرده است و اگر کسی برای خواستگاری بیاید می گوید: من با شوهرم عهد کرده ام دیگر ازدواج نکنم و بین ما شرط شده که هر کس جلوتر مُرد، دیگری ازدواج نکند، آیا این کار درست است و شرط آنها واجب العمل است؟

حداد به معنای ترک زینت در ایّام عده وفات لازم است، ولی ترک زینت، به معنای ترک نظافت نیست و شرط مزبور اعتباری ندارد و سزاوار است آن زن بعد از گذشتن عده ازدواج کند.

مقدار ترك زينت در عده وفات -7

زنی که شوهرش مرده و خودش هم جوان است (مثلاً ۳۰ ساله است) به خاطر فوت شوهرش بیشتر از متعارف ترك زينت می‌کند، حتی نظافت هم به اندازه عرف نمی‌کند و ازدواج را نیز ترك کرده است و اگر کسی برای خواستگاری بیاید می‌گوید: من با شوهرم عهد کرده‌ام دیگر ازدواج نکنم و بین ما شرط شده که هر کس جلوتر مُرد، دیگری ازدواج نکند، آیا این کار درست است و شرط آنها واجب العمل است؟

حداد به معنای ترك زينت در ایام عده وفات لازم است، ولی ترك زينت، به معنای ترك نظافت نیست و شرط مزبور. اعتباری ندارد و سزاوار است آن زن بعد از گذشتن عده ازدواج کند.

پذیرفتن ادعای شوهر در طلاق -

آیا طلاق به مجرد ادعای شوهر و این که بگوید: من او را مطلقه نموده‌ام ثابت می‌شود؟ به گونه‌ای که زن حق ازدواج داشته باشد و نفقه ساقط شود، یا این که باید با شهادت دو عادل باشد؟

فقها در این مورد اختلاف دارند، مرحوم محقق قمی در جامع الشّتات و محقق یزدی در ملحقات عروه مشروحاً بحث کرده‌اند و از مجموع ادله ظاهر می‌شود که طلاق به مجرد ادعای زوج خالی از اشکال نیست، بلکه باید بینة ای بر آن قائم شود.

معیار عدالت شهود طلاق -2

شخصی می‌خواهد زن خود یا زن دیگری را طلاق دهد، در شهری که ساکن است، عادل به آن معنایی که فقها عظام فرموده‌اند نیست مگر بعضی از اشخاصی که شخص مطلق نه به چشم خود از آنها معصیتی دیده و نه از دیگران شنیده که تا حال معصیتی کرده باشند و در شهرهای مجاور هم اشخاص عادل را نمی‌شناسد و از طرفی هم به ناچار باید این طلاق واقع شود بفرماید آیا نزد همان اشخاص فوق‌الذکر که مورد وثوق و حسن ظن هستند می‌تواند اجرای طلاق کند؟

همین گونه افراد برای شهود طلاق کافی هستند و عادل محسوب می شوند

طلاق قبل از غسل حیض -3

این که طلاق باید در طهر واقع شود، آیا باید زن غسل هم کرده باشد، یا پاک شدن از حیض کافی است؟

غسل لازم نیست

عدم علم شاهد به فسق خودش -4

آیا عدم علم شاهد به فسق خودش در شهادت بر طلاق معتبر می باشد؟

خالی از اشکالی نیست

علم به فسق شهود پس از طلاق -5

آیا عدالت، که در شهود طلاق شرط است، شرط واقعی است یا شرط علمی و ظاهری؟ به تعبیر دیگر، هرگاه پس از

اجرای صیغه طلاق، علم به فسق شاهدین پیدا کنیم، در حالی که به هنگام طلاق آنها را عادل می پنداشتیم، طلاق واقع

شده چه حکمی دارد؟

طلاق مزبور صحیح است

عدالت شهود در نظر زوج -6

آیا در طلاق، عدالت دو شاهد در نظر زوج کافی است؟

بله، عدالت دو شاهد در نظر زوج مادام که یقین برخلاف آن نباشد کافی است

ادعای شوهر به آمیزش قبل از طلاق - 7

طلاق خلعی واقع شده است ولی شوهر مدّعی است که قبل از طلاق با همسر آمیزش کرده ام و دیگر این که شاهدین عدلین حضور نداشته اند بلکه طلاق در حضور عدّه ای از مؤمنین ظاهر الصّلاح واقع شده است، آیا چنین طلاق صحیح است؟

طلاق مزبور در هر حال محکوم به صحّت است زیرا ادّعای شوهر در مورد مواقعه قبل از طلاق در فرض مسأله پذیرفته نیست و به اعتراف خود او ظاهر حال شهود، عدالت بوده و ما مأمور به باطن نیستیم، بنابر این طلاق اشکالی ندارد مگر این که با دلیل شرعی ادّعای خود را ثابت کند.

اعتبار وکالت زن ناشزه در طلاق - 1

اگر زنی شرط کرده باشد که در صورتی که شوهرش همسر دیگری اختیار کند وکالت در طلاق داشته باشد آیا در صورتی که شوهر به خاطر ناسازگاری زن، همسر دوّمی اختیار کند باز هم همسر اوّل وکیل در طلاق است؟

ظاهر این است که این شرط از چنین صورتی منصرف است، زیرا هدف از این شرط، این بوده که به همسر اوّل قناعت کند حال اگر همسر اوّل با پشت پا زدن به زندگی زناشویی مرد را در بلا تکلیفی گذاشته، جایی برای تأمین آن شرط باقی نمی ماند یعنی زن وکالت در طلاق نخواهد داشت.

طلاق زن توسط قاضی - 2

هرگاه مردی زندگی را بر همسرش سخت بگیرد و حاضر به طلاق او هم نباشد قاضی در چه صورتی می تواند این زن را طلاق دهد؟

طلاق در صورتی برای قاضی جایز است که عدم امکان سازش در حدی باشد که منجر به عسر شدید و حرج اکید گردد زوج شخصاً حاضر به طلاق نباشد و طلاق قاضی طلاق رجعی است، ولی اگر رجوع واقع شود و باز موضوع عدم سازش باقی باشد مجدداً طلاق می دهد تا سومین مرتبه که طلاق بائن بشود.

موارد نفوذ حکم حکمین در طلاق -3

در موضوع اختلاف زن و شوهری که حضرت امام رضوان الله تعالی علیه احتیاط داشتند در تعیین حکمین، که نظر مبارک حضرت عالی هم همین است، اگر زن از شوهر خود تقاضای طلاق کند با این که شرعاً و قانوناً اختیار طلاق با مرد است (مگر موارد استثنایی) آیا در چنین موردی نیز احتیاج به تعیین حکمین است؟ چون اگر زوج راضی به طلاق نباشد حکم نمی تواند کاری بکند و نتیجه ندارد و در موارد استثنایی مانند ترک نفقه و عدم امکان اخذ نفقه زوجه از زوج، که دادگاه می تواند اقدام به طلاق کند آیا در چنین موردی تعیین داور لازم است یا خیر؟

حکمیّت طبق ظاهر قرآن مجید مربوط به مواردی است که اختلاف شدید میان زن و مرد پیدا شده و ممکن است منجر به جدایی یا مطالب ناگوار دیگر شود در این جا حاکم شرع دو حکم برای رسیدگی به کار آنها تعیین می کند و حکمین در صورتی می توانند حکم به جدایی دهند که این امر از سوی زوجین به آنها محوّل شده باشد که هر چه را صلاح دیدند عمل کنند حتی طلاق.

طلاق زنی که خود وکالت در طلاق دارد -4

هرگاه زوج ضمن عقد خارج لازم به زوجه وکالت در طلاق بدهد

آیا زوج می تواند زوجه را طلاق دهد؟

آری میتواند

باقی بودن وکالت زن برای طلاق پس از طلاق رجعی -5

هرگاه زوجه با استفاده از وکالت خود را به طلاق رجعی مطلقه کند یا زوج، زوجه را به طلاق رجعی طلاق دهد، آیا در صورت رجوع وکالت طلاق برای زن باقی است؟

آری وکالت باقی است و اگر وکالت مطلقه باشد می تواند خود را به طلاق خلع مطلقه کند که قابل بازگشت نباشد

طلاق زن مشهور به فساد -6

خانم شوهرداری با افرادی حدود دو سال رابطه داشته است و حتّی مدّت ۲۰ روز بدون اجازه شوهرش معلوم نیست که در کجا به سر برده است آیا لازم است این خانم مشهور به فساد را طلاق داد؟

طلاق دادن او واجب نیست ولی لازم است او را از کار خلاف بازدارد.

وظیفه همسران مفقودالأثران جنگی -7

همسران مفقودالأثرهای جنگ تحمیلی که چندین سال از شوهرانشان خبری ندارند در چه صورتی می توانند ازدواج کنند؟

در صورتی که یقین به فوت همسرشان پیدا کنند، ازدواج جایز است و در غیر این صورت اگر ماندن در آن حال، مایه عسر و حرج شود، حاکم شرع می تواند آنها را طلاق دهد و در غیر این صورت باید طبق دستور حاکم شرع چهار سال درباره آنها تحقیق شود اگر اثری پیدا نشد حاکم شرع آنها را طلاق می دهد.

اختلاف زوجین در وقوع طلاق -8

در صورت اختلاف بین زن و مرد در وقوع و عدم وقوع طلاق، قول کدام یک مقدّم است؟

در صورتی که بینه شرعیّه بر طلاق نباشد، قول منکر طلاق مقدّم است

9- هادم بودن نکاح محلّل نسبت به طلاق های قبلی

آیا نکاح محلّل، هادم یک طلاق و دو طلاق نیز می باشد؟ یعنی پس از ازدواج محلّل، زوج اوّل می تواند سه طلاق دیگر بدهد؟

آری هادم می شود

10- ارتداد محلّل قبل یا بعد از وطی

در صورتی که محلّل بعد از وطی مرتد شود، آیا تحلیل حاصل می شود؟ ارتداد پیش از وطی چگونه؟ حکم مسأله در صورت ارتداد و اسلام مجددّ زوجه، پیش از وطی و پس از آن چه می باشد؟

ارتداد بعد از وطی اثری ندارد، ولی قبل از وطی زوجیت را باطل می کند؛ بنابراین دخول اثری ندارد

11- وطی محلّل در ایام حیض یا احرام

آیا در وطی معتبر در ازدواج محلّل، وطی و دخول حلال شرط است، یا اگر دخول حرام واقع شده باشد (مانند وطی در ایام حیض، یا وطی در حال احرام) آن هم در تحقّق حلّیت کافی است؟

کفایت می کند

12- عدم نیاز به فحوص مجدد در شوهر مفقودالاثر

مردی، که دارای دو عیال است، مفقود می گردد. یکی از همسرانش به دادگاه مراجعه و تقاضای طلاق می کند. دادگاه مدّت چهار سال، از تاریخ رفع مراجعه به حاکم، صبر می کند، و چون اثری از شوهر زن پیدا نمی شود، حکم بر طلاق، با ننگه داشتن عدّه وفات می دهد. دو سال بعد، زن دیگر آن مرد به دادگاه مراجعه و تقاضای طلاق می دهد. آیا این زن هم، از تاریخ رفع مراجعه به حاکم باید چهار سال دیگر صبر کند، یا چون زن اوّل اقدام کرده، و مفقود الاثر بودن شوهر بر حاکم محرز شده، نیاز به این کار نیست؟

.تحقیق و تفحص اوّل برای هر دو زوجه کافی است؛ مگر این که در این اثنا، آثاری بر وجود او آشکار شده باشد

و کیلی که یقین به بطلان یکی از طلاق هایی که خوانده دارد -13

فردی که از جانب چند نفر وکیل در خواندن صیغه طلاق بوده، پس از اجرای صیغه های طلاق، (که برخی از آن ها رجعی، و برخی بائن بوده)، یقین حاصل می کند که یکی از طلاق ها باطل بوده است. اگر نام آن زن و شوهرها را نداند، و آن ها را نشناسد، چه وظیفه ای دارد؟

باید احتیاط کند، و دوباره آنها را طلاق دهد. و اگر اسم آنها را نمی داند با اشاره آنها را مشخص کند. مثلاً بگوید: «اولین نفری را که قبلاً طلاق داده ام، الان به عنوان احتیاط طلاق می دهم؛ او از زوجیت خود یله و رهاست، فهی طالق» و اگر در نوع رجعی و خلعی شک دارد، برای هر کدام احتیاطاً دو طلاق، یکی رجعی و یکی خلعی بخواند

طلاق دادن زوج شیعه بر طبق مذهب شافعی -14

زوج شیعه جعفری، و زوجه سنی شافعی است. زوج مدّعی است که مطابق مذهب شافعی زوجه را سه طلاقه کرده، ولی زوجه منکر آن است. لطفاً بفرمایید

- در فرض اثبات، آیا طلاق مورد ادّعا صحیح است؟ به عبارت دیگر، آیا زوج شیعه مذهب می تواند زوجه خود را 1 بر طبق مذهب شافعی سه طلاقه کند، یا رعایت شرایط طلاق از نظر فقه شیعه برای زوج شیعه مذهب در هر حال الزامی است؟

- آیا آثار طلاق یاد شده را می توان بر اساس قاعده الزام نسبت به زوجه مترتب ساخت؟ 2

- آیا مجرای قاعده الزام تنها در فرضی است که زوج سنی مذهب باشد، یا در فرض شیعه بودن زوج و سنی بودن 3 زوجه نیز قاعده الزام جاری می شود؟

- به طور کلی در موارد ادّعی وقوع طلاق، قول زوج مقدّم است، یا زوجه؟ اثبات آن بر عهده کیست؟ 4

زوج شیعه موظف است طبق مذهب خود همسرش را طلاق دهد -1

آری زوجه می تواند آثار طلاق مزبور را نسبت به خودش جاری سازد -2

قاعده الزام در هر دو صورت جاری می شود؛ هر چند رعایت احتیاط خوب است -3

هر کدام ادّعی طلاق کنند، باید طبق موازین شرع ثابت نمایند -4

عدم حضور زوج در دفترخانه بعد از صدور حکم طلاق -15

دادگاه در رای صادره؛ با توجه به توافق زوجین رای به طلاق توافقی صادر نموده است که با بذل کامل مهر از ناحیه زوجه نوع ان خلع تعیین گردیده است حال زوج با وجود پذیرش و موافقت اولیه با طلاق در دادگاه حاضر به حضور در دفترخانه نمی باشد خواهشمند است اعلام نمائید آیا اگر دادگاه در راستای اعمال بند (ب) از ماده واحده قانون تعیین مهلت گواهی عدم امکان سازش طلاق دهد آیا از منظر دیدگاه فقهی حضرتعالی ایرادی وارد است یا الحاکم ولی الممتنع در خصوص طلاق توافقی نیز حاکم است ؟

اگر طرفین یا یکی از دو طرف قبل از اجرای صیغه از طلاق توافقی برگردد آن طلاق متوقف خواهد شد ولی اگر دادگاه بعد از آن عدم امکان سازش را احراز کند یا زوجه در عسر و حرج شدید باشد می تواند بر این اساس حکم طلاق را صادر کند.

طلاق زنی که تمکین نمی کند -16

همسر این جانب نسبت به احکام اسلامی بی اعتناست و تمکین نمی کند و هنوز غیر مدخوله است، آیا می توانم او را طلاق دهم؟ طلاق او از چه نوعی است و حکم مهریه او چیست؟

سزاوار است مدتی با او مدارا کنید و او را نصیحت کرده و به او محبت نمایید شاید تدریجاً عوض شود و کار به طلاق نکشد و در غیر واجبات و محرّمات زیاد سختگیری ننمایید، اگر نتیجه نگرفتید می توانید از او جدا شوید، ولی چون مطابق آنچه نوشته اید این زن ناشزه و غیر مدخوله است حق نفقه ندارد و اگر او بخواهد طلاق بگیرد، طلاق او طلاق خلع است و جز از طریق بذل مهریه یا مانند آن و رضایت زوج امکان پذیر نیست.

نحوه جدایی در عقد موقت ۹۹ ساله -17

با زنی صیغه

صیغه ۹۹ ساله در حکم عقد دائم است و تا مراسم طلاق انجام نشود همچنان زن و شوهر هستید.

خواندن صیغه طلاق رجعی به جای طلاق خلع -1

اگر در طلاق خلع که زن مهرش را می بخشد و تقاضای طلاق می کند اشتباها به جای صیغه طلاق خلع صیغه طلاق رجعی جاری شده باشد آیا باید دوباره طیغه طلاق خلع جاری شود؟ در این صورت از چه زمانی زن باید عده نگاه دارد؟ زمان اجرای طلاق خلع یا از زمانی که اشتباها صیغه طلاق رجعی جاری شده است؟

صیغه اشتباهی اعتباری ندارد و باید صیغه خلع اجرا شود و بعد از آن عده شروع می شود.

راه ادامه زندگی در طلاق خلع -2

اگر در طلاق خلع زن در ایام عادت بدون آن که دوباره مهرش را مطالبه کند ولی پشیمان شود و بخواهد برگردد آیا می تواند بدون عقد به زندگی ادامه بدهند یا باید صبر کنند تا عده تمام شود آنگاه مجددا صیغه نکاح خوانده شود؟ آیا در طلاق خلع قبل از اتمام عده هم امکان دارد که از نو عقد دایم بخوانند و به زندگی ادامه دهند؟

در طلاق خلع یا باید زن به مهرش برگردد سپس مرد رجوع کند و یا عقد مجددی بخوانند هر چند در عده باشد.

عقد یا ایقاع بودن طلاق خلع -3

آیا طلاق خلع (با توجه به بذل مال) عقد است، یا ایقاع؟ اگر عقد است، الفاظ ایجاب و قبول آن چیست؟

نوعی عقد است، که الفاظ آن را در توضیح المسائل در بحث خود نوشته ایم.

نوع کراهت و نفرت در جواز طلاق خلع -4

آیا در تقاضای طلاق خلع، که از ناحیه زوجه مطرح می شود، کراهت و نفرت، باید کراهت ذاتی باشد، یا کراهت عرضی نیز موجب جواز طلاق خلع است؟

هر گونه کراهتی سبب طلاق خلع می شود.

بذل نفقه از سوی زوج در ایام عده طلاق خلع -5

با عنایت به این که زن در عده طلاق خلع نفقه ندارد، آیا بذل نفقه ایام عده از سوی زوج به عنوان قسمتی از بذل، وجاهت شرعی دارد؟ و آیا اساساً چیزی که هنوز واجب نشده، می تواند مورد بذل واقع شود؟

با توجه به این که در ایام عده در طلاق خلع نفقه وجود ندارد، چیزی برای بخشیدن محسوب نمی شود.

قبول ما بذل از ناحیه زوج در طلاق خلع -6

آیا اعلام قبول ما بذل از ناحیه زوج، شرط صحّت طلاق خلع است؟ به عبارت دیگر، آیا اعلام قبول ما بذل از ناحیه زوج شرعاً ضرورت دارد؟ چنانچه زوج قبول ما بذل را اعلام ننماید، آیا می توان طلاق خلع را به صرف بذل از ناحیه زوج انجام داد؟

در طلاق خلع شرط است که زوج ما بذل را در برابر اجرای طلاق بپذیرد.

شرط رجوع به بذل یا شرط رجوع به نکاح -7

آیا شرط حق رجوع به بذل در عده، یا شرط رجوع به نکاح در عده، بر فرض رجوع زن به بذل در زمان عده، مبطل خلع است؟

این دو موضوع احتیاج به شرط ندارد. و اگر هم شرط شود، تولید اشکال نمی کند.

تعلیق بر امر محتمل در خلع -8

درباره تعلیق در خلع، آیا تعلیق بر امر محتمل، یا امر مقارن محقق معلوم، ضرر دارد؟

علیق در انشاء، در هر صورت خالی از اشکال نیست

رجوع به بذل در طلاق خلع -9

آیا در خلع، رجوع به بذل صحیح و نافذ است؟ در هر حال، اگر رجوع به بذل حاصل شود، آیا احکام مطلقه رجعیّه جاری می شود، یا احکام دیگری دارد؟

پاسخ این سؤال روشن است؛ رجوع به بذل جایز است. و بعد از رجوع به بذل، احکام مطلقه رجعیّه جاری می شود

بذل مال توسط اجنبی بدون اطلاع زوجه -10

اگر در طلاق خلع، شخصی اجنبی به ادّعای وکالت از زوجه چیزی بذل نماید، سپس روشن شود که دروغ گفته، آیا طلاق خلع صحیح است؟ در صورت عدم صحّت، آیا طلاق رجعی می شود؟ اگر زن بعداً راضی به آن بذل شود، و آن را اجازه نماید، آیا خلع محقّق می شود؟

چنین طلاق اشکال دارد؛ و باید از نو خوانده شود

بذل مال توسط زوجه در مرض موت -11

اگر زوجه در مرض موت، در حالی که شعور کافی دارد برای طلاق خلع چیزی بذل نماید، آیا خلع صحیح است؟ در صورتی که بذل زاید بر ثلث مال او باشد، چه حکمی دارد؟

در هر حال اشکال ندارد

صیغه طلاق که توسط قاضی جاری شود -12

در مورد در خواست طلاق از سوی زوجه به خاطر عدم تأدیه نفقه از سوی زوج به مدت شش ماه، و عدم امکان الزام او به دادن نفقه، یا مواردی که دوام زوجیت به تشخیص دادگاه موجب عسر و حرج باشد، و زوج نیز با طلاق موافق نباشد، لطفاً بفرمایید: در صورتی که قاضی بخواهد صیغه طلاق را اجرا نماید، مستدعی است نحوه اجرای آن را به عبارت صحیح بیان فرمایید؛ زیرا قضات غیر روحانی در اجرا مشکل دارند.

بذلت عن قبل موکلتی کذا لزوجتها لیخلعها علیه ویطلقها به (به جای کذا ذکر بذل شود) سپس بگوید: «بذلت عن قبل». «زوجه‌ها فلان، فهی علی ما بذلت طالق».

رجوع زوجه به بذل - 13

زوجه در طلاق خلعی، مهریه خویش را به زوج می‌بخشد و پس از طلاق در ایام عدّه به بذل خود رجوع می‌کند در این صورت زوج حق رجوع به زوجیت دارد اما اگر زوج به زوجه رجوع نکرد آیا مهریه متعلق به زوجه است؟ حکم سایر احکام طلاق رجعی از قبیل نفقه زوجه و توارث و غیره چیست؟

با رجوع زوجه به بذل در ایام عدّه، طلاق رجعی می‌شود و احکام آن را دارد و مهر را باید به او بدهد.

پرداخت اقساطی حق بذل - 14

این جانب با شوهرم توافق کردیم که مبلغی را به صورت اقساط بپردازم تا مرا طلاق خلعی بدهد، وقتی طلاق مذکور انجام شد، از طریق دادگاه اقدام به گرفتن دختر دو ساله ام کردم درحالی که اقساط مذکور را می‌پردازم، ولی چون شوهرم از گرفتن دخترم ناراحت شده است می‌گوید: چون تمام مبلغ را تا کنون نداده ای مطلقه نیستی و طلاق بهم خورده است، آیا این حرف صحیح است؟

طلاق خلعی واقع شده و مرد نمی‌تواند برگردد مگر این که زن برگردد.

عدم اطلاع شوهر از رجوع زن به بذل -15

این جانب با بذل یکصد عدد سکه بهار آزادی از همسر مطلقه خلعی شده ام، در زمان عدّه طیّ نامه کتبی به دفتردار محضر، مراتب رجوع به بذل را اعلام کردم، اکنون متوجّه شده ام که دفتردار رجوع قانونی را به علّت فراموشی در دفتر ثبت ننموده است، حکم رجوع چیست؟ آیا مستحقّ دریافت مهریه هستم؟

چنانچه در عدّه، رجوع به بذل خود کرده اید و به شوهر اطلاع داده اید، حق دارید بذل خود را بازپس گیرید و اگر خبر نداده اید عدّه گذشته است کافی نیست و هر گاه دفتردار متکفّل این کار شده و کوتاهی کرده است ضامن می باشد.

طلاق زنی که تمکین نمی کند -16

همسر این جانب نسبت به احکام اسلامی بی اعتناست و تمکین نمی کند و هنوز غیر مدخوله است، آیا می توانم او را طلاق دهم؟ طلاق او از چه نوعی است و حکم مهریه او چیست؟

سزاوار است مدّتی با او مدارا کنید و او را نصیحت کرده و به او محبّت نمایید شاید تدریجاً عوض شود و کار به طلاق نکشد و در غیر واجبات و محرّمات زیاد سختگیری ننمایید، اگر نتیجه نگرفتید می توانید از او جدا شوید، ولی چون مطابق آنچه نوشته اید این زن ناشزه و غیر مدخوله است حقّ نفقه ندارد و اگر او بخواهد طلاق بگیرد، طلاق او طلاق خلع است و جز از طریق بذل مهریه یا مانند آن و رضایت زوج امکان پذیر نیست.

طلاق خلع بدون بذل مال -17

آیا طلاق خلع بدون گرفتن مال از زن صحیح است؟

صحیح نیست.

مسافرت زن در ایام عدّه طلاق خلع -18

چنانچه خانمی در ایام عده طلاق خلع مجبور به حج عمره بدلیل نوبت خود باشد چه حکمی دارد؟ دقیقاً بفرمائید آیا بعد از دیدن دومین عادت ماهانه عده طلاق خلع تمام میشود یا نه؟

در عده طلاق خلع، زن آزاد است که مسافرت کند ولی با دیدن دو عادت عده تمام نمی شود.

کفایت دخول در محلل - 1

در بحث محلل، صرف دخول کفایت می کند یا هر دو باید ارضا شوند؟

دخول کافی است.

معلقه گذاشتن زوجه و امتناع از طلاق - 2

حکم مردی که به تعهدات خویش در رابطه با همسرش عمل نمی کند و حاضر به طلاق اونیز نمی باشد چیست؟

آن مرد باید به تعهدات خود عمل کند و اگر زوجه را معلقه گذارده و حاضر نیست به وظایف شرعی خود درباره آن زن عمل کند، حاکم شرع او را ملزم به طلاق و در صورتی که طلاق ندهد حاکم شرع می تواند به درخواست زن او را مطلقه سازد.

اجرای طلاق توسط ولی صغیر - 3

پدری دختر نابالغش را به عقد نکاح یک پسر بچه در آورده است، الآن دختر ۱۷ ساله است در حالی که پسر ۱۳ ساله است و از نظر جسمانی خیلی کوچک به نظر می رسد، دختر پدر را از دست داده و یتیم شده و حاضر نیست با آن بچه ازدواج کند، زیرا نمی تواند منتظر بزرگ شدن او باشد. با توجه به مطالب فوق از حضرت عالی تقاضا داریم اگر شرع

مقدس اسلام اجازه دهد حکم فرماید دختر مذکور با برادر بزرگ آن پسر بچه ازدواج کند که خود دختر هم راضی است.

هرگاه اجرای عقد مذکور از اوّل به مصلحت دختر صغیر نبوده، اصل عقد باطل است و اگر فرضاً مصلحت بوده ولی الآن در انتظار ماندن آن دختر بیش از این موجب عسر و حرج شدید است ولیّ پسر می تواند صیغه طلاق آن دختر را اجرا کند و بعد با هر کس خواست ازدواج کند.

طلاق گرفتن از شخص محکوم به اعدام -4

طلاق زنی که همسرش تریاکی است و مدّتی است که مفقودالاثّر شده و محکوم به اعدام است، چگونه است؟ چنانچه فرار کرده و امید به بازگشت او نیست و زن در عسر و حرج شدید می باشد و زندگی کردن با چنین مردی برای او مقدور نیست حاکم شرع می تواند او را طلاق دهد، ولی اگر می تواند صبر کند و احتمال بازگشت و امکان زندگی با او وجود دارد، حکم او عدم طلاق است.

کفاره ظاهر -5

این جانب مدّت ۲۴ سال است که با خانمم زندگی می کنم و دارای شش فرزند می باشیم، در این مدّت با دخالت مستقیم پدر و مادر و برادر خانمم رو به رو بوده ام و زندگی تلخی را گذرانده ام تا این که مدّتی قبل دیگر کارد به استخوانم رسید و تصمیم به جدایی از همسر گرفتم و چون در تصمیم خود جدّی بودم در چند جلسه (البته به فارسی) گفتم: همسرمانند خواهر و مادرم برای من می باشد، حال همسرمان از گذشته خود پشیمان شده و تعهد داده که دیگر مثل گذشته به تحریکات بستگان خود گوش نکند و من هم می خواهم مدّتی دیگر به ایشان فرصت بدهم و با ایشان زندگی کنم با توجّه به گفته بالا آیا می توانم با ایشان به عنوان زن و شوهر زندگی کنم؟

چنانچه این سخن را در حالی گفته اید که دو شاهد عادل حضور داشته اند و آن زن هم در حال عادت نبوده بعد از پاک شدن با او نزدیکی نکرده باشید باید کفّاره بدهید و کفّاره آن دوماه روزه است که باید سی و یک روز آن پشت سر هم باشد و اگر توانایی به روزه نداشته باشید ۶۰ مسکین را طعام دهید اما اگر دو شاهد عادل حضور نداشته، کفّاره ای هم ندارد و این سخن بی اثر است، در ضمن توجّه داشته باشید در آن جا که کفّاره لازم باشد تا کفّاره ندهید حلال نمی شود.

مردی که به علت زود انزالی امکان مجامعت ندارد -6

مردی مبتلا به زود انزالی است و عملاً امکان مجامعت ندارد، در حالی که منی از وی خارج می شود اما نمی تواند مقاربت نماید. آیا اگر پس از عقد شرعی حتی یکبار مقاربت نکرده باشد این امر عنن تلقی می شود و یا سبب فسخ نکاح می باشد؟

این امر عنن محسوب نمی شود ولی اگر منجر به عسر و حرج شدید زوجه شود حاکم شرع می تواند او را طلاق دهد (این گونه بیماری ها معمولاً درمان دارد)

حکم کادوهایی که قبل از طلاق بین زن و شوهر رد و بدل شده -7

مرد و زنی در اثر اختلاف، کارشان به طلاق منتهی شده است. زن در ازای طلاق، مهریه اش را بخشیده، و جهیزیه خود را برده، و صیغه شرعی طلاق جاری شده است. حال دو سؤال پیش آمده، مستدعی است پاسخ فرمایید

- در طول مدّت ۹ سال زندگی مشترک، کادوهایی از خانواده های طرفین به این زن و شوهر داده شده است. حال که 1 این دو نفر از هم جدا شده اند، این کادوها، که بعضی توسط بستگان مرد، و بعضی توسط اقوام زن داده شده، شرعاً به کدام یک تعلّق دارد؟

- در طول این مدت این زن و شوهر نیز کادوهایی به اقوام همدیگر داده اند (البته پول این کادوها را مرد پرداخت نموده است). تکلیف این کادوها چیست؟ آیا زن باید این کادوها را از فامیل خود گرفته، و تحویل مرد دهد؟ یا چون این کادوها در آن زمان داده شده، متعلق به گیرنده آن می باشد؟

کادوهایی که زنانه است به زن تعلق دارد، و آنها که مردانه است به مرد. و اگر به درد هر دو می خورد چنانچه از 1- خانواده و یاران مرد آورده اند به مرد تعلق دارد، و اگر از خانواده و یاران زن آورده اند به زن تعلق دارد.

در صورتی که کادوها موجود باشد مرد می تواند باز پس بگیرد، (به شرط این که با مرد خویشاوند نباشد)؛ ولی 2- این کار مکروه و ناپسند است.

استفاده از حق طلاق برای تهدید زن -8

اگر زوج، زوجه را تهدید به استفاده از حق طلاق کند، مثلاً به زوجه اش بگوید: «یا منزل شخصی ات را ملک من کن، یا تو را طلاق می دهم.» و زن برای جلوگیری از طلاق ملک را به نام شوهر بزند، آیا اکراه صدق می کند؟ حکم این انتقال چیست؟

.آری عرفاً مصداق اکراه است.

رد درخواست طلاق بی دلیل زوج توسط محاکم -9

با توجه به اطلاق ماده ۱۱۳۳ قانون مدنی که می گوید: «مرد هر وقت بخواهد، می تواند همسر خود را طلاق دهد.» بعضی از محاکم همان طور که طلاق بی دلیل زوجه را رد می کنند، در مورد درخواست زوج نیز همین حکم را صادر می نمایند. آیا این مطلب با اختیارات مطلق زوج طبق روایت مشهور نبوی «الطَّلَاقُ بِيَدٍ مَنْ أَخَذَ بِالسَّاقِ» منافات ندارد؟

مطابق عنوان اولی اختیار طلاق به دست زوج است؛ هر زمان که

بخواهد. ولی با توجه به عناوین ثانویه، که برگرفته از شرایط خاص اجتماعی امروز است، حاکم شرع می تواند اجازه طلاق مرد را به مواردی موقوف کند که عذر موجهی داشته باشد.

کفایت دخول در محلل -10

در بحث محلل، صرف دخول کفایت می کند یا هر دو باید ارضا شوند؟

دخول کافی است.

طلاق از شوهر مفقود شده -11

زنی که معلوم نیست همسرش در فلان حادثه کشته یا مفقود شده است و مدت چهار سال است که خبری از او نیست، آیا می تواند با شخص دیگری ازدواج کند؟

نمی تواند با مرد دیگری ازدواج کند، مگر این که یقین به فوت او پیدا کند یا مراجعه به حاکم شرع کرده تا او دستور تحقیق درباره شخص مورد نظر را صادر نماید و پس از طی مراحل شرعی او را طلاق دهد.

حکم زنی که شوهرش مفقود شده است -12

وظیفه زنی که شوهرش مفقود شده چیست و در این مدت نفقه او از کجا تأمین می شود؟

زنی که شوهرش مفقود شده است چند حالت دارد

الف) اگر صبر کند تا خبری آید مانعی ندارد و باید نفقه او را از مال شوهرش داد

ب) اگر اتفاق کننده ای از ولی یا غیر او باشد باید صبر کند، مگر این که عسر و حرج شدید و ضرر مهمی حاصل شود که حاکم شرع می تواند او را طلاق دهد.

ج) در غیر این دو صورت، رفع امر به حاکم شرع می کند و او به مدت ۴ سال از اطراف محل فقدان وی تحقیق می کند، اگر خبری نشد نخست به ولی او پیشنهاد طلاق می کند و اگر او طلاق نداد خودش طلاق می دهد سپس عده وفات نگه می دارد (هر چند کفایت عده طلاق رجعی نیز قوی است اما احتیاط مهم‌الامکن ترک نشود) و بعد شوهر می کند. اگر شوهر اول مادام که در عده است مراجعه کرد اولی است و اگر بعد از عده - حتی قبل از ازدواج مجدد - شوهر اول بیاید طلاق نافذ است و تنها با رضایت طرفین و عقد جدید امکان بازگشت است.

اقامت زن در خانه شوهر در طلاق رجعی - 1

در طلاق رجعی که نباید زوجه مطلقه از منزلی که با همسر خود در آن زندگی می کرده خارج شود و زوج حق ندارد تا زمانی که عده باقی است او را از منزل بیرون کند، آیا این نهی، وظیفه کیست؟

زوجین یا محضر که صرفاً طلاق را ثبت می کند یا مجری صیغه طلاق یا دادگاه که اجازه طلاق را صادر می کند. و اگر در موقع اجرای صیغه طلاق زوجین جدا از هم زندگی کنند، یا طلاق در شهر غربت واقع شود و زوجین اهل یک محل نباشند، تکلیف چیست؟

جواب: به مقتضای آیه شریفه قرآن و سایر ادله، این نهی وظیفه زوجین است ولی دادگاه یا محضر به مقتضای مسأله ارشاد جاهل و امر به معروف، آنها را واقف بر این حکم می کنند و در صورت جدا بودن مسکن آن دو چنانچه مطابق رضایت طرفین انجام شده باشد و جدایی آنها به معنای قهر کردن از یکدیگر نباشد، اشکالی ندارد.

مجهول بودن تاریخ طلاق و رجوع - 2

زوج و زوجه ای در اصل رجوع و انقضای مدت عده طلاق رجعی اتفاق نظر دارند، ولی در این که کدام زودتر واقع شده، اختلاف دارند. قول کدام یک مقدم است؟

در صورتی که تاریخ طلاق معلوم باشد، و تاریخ رجوع مجهول؛ رجوع بی اثر خواهد بود. و اگر بالعکس بوده باشد، رجوع مؤثر است. و اگر تاریخ هر دو مجهول باشد، رجوع فایده ای ندارد.

شرایط عجیب یک خانم برای ازدواج

یکی از تازه ترین استفتائات از آیت الله مکارم شیرازی سوال خانمی است که نظر آیت الله مکارم شیرازی را نسبت به شروط مورد علاقه او برای عقد ازدواج جویا شده است.

به گزارش قانون این خانم، شروط را در اینترنت دیده است و پس از مشورت با دوستان خود، آن را با خواستگار خود هم مطرح نموده است اما پس از موافقت خواستگار با این شروط، محضردار از تایید این شروط و ثبت عقد ازدواج خودداری کرده است. متن سوال این خانم و پاسخ آیت الله مکارم شیرازی چنین است:

بنده از اینترنت شرایطی را در مورد ازدواج دیدم که خیلی خوب و عادلانه هم بود و من از آنها پرینت گرفتم و به دوستانم هم نشان دادم و آنها هم تایید کردند که شرایط بسیار خوبی است و می‌تواند برای دختری که قصد ازدواج دارد بسیار مفید باشد برای همین با خواستگارم مطرح کردم و او هم پذیرفت ولی وقتی رفتیم محضر، محضر دار که یک روحانی هم بود گفت اکثر این‌ها شرایط خلاف شرع هستند و به درد نمی‌خورند و حتی به تمسخر گفتند که شاید هر کس این‌ها را نوشته قصد دست انداختن خانم‌ها را داشته است، من خیلی ناراحت شدم.

واقعاً همین مسایل است که باعث می‌شود ما جوان‌ها دین‌گریز شویم. چرا نباید به شرایط مورد توافق طرفین احترام قایل شد؟

من شرایط را هم برایتان ارسال می‌کنم و از شما خواهش دارم که مرا راهنمایی فرمایید.

از لطف شما هم ممنونم

۱- زوج به زوجه وکالت بلاعزل با حق توکیل به غیر داد تا زوجه در هر زمانی که بخواهد از جانب زوج اقدام به متارکه کرده و خود را از علقه زوجیت رها سازد به هر طریق اعم از بذل یا اخذ مهریه.

۲- زوج به زوجه وکالت بلاعزل داد تا هر زمان خواست مهریه را به هر میزان که خواست افزایش دهد.

۳- زوج اجازه دارد هر زمان اراده نمود به خارج از کشور مسافرت نموده و نیازی به اجازه مجدد زوج نباشد چه برای اخذ یا تمدید یا تجدید گذرنامه و این اجازه دائمی است.

۴- زوج حق ادامه تحصیل را تا هر مرحله‌ای که لازم بداند خواهد داشت در هر مکان و محلی که ایجاب کند.

۵- زوج، زوجه را در انتخاب هر شغلی که مایل باشد و در هر محلی که صلاح بداند مخیر می‌نماید.

۶- زوج مکلف است هنگام جدایی اعم از اینکه متارکه به درخواست زوج باشد یا به درخواست زوجه، کلیه دارایی خود را اعم از منقول و غیر منقول و وجوه نقدی بلاعوض به زوجه منتقل نماید.

۷- حق انتخاب مسکن و تعیین کشور و شهر یا محل آن با زوجه خواهد بود.

۸- حضانت فرزندان بعد از طلاق مطلقاً با زوجه خواهد بود و در صورت خروج از کشور نیز نیازی به اذن پدر نخواهد بود.

۹- اختیار زمان بچه‌دار شدن مطلقاً در اختیار زوجه خواهد بود.

۱۰- نزدیکی و تمکین در اختیار زوجه بوده و هر زمان که اراده نمود زوج مکلف به همبستری با زوجه خواهد بود.

۱۱- اگر احياناً تقاضای همبستری از سوی زوج باشد زوج باید قبلاً مبلغی (که از سوی زوجه تعیین می شود) به شماره حساب زوجه واریز نماید با این حال زوجه در نزدیکی مخیر بوده و این امر موجب هیچ حقی هم برای زوج نخواهد بود.

۱۲- زوج به هیچ عنوان حق طلاق زوجه را نخواهد داشت.

۱۳- زوج پس از متارکه به هیچ عنوان حق ازدواج را نخواهد داشت اعم از نکاح دائم یا نکاح منقطع.

۱۴- زوجه هر وقت مصلحت بداند می تواند زوج را تنبیه بدنی نماید و زوج حق هر گونه اعتراض بعدی را در این خصوص از خود سلب و ساقط می نماید.

۱۵- زوج مکلف به انجام کلیه کارهای منزل بوده و در موقع جدایی نیز حق درخواست اجرت المثل را از این حیث نخواهد داشت.

۱۶- زوجه هر گونه که مقتضی و صلاح بداند در برقراری ارتباط با دیگران مخیر بوده و زوج حق هر گونه اعتراض بعدی را از خود سلب و ساقط می نماید.

۱۷- درخصوص تربیت اولاد زوجه هر گونه صلاح بداند اقدام خواهد نمود و زوج حق دخالت در این خصوص را نخواهد داشت.

۱۸- ریاست خانواده با زوجه خواهد بود. ۱۹- زوجه شرط نمود که زوج ضمن اطاعت کامل از زوجه از والدین ایشان نیز تبعیت کامل داشته باشد. ۲۰- زوجه شرط نمود عند اللزوم نفقه والدین ایشان نیز با زوج باشد. ۲۱- حق رجوع بعد از طلاق با زوجه خواهد بود.

۲۲- نفقه زوجه علاوه بر مصادیق قانونی که عبارت از تهیه مسکن و البسه و خوراک و هزینه های بهداشتی و دارویی می باشد شامل کلیه تفریحات زوجه نیز از قبیل مسافرت خارج از کشور و غیره خواهد بود و میزان نفقه نیز توسط زوجه بدون لحاظ کردن وضعیت مالی زوج تعیین خواهد شد.

پاسخ آیت الله مکارم شیرازی:

فکر می کنیم آنچه نوشته اید، منظورتان مزاح و شوخی بوده. هیچ برده ای هم در دوران بردگی دارای چنین محدودیتی نبوده و اگر زوجی را پیدا کنید که زیر بار این شرایط برود حتما باید او را به طبیب روانی معرفی کنید.

آثار زیانبار روابط نامشروع و محرمات جنسی در دنیا و آخرت

«امام صادق (ع): خدا به حضرت موسی (ع) وحی کرد: زنان کنید تا زنان شما هم زنا نکنند و کسیکه با زنی زنا کند، بازنش زنا کنند پس همانطور که داده اید پس می گیرید!»^(۳)

پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم به امیر مؤمنان علی علیه السلام فرمود:

«زنا دارای سه اثر بد دنیوی و سه اثر بد اخروی است. اثرات دنیوی زنا: رسواشدن، کوتاهی عمر و قطع روزی (روزی حلال) و اثرات اخروی: سختی حساب، خشم خداوند و ابدی بودن در جهنم است»^(۴).

۳- بحار ج ۷۹ ص ۳۲

۴- سفینه البحار ج ۲ ص ۴۴.

«امام صادق علیه السلام: عذاب کسی که نطفه اش را در رحم زن نامحرم بریزد از همه بیشتر است.»^(۴)

۴. اصول کافی ج ۵/۵۴۱

احکام انواع زنا

«الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةً جَلْدَةً وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ»^(۲) «نور ۲»

زن و مرد زناکار را صدضربه شلاق بزنید و اگر ایمان به خدا و قیامت دارید، در مورد آنها دلرحمی ننمائید و عده‌ای
موقع اجرای حکم شاهد باشند.

۱- زنا‌ی مرد مجرد با زن مجرد

حد شرعی آن در صورت ثبوت در نزد حاکم شرع، صدضربه شلاق در دفعه اول تا سوم و در دفعه چهارم کشتن است.

۲- زنا‌ی مرد زن دار «محسن» با زن شوهر دار «محسنه»

زن و مرد سنگسار می‌شوند.

۳-زناى مرد زن دار «محصن» با زنى مجرد

مرد سنگسار وزن صدضربه شلاق مى خورد .

۴-زناى مرد مجرد با زن شوهردار «محصنه»

مرد صدضربه شلاق مى خورد وزن سنگسار مى گردد .

۵-موارد چهارگانه فوق با اجبار و تجاوز مرد

مرد در هر صورت كشته مى شود . وزن در صورت ناراضى بودن حدى ندارد .

«امام باقر عليه السلام : هر كه در ساعت واحدى با زنان مختلف زنا كند، براى هر کدام يك حد جداگانه دارد.»^(۱)

زشت بودن لواط در اسلام

لواط در اديان الهى مخصوصا در اسلام مردود و ولواط كار مورد لعن الهى است.

خداوند در چندجاي قرآن از جمله در سوره هود آيه ۷۰ تا ۸۹ و در سوره حجر آيه ۵۹ تا ۶۱ و در سوره شعراء آيه ۱۶۰ و در سوره عنكبوت آيه ۲۶ و در سوره قمر آيه ۳۳ به مسئله قوم لوط و عذابى كه بر آنها وارد شد اشاره مى فرمايد. از جمله اينكه در آيه ۱۶۵ شعراء

مى فرمايد:

«أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ» ۱۶۵ «وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ» ۱۶۶ «

لوط به قومش گفت: آيا شما در ميان جهانيان سراغ مردان (براى عمل جنسى) مى رويد و زنها را رها مى كنيد؟ بلكه شما قومى تجاوزگر مى باشيد!

سپس در آيات بعد به عاقبت اين قوم اشاره مى نمايد: «أَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ» ۱۷۳ « شعراء ۱۷۳

باران (باران سنگ) بر آنها بارانیدیم که بد بارانی برای نصیحت شوندگان بود!

«حضرت رسول (ص) فرمود: وقتی قوم لوط این کارهای زشت را کردند، زمین آنقدر گریه کرد تا اینکه اشکش به آسمان رسید و آسمان آنقدر گریه کرد تا اشکش به عرش رسید. پس خدا به آسمان فرمود: آنها را سنگباران نما! و به زمین فرمود: آنها را فرو ببر!»^(۲)

«حضرت رسول (ص) فرمود: هرگاه جنس مذکر با مذکر آمیزش نماید، عرش خداوند از این عمل به لرزه می افتد.»^(۳)

«امام صادق (ع) فرمود: آنها که تن به لواط می دهند، بازماندگان سدوم (قوم لوط) می باشند. من نمی گویم فرزندان آنها هستند ولی از طینت و سرشت آنها می باشند.

سؤال شد: همان شهر سدوم که زیر و رو شد؟ فرمود: آری چهار شهر

۱. مسالک الافهام ج ۲ ص ۳۴۱

۲- تفسیر نمونه ج ۹ ص ۱۹۴

۳- همان

بودند: سدوم، صریم، لدنا و غمیرا» (تفسیر نمونه ج ۹ ص ۱۹۴)

بعضی از احکام جنسی

۱- اگر پسری را از روی شهوت ببوسند از سی تا نود شلاق به او حد می زنند.

۲- اگر دومی در یک بستر و زیر یک لحاف بخوابند و هر دو عریان باشند، تا صد شلاق می خورند.

۳- نگاه شهوانی به هم جنس هم جزو گناهان است و وعده آتش بر آن داده شده است.

۴- مادر و خواهر و دختر مفعول در لواط، بر فاعل در لواط، حرام ابدی می شوند و فاعل نمی تواند با آنها ازدواج کند.

۵- فرد زنا کار از نظر اسلام صلاحیت قضاوت، شهادت در دادگاه، امامت جماعت، مرجعیت و اجتهاد و... ندارد.

استمناء و استشهائ

استمناء عمل جنسی است که شخص بمنظور آمدن منی و به لذت رسیدن جنسی انجام می دهد.

برای این عمل در پسران اصطلاح استمناء و در دختران استشهائ بکار می رود.

«رسول خدا(ص): مساحقه کردن زنها باهم زنا محسوب می شود.»^(۱)

«علی(ع): مساحقه در بین زنان همانند لواط در بین مردان است.»^(۲)

«مجازات استمناء و استشهائ تعزیر است و مقدار آن بستگی به نظر قاضی دارد»

ضررهای جسمی و روحی استمناء و استشهائ

پزشکان و دانشمندان این آثار را برای کسانی که استمناء می نمایند، ذکر کرده اند:

۱- زرد رنگی و یا پریدگی رنگ

۲- اختلال جهاز هاضمه و ابتلا به یبوست و بی اشتها

۳- کم شدن قوه هوش و حافظه و قوای مغزی

۴- کم خونی

۵- لاغری و توقف رشد

۶- رعشه و ضعف اعصاب

۷-ضعف وبی فروغی چشمها

۸-سرگیجه

۹-مرضهای سل،نقرس وروماتیسم

۱۰-تنفر از ازدواج

«امام صادق(ع):سه دسته هستند که خدا در قیامت با آنان سخن نگوید و آنان را مورد رحمت قرار نمی دهد از جمله کسیکه با دست خود استمناء کند و کسیکه در عمل لواط،مفعول واقع شود.»^(۳)

۱-مستدرک الوسائل ج ۲ ص ۵۷۰

۲-همان

۳-الحکم الظاهره ص ۳۰

«رسول خدا(ص):کسیکه با دست استمناء کند،ملعون است.»^(۱)

عقوبتهای محرمات جنسی در دنیا

«امام صادق(ع):از جمله گناهانی که روزی را حبس می کند،زنا است.»^(۲)

«امام علی(ع):زنا فقر را به ارث می گذارد.»^(۳)

«رسول خدا(ص):چهار چیز داخل خانه ای نمی شود الا آنجا را خراب می کند و برکت هم آنجا را آباد

نمی کند:خیانت،دزدی،شرابخواری وزنا!»^(۴)

«امام باقر(ع): در کتاب رسول خدا دیدیم که هرگاه بعد از من زنا ظاهر شود، مرگ ناگهانی هم زیاد می شود.»^(۵)

«علی(ع): کافر و ولد الزنا دوستدار من نخواهند بود.»^(۶)

آثار محرمات جنسی در آخرت

«امام صادق(ع): سه دسته هستند که خدا در قیامت با آنان حرف نمی زند و آنان را پاک نمی کند و برای آنان عذابی دردناک است از جمله آنها زنی است که در بستر شویش زنا می کند»^(۷)

«رسول خدا(ص): کسیکه با زن شوهردار زنا کند، در قیامت از عورت هردو، چرکی به مسیر پانصد سال خارج می شود که تمام اهل جهنم از بوی بد آن اذیت می شوند و عذابشان از همه بشتر است.»^(۸)

روایت شده: کسیکه با زنی یهودی یا نصرانی یا مجوس یا مسلمانی

یا از مذهب دیگری، زنا کند خداوند در قبرش، سیصد هزار در از جهنم و

۱- مستدرک الوسائل ج ۲ ص ۵۷۰

۲- بحار ج ۷۹ ص ۲۲

۳- بحار ج ۷۹ ص ۲۳

۴- بحار ج ۷۹ ص ۲۳

۵- کافی ج ۲ ص ۳۷۴

۶- بناء المقالة الفاطمية (سید بن طاووس) ص ۵۲۰

۷- ثواب الاعمال ج ۲ ص ۳۱۵

۸- بحار ج ۷۶ ص ۳۶۶

آتش بر او باز می کند!^(۱)

عمر دستور داد که غلامی که ارباب خود را کشته بود، را بکشند.

علی (ع) خبر دار شد. غلام را خواست و به او فرمود: چرا او را کشتی؟ گفت: بزور بامن لواط کرد! علی (ع) از اولیاء مقتول پرسید: او را دفن کردید؟

گفتند: آری! الان او را دفن کردیم. امام فرمود: بروید و سه روز دیگر نزد من

بیایید! و به عمر فرمود: غلام را زندانی کن!

بعد از سه روز، علی (ع) باتفاق عمر بر سر قبر مقتول رفتند و قبر

او را شکافتند. ناگاه کفنش را بدون جسد یافتند! علی (ع) تکبیر گفت و فرمود: واللّه دروغ نگفته ام! بخدا سوگند! از رسول خدا (ص) شنیدم که

فرمود: هر شخصی از امت من لواط کند و بدون توبه بمیرد، او را سه روز بعد از دفن مهلت می دهند و سپس زمین او را فرو می برد تا به قوم لوط

رساند و با آنان محشور شود!^(۲)

«رسول خدا (ص): کسیکه با زنی نامحرم، از دبر نزدیکی نماید یا با مردی یا نوجوانی لواط کند، روز قیامت، بدبو تر از

مردار، محشور می شود، و اهل محشر از بوی او ناراحتند و از او معذرتی قبول نمی گردد، سپس به جهنم می رود و همه

اعمالش باطل می شود. در جهنم او را در تابوتی که میخ های آن از آهن است، گذاشته می شود و بر تابوت فرو می

کنند، تا میخها در بدنش فرو می رود و اگر عرق او را بر چهارصد امت قرار دهند، همه می میرند و او از کسانی است که

عذابش از همه بیشتر است!

کسیکه با زن نامحرمی دست بدهد، با غل و زنجیر محشور شده و به جهنم برده می شود!

کسیکه با زن نامحرمی، شوخی کند، با هر کلمه ای که با او سخن

بگوید، هزار سال زندانی می شود و زن اگر راضی باشد و مرد را وادار به

بوسیدن یا مباشرت حرام یا شوخی با او کند، و مرد به این سبب، دچار

فحشاء شود، همین عذاب برای زن هم می باشد!

کسیکه چشمش را خیره بر زن نامحرم نماید، در قیامت در حالیکه

۱- میزان الحکمه

۲- مجمع المعارف و مخزن العوارف

میخهای آتشین بر چشمش فرو شده، محشور می شود و تا پایان حساب، به همین حالت است تا به دوزخ برده شود!»^(۱)

«امام صادق (ع): در روز قیامت، زنانی را که با هم مساحقه کرده اند،

در حالیکه لباسهایی از آتش در بر و مقنعه ای از آتش بر سر و عمودی از آتش در فرج آنهاست، آورده و وارد دوزخ می کنند!»^(۲)

«علی (ع): هر که لواط کند، روز قیامت، جنب محشور شده و آبهای دنیا او را پاک نکند و خدا بر او غضب و لعنت کند و جهنم را برای او آماده کند!»^(۳)

«رسول خدا (ص): روز قیامت، خدا با سه دسته سخن نمی گوید و

به آنان نظر - لطف - نمی کند و اعمال آنان را تزکیه نمی نماید و برای آنان

عذابی دردناک است: پیرزنا کار، پادشاه ستمکار، آدم خودرأی و متکبر!»^(۴)

«روز قیامت زناکار را وارد جهنم می کنند و قطره ای از عورتش می چکد که از بوی آن تمام اهل جهنم دچار ناراحتی می شوند! جهنمیان به نگهبانان جهنم می گویند: این بوی بد مال کیست که مارا اذیت کرده است؟ به آنها گفته می شود: این بوی زناکاران است.»^(۵)

بازدید از جهنم در سفر معراج!

«رسول خدا(ص): در معراج از جهنم دیدار کردم و گروهی از زنها را دیدم که به پستانشان آویزان کرده بودند! جبرئیل گفت: اینها زناکار بوده اند. عده ای را دیدم که با نخ و سوزن آتشین، بدنهایشان را می دوختند! جبرئیل گفت: اینها نیز زناکار بوده اند... زنی را دیدم که بموی سرش آویزان کرده بودند! و مغز سرش را می جوید! جبرئیل گفت: این زن موی خود را از نامحرم نمی پوشانده است!... زنی را به پاهایش آویخته بودند! جبرئیل گفت: این زن بدون اجازه شوهر از خانه بیرون

۱- از عالم بعد از مرگ چه خبر؟ ص ۴۶- بحار ج ۷

۲- از عالم بعد از مرگ چه خبر؟ ص ۵۰- مجمع المعارف و مخزن العوارف

۳- مجمع المعارف و مخزن العوارف

۴- بحار ج ۷

۵- بحار ج ۸

می رفته است. زنی را دیدم که گوشت بدن خود را می خورد! جبرئیل گفت: این زن بدن خود را برای دیگران آرایش می کرده است! زنی را دیدم که پاهایش را بدستهایش بسته بودند و مار و عقرب بر او مسلط بودند! جبرئیل گفت: این زن غسلهای خود را نمی کرده است! زنی را دیدم که گوشت بدنش را مقراض می کردند! جبرئیل گفت: این زن خود را به

مردان عرضه می کرده است! شخصی را دیدم که صورت و بدنش را می سوزانیدند و روده های خود را می خورد! جبرئیل گفت: این شخص واسطه زنا بوده است!...»^(۱)

منابع

- ۱ - اخلاق در قرآن *** مکارم شیرازی
- ۲ - اصول کافی *** محمد بن یعقوب کلینی
- ۳ - الامالی *** شیخ طوسی
- ۴ - الامالی *** شیخ مفید
- ۵ - بحار الانوار *** علامه مجلسی
- ۶ - تحف العقول *** ابن شعبه حرانی
- ۷ - ثواب الاعمال و عقاب الاعمال *** شیخ صدوق
- ۸ - خصال *** شیخ صدوق
- ۹ - مستدرک الوسائل *** میرزا حسین نوری

- ۱۰ - مکارم الاخلاق ... شیخ طبرسی
- ۱۱ - منتهی الآمال ... شیخ عباس قمی
- ۱۲ - من لا یحضره الفقیه ... شیخ صدوق
- ۱۳ - میزان الحکمه ... محمدی ری شهری
- ۱۴ - نهج البلاغه ... سید رضی
- ۱۵ - وسائل الشیعه ... شیخ حرّ عاملی
- ۱۶ - گناهان کبیره ... شهید سید عبدالحسین دستغیب
- ۱۷ - داستانهای از زندگی علماء ... مؤلف
- ۱۸ - جوانان و گناهان کبیره ... مؤلف